

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	σελ.
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΚΘΕΣΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ	6
1. ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	10
1.1. ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	10
1.2. ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΕΓΧΩΡΙΟ ΠΡΟΪΟΝ	15
1.3. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	18
1.4. ΑΝΕΡΓΙΑ	21
1.5. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	24
1.6. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΑΝΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	28
1.7. ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΑΝΑ ΠΡΟΪΟΝ	33
2. ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	35
2.1. ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΜΕ ΓΝΩΣΕΙΣ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	35
2.2. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΕ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ	38
2.3. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΕ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΝΤΑΣΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ	41
2.4. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ	44
2.5. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	46
3. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΓΝΩΣΗΣ	51
3.1. ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	51
3.2. ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	56
3.3. ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	61
3.4. ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	66
3.5. ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΩΝ ΕΥΡΕΣΙΤΕΧΝΙΑΣ	71

	σελ.
4. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ	74
4.1. ΝΕΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	74
4.2. ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	80
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ	84
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	86
ΠΗΓΕΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	88
ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ	88
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	89
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	90

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην παρούσα Ετήσια Έκθεση Καινοτομίας 2003 παρουσιάζονται για πρώτη φορά **Δείκτες Καινοτομίας για την περιφέρεια της Πελοποννήσου**, οι οποίοι θα ενσωματωθούν στη Βάση Δεδομένων του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Περιφερειακής Ανάπτυξης της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

Οι Δείκτες Καινοτομίας για την περιφέρεια της Πελοποννήσου προέκυψαν μετά από προσεκτική μελέτη των Ευρωπαϊκών Πινάκων Αποτελεσμάτων για την Καινοτομία (European Innovation Scoreboards) και άλλων επιστημονικών εργασιών, ελληνικών και διεθνών οργανισμών, για παρόμοια θέματα.

Αποτέλεσμα της όλης προσπάθειας ήταν η επιλογή αλλά και η δημιουργία **19 Δεικτών Καινοτομίας** για την περιφέρεια της Πελοποννήσου οι οποίοι ταξινομήθηκαν σε τέσσερις βασικές κατηγορίες:

A) Δείκτες Παραγωγικού Συστήματος (7 Δείκτες)

- Πληθυσμός,
- Κατά Κεφαλή Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν,
- Απασχόληση,
- Ανεργία,
- Απασχόληση ανά Τομέα Δραστηριότητας,
- Απασχόληση ανά Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας,
- Εξαγωγές ανά Προϊόν.

B) Δείκτες Ανθρώπινου Δυναμικού (4 Δείκτες)

- Πληθυσμός με Γνώσεις Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (25-64 ετών),
- Απασχόληση σε Υπηρεσίες Επιστήμης και Τεχνολογίας (E&T),
- Απασχόληση σε Υπηρεσίες Έντασης Γνώσης Επιστήμης και Τεχνολογίας (E&T),
- Προσωπικό Έρευνας και Ανάπτυξης.

Γ) Δείκτες Δημιουργίας Γνώσης (5 Δείκτες)

- Συνολικές Δαπάνες Έρευνας και Ανάπτυξης (E&A),
- Δαπάνες Επιχειρήσεων για Έρευνα και Ανάπτυξη (E&A),
- Δαπάνες Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων για Έρευνα και Ανάπτυξη (E&A),
- Δαπάνες Ερευνητικών Κρατικών Φορέων για Έρευνα και Ανάπτυξη (E&A),
- Αιτήσεις για χορήγηση Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας,

Δ) Δείκτες Ανάπτυξης Καινοτομίας (3 Δείκτες)

- Νέες Επιχειρήσεις ανά Κατηγορία Οικονομικής Δραστηριότητας,
- Καινοτόμες Μεταποιητικές Επιχειρήσεις,
- Πωλήσεις από Καινοτομίες Προϊόντων Μεταποιητικών Επιχειρήσεων.

Για κάθε Δείκτη υπάρχει ορισμός, σύντομη περιγραφή και ανάλυσή του, η σημασία του για την περιφέρεια της Πελοποννήσου, ποια η θέση της περιφέρειας στην ελληνική επικράτεια και οι τάσεις που προκύπτουν. Οι Δείκτες για την περιφέρεια της Πελοποννήσου συγκρίθηκαν με τους αντίστοιχους:

- των υπολοίπων 12 περιφερειών της ελληνικής επικράτειας,
- της Ελλάδας,
- της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών αυτής.

Η σύγκριση πραγματοποιήθηκε με τη βοήθεια **54 Πινάκων και 53 Διαγραμμάτων** που δημιουργήθηκαν για το σκοπό αυτό.

Για την πραγματοποίηση της παρούσας Έκθεσης, μελετήθηκαν τα πιο πρόσφατα στατιστικά δεδομένα της **Στατιστικής Υπηρεσίας των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (EUROSTAT)**, της **Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας του Υπουργείου Ανάπτυξης (ΓΓΕΤ)** και της **Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών (ΕΣΥΕ)**.

Για την παροχή στατιστικών δεδομένων θέλουμε να ευχαριστήσουμε ιδιαίτερα:

- Τμήμα Εξωτερικού Εμπορίου της Διεύθυνσης Στατιστικών Τομέα Εμπορίου και Υπηρεσιών της ΕΣΥΕ.
- Τμήμα Μητρώων και Ταξινομήσεων της Διεύθυνσης Οργάνωσης, Μεθοδολογίας και Διεθνών Σχέσεων της ΕΣΥΕ.
- Τμήμα Παροχής Στατιστικής Πληροφόρησης της Διεύθυνσης Στατιστικής Πληροφόρησης και Εκδόσεων της ΕΣΥΕ.
- Τμήμα Τεκμηρίωσης Επιστημονικών και Τεχνολογικών Δεικτών της Διεύθυνσης Σχεδιασμού και Προγραμματισμού της ΓΓΕΤ.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΤΗΣΙΑΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ 2003

Στον Ευρωπαϊκό Πίνακα Αποτελεσμάτων για την Καινοτομία (ΕΠΑΚ) του 2002 ορίζονται τρεις δείκτες απόδοσης των ευρωπαϊκών περιφερειών:

- **Περιφερειακός Εθνικός Συνοπτικός Δείκτης Καινοτομίας (ΠΕΣΔΚ) - Regional National Summary Innovation Index (RNSII)**

Ορίζεται ως ο σχετικός μέσος όρος των δεικτών καινοτομίας μίας περιφέρειας προς το μέσο της χώρας. Όταν η τιμή του δείκτη είναι μεγαλύτερη του 100 τότε η καινοτομική επίδοση της συγκεκριμένης περιφέρειας βρίσκεται πάνω από το μέσο όρο της χώρας.

- **Περιφερειακός Ευρωπαϊκός Συνοπτικός Δείκτης Καινοτομίας (ΠΕυρΣΔΚ) - Regional European Summary Innovation Index (REUSII)**

Ορίζεται ως ο σχετικός μέσος όρος των δεικτών καινοτομίας μίας περιφέρειας προς το μέσο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Όταν η τιμή του δείκτη είναι μεγαλύτερη του 100 τότε η καινοτομική επίδοση της συγκεκριμένης περιφέρειας βρίσκεται πάνω από το μέσο όρο της ΕΕ.

- **Φανερός Περιφερειακός Συνοπτικός Δείκτης Καινοτομίας (ΦΠΣΔΚ) - Revealed Regional Summary Innovation Index (RRSII)**

Προκύπτει ως μέσος όρος των δεικτών ΠΕΣΔΚ και ΠΕυρΣΔΚ.

Στον πίνακα που ακολουθεί, ο οποίος παρουσιάζεται στον **ΕΠΑΚ 2002**, η περιφέρεια της Πελοποννήσου κατατάσσεται στην όγδοη θέση σύμφωνα με τον ΠΕΣΔΚ και τον ΠΕυρΣΔΚ, σε σύνολο 13 ελληνικών περιφερειών. Ερμηνεύοντας τις τιμές που δίνονται στον πίνακα (σε σύνολο 8 δεικτών) η απόδοση της Πελοποννήσου ως προς την καινοτομία βρίσκεται στο 56% της μέσης απόδοσης της Ελλάδας και στο 24% της μέσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΠΕΡΙΟΧΗ	ΠΕΣΔΚ (RNSII)	ΠΕΡΙΟΧΗ	ΠΕυρΣΔΚ (REUSII)	ΠΕΡΙΟΧΗ	ΦΠΣΔΚ (RRSII)
	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)		ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)		ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)
ΑΤΤΙΚΗ	139	ΚΡΗΤΗ	50	ΑΤΤΙΚΗ	93
ΚΡΗΤΗ	104	ΑΤΤΙΚΗ	47	ΚΡΗΤΗ	77
ΗΠΕΙΡΟΣ	89	ΗΠΕΙΡΟΣ	35	ΗΠΕΙΡΟΣ	62
ΚΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	83	ΚΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	35	ΚΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	59
ΔΥΤ ΕΛΛΑΔΑ	81	ΔΥΤ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	32	ΔΥΤ ΕΛΛΑΔΑ	55
ΔΥΤ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	72	ΔΥΤ ΕΛΛΑΔΑ	29	ΔΥΤ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	52
ΑΝ ΜΑΚΕΔ & ΘΡΑΚΗ	66	ΑΝ ΜΑΚΕΔ & ΘΡΑΚΗ	28	ΑΝ ΜΑΚΕΔ & ΘΡΑΚΗ	47
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	56	Β ΑΙΓΑΙΟ	26	ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	40
ΣΤΕΡ ΕΛΛΑΔΑ	55	ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	24	ΘΕΣΣΑΛΙΑ	38
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	52	ΘΕΣΣΑΛΙΑ	24	ΣΤΕΡ ΕΛΛΑΔΑ	37
Β ΑΙΓΑΙΟ	48	ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	22	Β ΑΙΓΑΙΟ	37
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	38	ΣΤΕΡ ΕΛΛΑΔΑ	19	ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	30
Ν ΑΙΓΑΙΟ	22	Ν ΑΙΓΑΙΟ	14	Ν ΑΙΓΑΙΟ	18
<i>EUROPEAN INNOVATION SCOREBOARD 2002</i>					

Στην παρούσα **Ετήσια Έκθεση Καινοτομίας 2003** ο ΠΕΣΔΚ της Πελοποννήσου εμφανίζει τιμή 74 (σε σύνολο 12 δεικτών) ενώ ο ΠΕυρΣΔΚ είναι 25 (σε σύνολο 6 δεικτών). Δηλαδή, **η απόδοση της Πελοποννήσου ως προς την καινοτομία βρίσκεται στο 74% της μέσης απόδοσης της Ελλάδας και στο 25% της μέσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης** (Παράρτημα - Πίνακας Π4).

Από όσα προαναφέρθηκαν προκύπτει ότι, η **Πελοπόννησος σε θέματα καινοτομίας έχει δυναμική και περιθώρια βελτίωσης σε σύγκριση με την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση.**

Παρακάτω ακολουθεί μια επισκόπηση των δεικτών που μελετήθηκαν.

A) ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Η Πελοπόννησος φιλοξενώντας το 6,3% των συνολικών κατοίκων στην Ελλάδα είναι πέμπτη σε πληθυσμό (2000), σε σύγκριση με τις άλλες ελληνικές περιφέρειες και βρίσκεται στην ένατη θέση όσον αναφορά την πυκνότητα πληθυσμού (1999).

Το κατά κεφαλή ΑΕΠ κατατάσσει την περιφέρεια Πελοποννήσου στην ένατη θέση στην ελληνική επικράτεια (2000) ενώ η τιμή του δείκτη αντιστοιχεί στο 86% του δείκτη της Ελλάδας και στο 44% του δείκτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).

Η Πελοπόννησος κατατάσσεται στην δέκατη θέση όσον αναφορά την ανεργία (2001) και η τιμή του δείκτη (8,1) εμφανίζεται μικρότερη κατά 21% από την αντίστοιχη της Ελλάδας και μεγαλύτερη κατά 7% από την τιμή της ΕΕ.

Οι απασχολούμενοι αντιστοιχούν στο 30,2% του πληθυσμού της περιφέρειας (2000) και την περίοδο 1997-2001 ο αριθμός τους μειώνεται κατά 7%.

Η απασχόληση στον τριτογενή τομέα αυξάνεται κυρίως εις βάρος της απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα (1997-2001).

Στην Πελοπόννησο, το 33,8% της συνολικής απασχόλησης κατανέμεται στους κλάδους 15-37 και 50-73 (Γ' Τρίμηνο 2002) ενώ η τιμή αυτή αντιστοιχεί στο 72% της τιμής της Ελλάδας. Δεν έχει καταγραφεί όμως κανένας απασχολούμενος στους κλάδους 17 (κλωστοϋφαντουργικών υλών), 32 (εξοπλισμού μέσων μαζικής ενημέρωσης & επικοινωνιών), 34 (αυτοκίνητων οχημάτων) και 37 (ανακύκλωσης).

Το 2000, τα Προϊόντα 03 (ψάρια-μαλάκια), 08 (καρποί-φρούτα), 15 (λίπη-λάδια), 20 (παρασκευάσματα λαχανικών-καρπών-φρούτων), 22 (ποτά-αλκοολούχα υγρά), 30 (φαρμακευτικά προϊόντα) και 90 (ειδικά όργανα-συσσκευές) καλύπτουν το 95% των συνολικών εξαγωγών από την Πελοπόννησο.

B) ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

Στην περιφέρεια Πελοποννήσου, το 11,1% του πληθυσμού (25-64 ετών) είναι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (Γ' Τρίμηνο 2002) ενώ η τιμή αυτή αντιστοιχεί στο 66% του δείκτη της Ελλάδας.

Την περίοδο 1997-2001, η απασχόληση σε υπηρεσίες Επιστήμης και Τεχνολογίας (E&T) αυξήθηκε κατά 22% ενώ η τιμή του δείκτη της Πελοποννήσου (14,2) αντιστοιχεί στο 65% του δείκτη της Ελλάδας (2001).

Παρόμοια είναι τα αποτελέσματα που εμφανίζονται και στην απασχόληση σε υπηρεσίες έντασης γνώσης E&T όπου παρατηρείται αύξηση κατά 31% (1997-2001) ενώ η τιμή του δείκτη (10,9) αντιστοιχεί στο 72% του δείκτη της Ελλάδας (2001).

Την περίοδο 1991-97, στην περιφέρεια Πελοποννήσου, παρατηρείται αύξηση του προσωπικού Έρευνας και Ανάπτυξης (E&A) συνολικά κατά 447% ενώ η αύξηση του προσωπικού Έρευνας και Ανάπτυξης (E&A) επιχειρήσεων είναι 168%. Θεματική είναι η αύξηση που παρουσιάζει, την ίδια χρονική περίοδο, το προσωπικό Έρευνας και Ανάπτυξης (E&A) ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης κατά 4599% η οποία οφείλεται στην ενίσχυση του ΤΕΙ Καλαμάτας με περισσότερο μόνιμο προσωπικό λόγω της αύξησης του αριθμού των Σχολών και των Τμημάτων του.

Γ) ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΓΝΩΣΗΣ

Η Ακαθάριστη Εγχώρια Δαπάνη για Επιστημονική και Τεχνολογική Έρευνα (ΑΕΔΕΤΕ), στην Πελοπόννησο, αυξάνεται κατά 475% (1993-99) ενώ η τιμή του δείκτη (0,46) αντιστοιχεί στο 68% του δείκτη της Ελλάδας (1999).

Την περίοδο 1993-99, οι Δαπάνες Επιχειρήσεων για Επιστημονική και Τεχνολογική Έρευνα (ΔΕΠΕΤΕ) αυξάνονται κατά 514%, ενώ η τιμή του δείκτη (0,43) είναι κατά 126% μεγαλύτερη από τον αντίστοιχο δείκτη της Ελλάδας.

Στην περιφέρεια Πελοποννήσου, οι Ερευνητικές Δαπάνες Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ΕΔΙΤΕ) σε όλη τη διάρκεια της περιόδου 1993-99 είναι μηδενικές και αυτό ήταν αναμενόμενο αφού το ΤΕΙ Καλαμάτας και το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου λειτούργησαν για πρώτη φορά το 1990 και 2002 αντίστοιχα.

Οι Δαπάνες Ερευνητικών Κρατικών Φορέων για Επιστημονική και Τεχνολογική Έρευνα (ΕΤΕ) αυξάνονται κατά 50% (1993-99) ενώ η τιμή του δείκτη της Πελοποννήσου (0,03) πλησιάζει μόνο στο 20% της αντίστοιχης της Ελλάδας (1999).

Την περίοδο 1994-98, ο αριθμός αιτήσεων για χορήγηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ανά εκατομμύριο πληθυσμού και ο αριθμός αιτήσεων για χορήγηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ανά εκατομμύριο εργατικού δυναμικού κυμάνθηκαν σε πάρα πολύ χαμηλά επίπεδα. Όμως, αν και οι δείκτες της Πελοποννήσου αναφέρονται σε προηγούμενα έτη σε σύγκριση με τους δείκτες της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι εμφανής η πολύ μεγάλη διαφορά που τους χωρίζει.

Δ) ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Το 98,3% των νέων επιχειρήσεων που ιδρύονται στην περιφέρεια Πελοποννήσου (2000) κατανέμονται σε 8 κατηγορίες οικονομικής δραστηριότητας (Α, Δ, ΣΤ, Ζ, Η, Θ, Κ και Ξ). Οι μεγαλύτερες μεταβολές που παρατηρούνται διαχρονικά (1995-2000) είναι στις Κατηγορίες Α (γεωργία-κτηνοτροφία-θήρα-δασοκομία), Κ (διαχείριση ακίνητης περιουσίας) και ΣΤ (κατασκευές) οι τιμές των οποίων αυξάνονται κατά 383%, 48% και 11% αντίστοιχα ενώ στις Κατηγορίες Θ

(μεταφορές-αποθήκευση-επικοινωνίες) και Ξ (άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών) οι τιμές μειώνονται κατά 30% και 21% αντίστοιχα.

Η Πελοπόννησος καταλαμβάνει την πέμπτη θέση, μεταξύ 10 ελληνικών περιφερειών, όσον αναφορά τις καινοτόμες μεταποιητικές επιχειρήσεις (1997-98) ενώ με τιμή του δείκτη 33,3 ξεπερνάει κατά 6% την αντίστοιχη τιμή της μεταποίησης στην Ελλάδα.

Όσον αναφορά τις πωλήσεις από καινοτομίες προϊόντων μεταποιητικών επιχειρήσεων, η περιφέρεια Πελοποννήσου, κατατάσσεται στην έκτη θέση μεταξύ 6 περιφερειών (1998) και η τιμή του δείκτη (3,7) αντιστοιχεί στο 30% της αντίστοιχης τιμής στην Ελλάδα.

▪ **Ισχυρά Σημεία**

- Την περίοδο 1991-97, το προσωπικό Έρευνας και Ανάπτυξης (E&A) ερευνητικών φορέων αυξάνεται κατά 447% η οποία οφείλεται, σε μικρό βαθμό όμως, στην ανοδική πορεία του δείκτη του προσωπικού E&A ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Πελοπόννησο.
- Οι Δαπάνες Επιχειρήσεων για Επιστημονική και Τεχνολογική Έρευνα (ΔΕΠΕΤΕ) αυξάνονται κατά 514%, την περίοδο 1993-99, με αποτέλεσμα η Πελοπόννησος να κατατάσσεται πρώτη στην ελληνική επικράτεια σε ΔΕΠΕΤΕ.
- Το ποσοστό των μεταποιητικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Πελοπόννησο και χαρακτηρίζονται ως καινοτόμες είναι κατά 6% μεγαλύτερο από το αντίστοιχο της μεταποίησης στην Ελλάδα (1997-98).

▪ **Αδύναμα Σημεία**

- Την περίοδο του τρίτου τριμήνου του 2002, ο πληθυσμός (25-64 ετών) με γνώσεις τριτοβάθμιας εκπαίδευσης κυμαίνεται σε χαμηλά επίπεδα, μόλις 11,1% ενώ το 2001 μόνο το 14,2% των απασχολούμενων στη περιφέρεια της Πελοποννήσου απασχολούνται σε υπηρεσίες Επιστήμης και Τεχνολογίας (E&T).
- Το προσωπικό Έρευνας και Ανάπτυξης (E&A) ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αν και παρουσίασε τεράστια αύξηση την περίοδο 1995-97 συνεχίζει να κυμαίνεται σε πολύ χαμηλά επίπεδα ενώ οι Ερευνητικές Δαπάνες Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ΕΔΙΤΕ) είναι μηδενικές την περίοδο 1993-99.
- Η Ακαθάριστη Εγχώρια Δαπάνη για Επιστημονική και Τεχνολογική Έρευνα (ΑΕΔΕΤΕ) αν και την περίοδο 1993-99 παρουσίασε αύξηση 475%, η οποία οφείλεται αποκλειστικά στον εξαπλασιασμό των ΔΕΠΕΤΕ, είναι σε χαμηλά επίπεδα και κυριότερη αιτία είναι οι ανύπαρκτες ΕΔΙΤΕ. Την ίδια χρονική περίοδο, πάρα πολύ χαμηλές είναι και οι Δαπάνες Ερευνητικών Κρατικών Φορέων για Επιστημονική και Τεχνολογική Έρευνα (ΕΤΕ).
- Ο αριθμός αιτήσεων για χορήγηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας που κατατέθηκαν στο Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (ΕΡΟ) εμφανίζεται πάρα πολύ χαμηλός την περίοδο 1996-97 ενώ οι πωλήσεις από καινοτομίες προϊόντων μεταποιητικών επιχειρήσεων κατατάσσουν την περιφέρεια της Πελοποννήσου στην έκτη και τελευταία θέση με ποσοστό 3,7%.

1. ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

1.1. ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

1.1.1. Ορισμός

Πληθυσμός μιας περιοχής ορίζεται ως ο αριθμός των κατοίκων αυτής.

Πυκνότητα Πληθυσμού ορίζεται ως το πηλίκο του πληθυσμού μιας περιοχής προς την συνολική επιφάνεια αυτής.

1.1.2. Σημασία

Αποτελούν βασικούς δείκτες του παραγωγικού συστήματος μιας περιοχής.

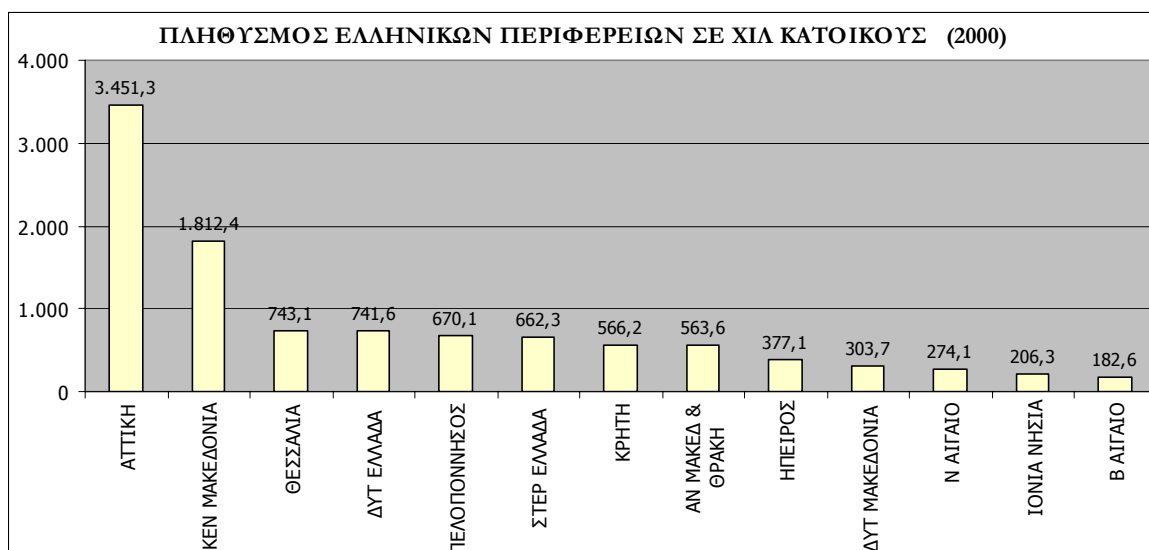
1.1.3. Θέση της Περιφέρειας

Ο Πίνακας 1.1 και το Διάγραμμα 1.1 παρουσιάζουν τον Πληθυσμό στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), στην Ελλάδα αλλά και σε κάθε ελληνική περιφέρεια. Όσον αναφορά την ελληνική επικράτεια, όπως και ήταν αναμενόμενο, η Αττική καταλαμβάνει την πρώτη θέση για το 2000 ενώ η Πελοπόννησος βρίσκεται στην πέμπτη θέση με διαφορά από την πρωτοπόρο περιοχή της Δυτικής Ελλάδας και ελάχιστη από την περιοχή της Στερεάς Ελλάδας που ακολουθεί.

ΠΕΡΙΟΧΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΤΟΙΚΩΝ (x1000)
	2000
ΑΤΤΙΚΗ	3.451,3
ΚΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	1.812,4
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	743,1
ΔΥΤ ΕΛΛΑΔΑ	741,6
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	670,1
ΣΤΕΡ ΕΛΛΑΔΑ	662,3
ΚΡΗΤΗ	566,2
ΑΝ ΜΑΚΕΔ & ΘΡΑΚΗ	563,6
ΗΠΕΙΡΟΣ	377,1
ΔΥΤ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	303,7
Ν ΑΙΓΑΙΟ	274,1
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	206,3
Β ΑΙΓΑΙΟ	182,6
ΕΛΛΑΔΑ	10.554,4
Ε Ε (15)	376.540,5

EUROSTAT (NEW CRONOS 2002)

Πίνακας 1.1 Πληθυσμός (2000)

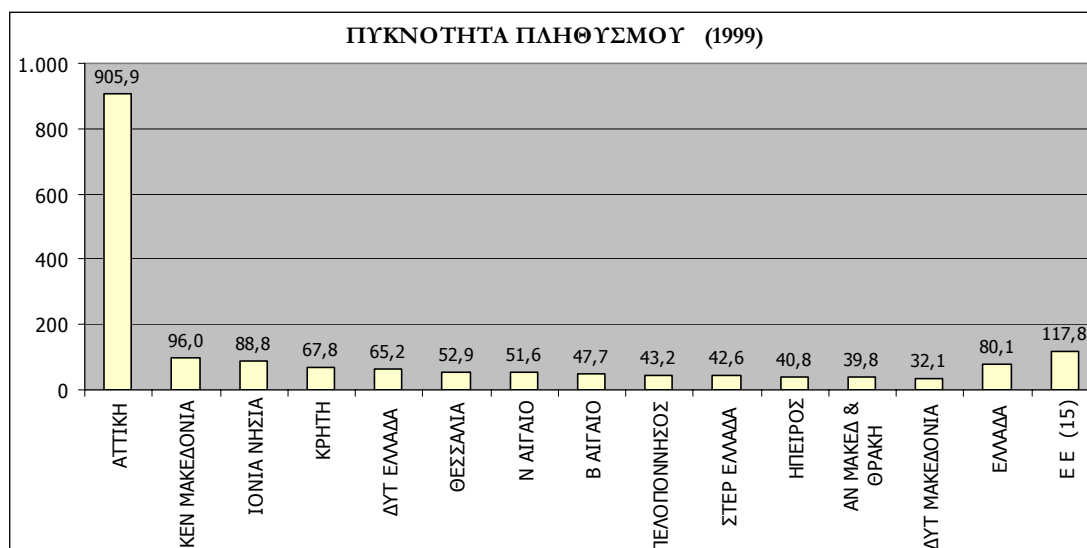
Διάγραμμα 1.1 Πληθυσμός ανά ελληνική περιφέρεια (2000)

Ο Πίνακας 1.2 και το Διάγραμμα 1.2 παρουσιάζουν την Πυκνότητα Πληθυσμού στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), στην Ελλάδα αλλά και σε κάθε ελληνική περιφέρεια. Όσον αφορά την ελληνική επικράτεια, η Αττική καταλαμβάνει την πρώτη θέση για το 1999 ενώ η Πελοπόννησος βρίσκεται στην ένατη θέση με διαφορά από την πρωτοπόρο περιοχή του Βορείου Αιγαίου και ελάχιστη από την περιοχή της Στερεάς Ελλάδας που ακολουθεί.

ΠΕΡΙΟΧΗ	ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΑΝΑ ΤΕΤΡΑΓ ΧΛΜ
	1999
ΑΤΤΙΚΗ	905,9
ΚΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	96,0
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	88,8
ΚΡΗΤΗ	67,8
ΔΥΤ ΕΛΛΑΔΑ	65,2
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	52,9
Ν ΑΙΓΑΙΟ	51,6
Β ΑΙΓΑΙΟ	47,7
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	43,2
ΣΤΕΡ ΕΛΛΑΔΑ	42,6
ΗΠΕΙΡΟΣ	40,8
ΑΝ ΜΑΚΕΔ & ΘΡΑΚΗ	39,8
ΔΥΤ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	32,1
ΕΛΛΑΔΑ	80,1
Ε Ε (15)	117,8

EUROSTAT (NEW CRONOS 2002)

Πίνακας 1.2 Πυκνότητα Πληθυσμού (1999)

Διάγραμμα 1.2 Πυκνότητα Πληθυσμού (1999)

1.1.4. Διαχρονική Εξέλιξη

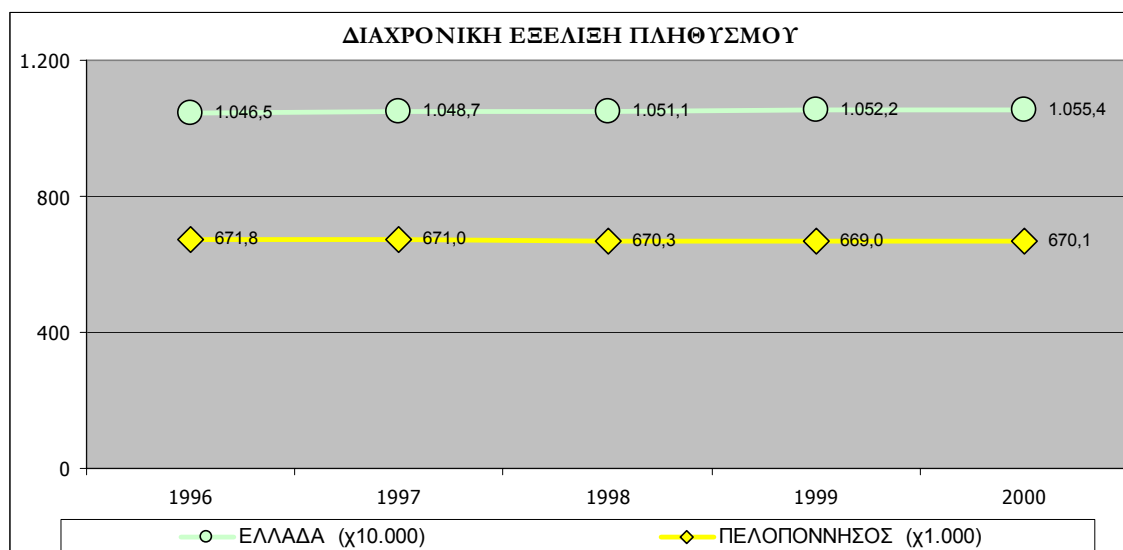
Μελετώντας τον Πίνακα 1.3 και το Διάγραμμα 1.3, όπου παρουσιάζεται η διαχρονική εξέλιξη του Πληθυσμού, παρατηρούμε ότι στην Πελοπόννησο παραμένει σχεδόν σταθερός την πενταετία 1996-2000.

Την εξεταζόμενη χρονική περίοδο, παρατηρείται συνολική μείωση στο δείκτη της Πελοποννήσου κατά 0,3% ενώ στο δείκτη της Ελλάδας αύξηση κατά 0,9%.

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΤΟΙΚΩΝ				
	1996	1997	1998	1999	2000
ΕΛΛΑΔΑ (χ10.000)	1.046,5	1.048,7	1.051,1	1.052,2	1.055,4
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ (χ1.000)	671,8	671,0	670,3	669,0	670,1

EUROSTAT (NEW CRONOS 2002)

Πίνακας 1.3 Πληθυσμός (1996-2000)

Διάγραμμα 1.3 Πληθυσμός (1996-2000)

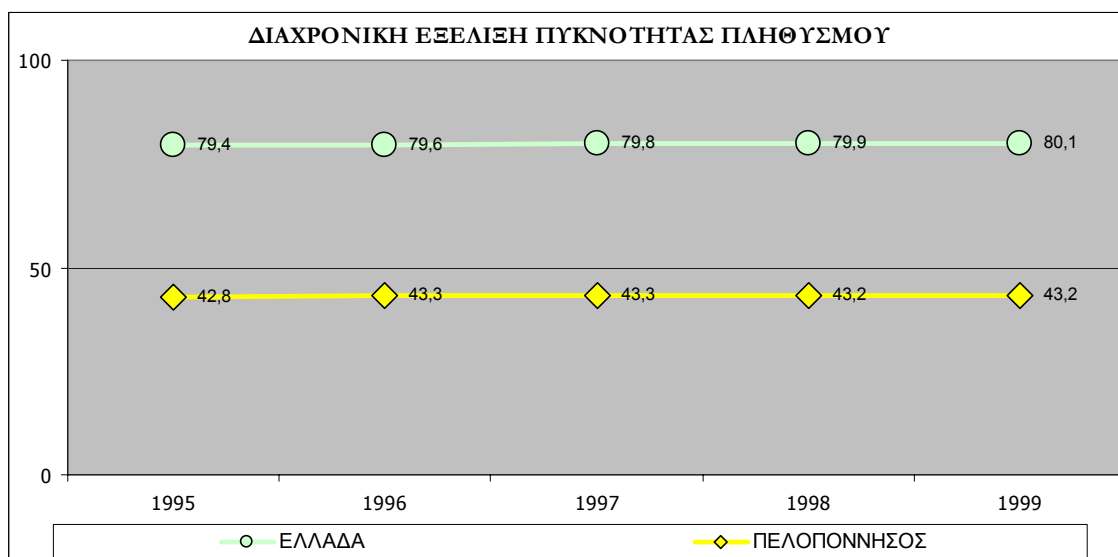
Μελετώντας τον Πίνακα 1.4 και το Διάγραμμα 1.4, όπου παρουσιάζεται η διαχρονική εξέλιξη της Πυκνότητας Πληθυσμού, παρατηρούμε ότι στην Πελοπόννησο αυξάνεται ελάχιστα την πενταετία 1995-99.

Την εξεταζόμενη χρονική περίοδο, παρατηρείται συνολική αύξηση στο δείκτη της Πελοποννήσου κατά 0,9% ενώ στο δείκτη της Ελλάδας αύξηση κατά 0,9%.

ΠΥΚΝΟΤΗΤΑ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ	ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΑΝΑ ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΚΟ ΧΙΛΙΟΜΕΤΡΟ				
	1995	1996	1997	1998	1999
ΕΛΛΑΔΑ	79,4	79,6	79,8	79,9	80,1
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	42,8	43,3	43,3	43,2	43,2

EUROSTAT (NEW CRONOS 2002)

Πίνακας 1.4 Πυκνότητα Πληθυσμού (1995-99)

Διάγραμμα 1.4 Πυκνότητα Πληθυσμού (1995-99)

1.1.5. Παρατηρήσεις - Συμπεράσματα

Από όσα προαναφέρθηκαν παρατηρούμε ότι, την εξεταζόμενη χρονική περίοδο, ο Πληθυσμός παραμένει σχεδόν σταθερός ενώ η Πυκνότητα Πληθυσμού αυξάνεται ελάχιστα. Η Πελοπόννησος καταλαμβάνει την πέμπτη θέση όσον αναφορά τον Πληθυσμό (2000) φιλοξενώντας το 6,3% του συνολικών κατοίκων στην Ελλάδα ενώ βρίσκεται στην ένατη θέση όσον αναφορά την Πυκνότητα Πληθυσμού (1999), σε σύνολο 13 ελληνικών περιφερειών.

Το 1999, η Πυκνότητα Πληθυσμού στην Πελοπόννησο (43,2) αντιστοιχεί στο 54% του δείκτη της Ελλάδας και στο 37% του δείκτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

1.2. ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΕΓΧΩΡΙΟ ΠΡΟΪΟΝ

1.2.1. Ορισμός

Κατά Κεφαλή Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν ορίζεται ως το ηλικίο του ΑΕΠ μιας περιοχής προς τον συνολικό πληθυσμό αυτής.

1.2.2. Σημασία

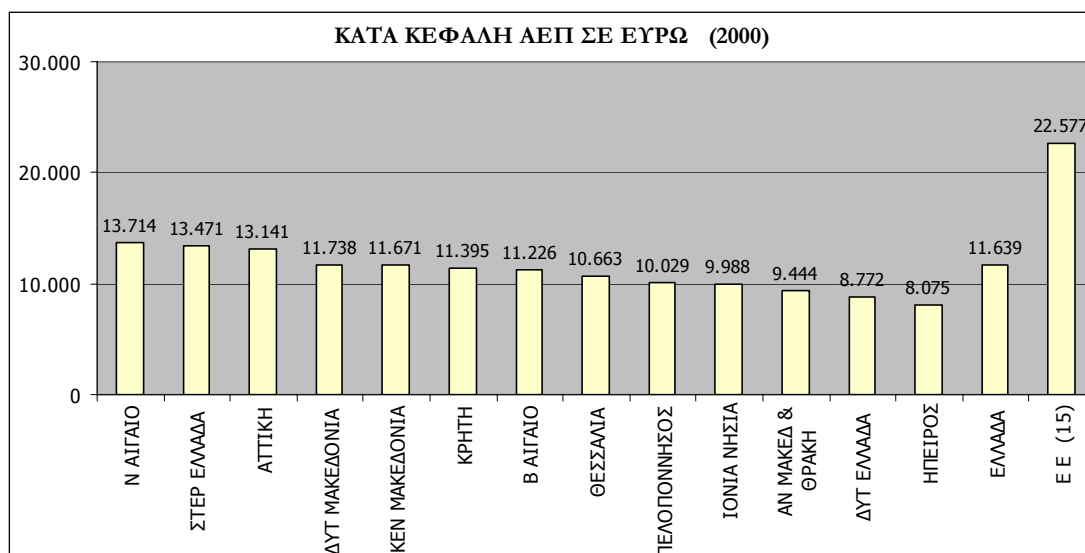
Αποτελεί βασικό δείκτη του παραγωγικού συστήματος μιας περιοχής που μετρά το παραγόμενο, σε αυτήν, πλούτο.

1.2.3. Θέση της Περιφέρειας

Στον Πίνακα 1.5 και το Διάγραμμα 1.5 παρουσιάζεται το Κατά Κεφαλή Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), στην Ελλάδα αλλά και σε κάθε ελληνική περιφέρεια. Όσον αναφορά την ελληνική επικράτεια, η περιοχή του Νότιου Αιγαίου καταλαμβάνει την πρώτη θέση για το 2000 ενώ η Πελοπόννησος βρίσκεται στην ένατη θέση με μικρή διαφορά από την πρωτοπόρο Θεσσαλία και με ελάχιστη διαφορά από την περιοχή των Ιονίων Νησιών που ακολουθεί.

ΠΕΡΙΟΧΗ	ΕΥΡΩ ΑΝΑ ΚΑΤΟΙΚΟ
	2000
Ν ΑΙΓΑΙΟ	13.714,1
ΣΤΕΡ ΕΛΛΑΔΑ	13.470,6
ΑΤΤΙΚΗ	13.140,5
ΔΥΤ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	11.737,8
ΚΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	11.670,9
ΚΡΗΤΗ	11.394,7
Β ΑΙΓΑΙΟ	11.226,4
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	10.663,2
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	10.029,1
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	9.987,5
ΑΝ ΜΑΚΕΔ & ΘΡΑΚΗ	9.443,7
ΔΥΤ ΕΛΛΑΔΑ	8.771,7
ΗΠΕΙΡΟΣ	8.074,5
ΕΛΛΑΔΑ	11.638,7
Ε Ε (15)	22.576,7
<i>EUROSTAT (NEW CRONOS 2002)</i>	

Πίνακας 1.5 Κατά Κεφαλή ΑΕΠ (2000)

Διάγραμμα 1.5 Κατά Κεφαλή ΑΕΠ (2000)

1.2.4. Διαχρονική Εξέλιξη

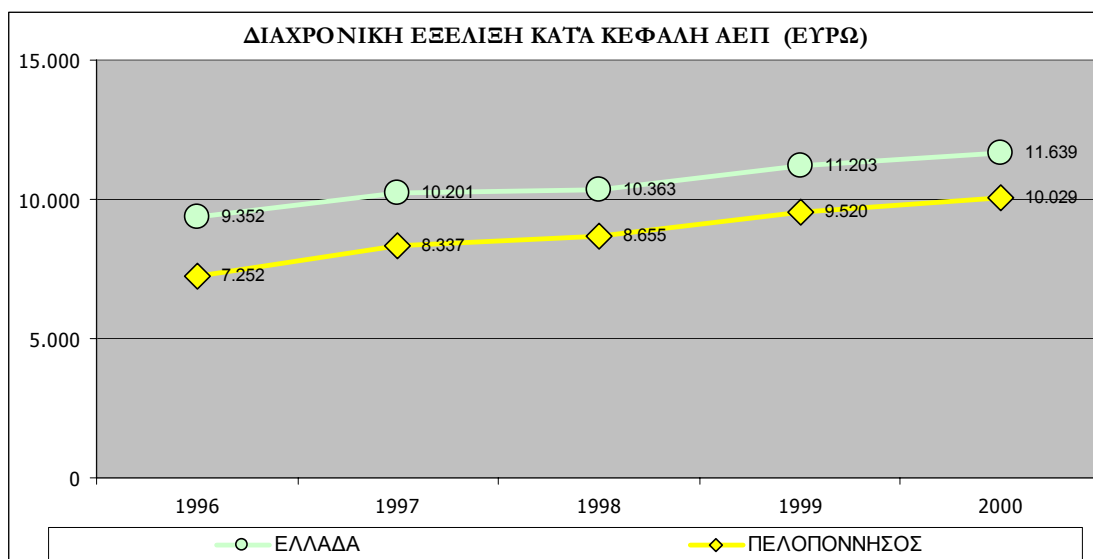
Στον Πίνακα 1.6 και στο Διάγραμμα 1.6 όπου παρουσιάζεται η διαχρονική εξέλιξη του Κατά Κεφαλή Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) παρατηρούμε ότι το 2000 ήταν το καλύτερο έτος για την Πελοπόννησο.

Την περίοδο 1996-2000, η συνολική αύξηση που παρατηρείται στο δείκτη της Πελοποννήσου είναι 38% ενώ η αύξηση του δείκτη της Ελλάδας είναι 24%. Αποτέλεσμα αυτού είναι η μείωση της διαφοράς των δεικτών από 29% (1996) σε 16% (2000).

ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗ ΑΕΠ	ΕΥΡΩ ΑΝΑ ΚΑΤΟΙΚΟ				
	1996	1997	1998	1999	2000
ΕΛΛΑΔΑ	9.352,1	10.201,3	10.363,0	11.202,5	11.638,7
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	7.252,3	8.337,4	8.654,9	9.519,7	10.029,1

EUROSTAT (NEW CRONOS 2002)

Πίνακας 1.6 Κατά Κεφαλή ΑΕΠ (1996-2000)

Διάγραμμα 1.6 Κατά Κεφαλή ΑΕΠ (1996-2000)

1.2.5. Παρατηρήσεις - Συμπεράσματα

Από όσα προαναφέρθηκαν παρατηρούμε ότι, η Πελοπόννησος καταλαμβάνει την ένατη θέση όσον αφορά το Κατά Κεφαλή Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (2000), σε σύνολο 13 ελληνικών περιφερειών.

Το 2000, η τιμή του δείκτη της Πελοποννήσου (10.029,1) αντιστοιχεί στο 86% του δείκτη της Ελλάδας και στο 44% του δείκτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

1.3. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

1.3.1. Ορισμός

Απασχόληση ορίζεται ως το ηλικίο των απασχολούμενων μιας περιοχής προς τον συνολικό πληθυσμό αυτής. Εκφράζεται ως ποσοστό επί της εκατό του πληθυσμό της συγκεκριμένης περιοχής.

1.3.2. Σημασία

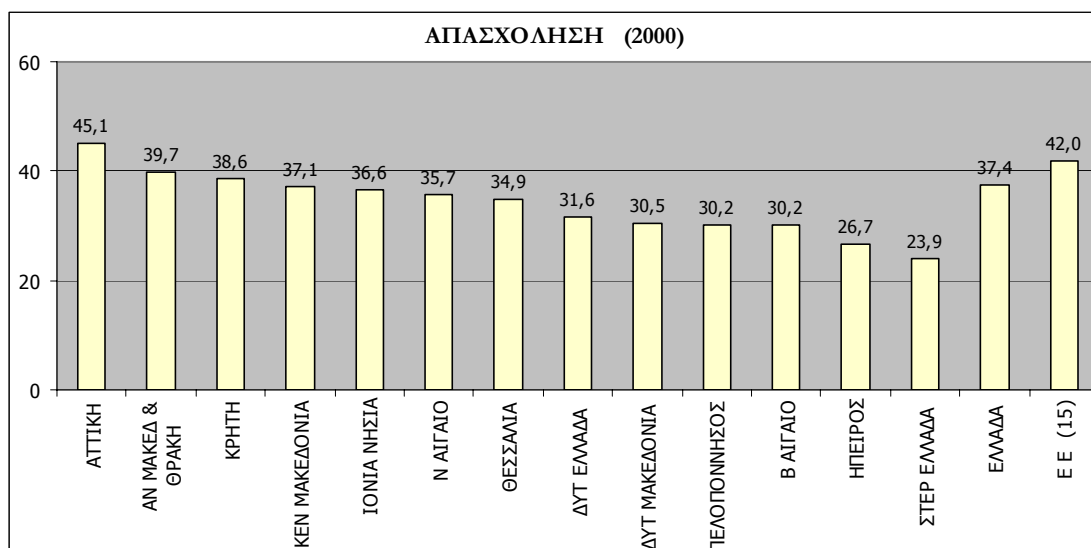
Αποτελεί βασικό δείκτη του παραγωγικού συστήματος μιας περιοχής που μετρά την απασχόληση σε αυτήν.

1.3.3. Θέση της Περιφέρειας

Ο Πίνακας 1.7 και το Διάγραμμα 1.7 παρουσιάζουν την Απασχόληση στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), στην Ελλάδα αλλά και σε κάθε ελληνική περιφέρεια. Όσον αναφορά την ελληνική επικράτεια, η Αττική καταλαμβάνει την πρώτη θέση για το 2000 ενώ η Πελοπόννησος βρίσκεται στην δέκατη θέση μαζί με την περιοχή του Βορείου Αιγαίου με ελάχιστη διαφορά από την πρωτοπόρο περιοχή της Δυτικής Μακεδονίας και με πολύ μεγαλύτερη από την Ήπειρο που ακολουθεί.

ΠΕΡΙΟΧΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)
	2000
ΑΤΤΙΚΗ	45,1
ΑΝ ΜΑΚΕΔ & ΘΡΑΚΗ	39,7
ΚΡΗΤΗ	38,6
ΚΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	37,1
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	36,6
Ν ΑΙΓΑΙΟ	35,7
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	34,9
ΔΥΤ ΕΛΛΑΔΑ	31,6
ΔΥΤ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	30,5
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	30,2
Β ΑΙΓΑΙΟ	30,2
ΗΠΕΙΡΟΣ	26,7
ΣΤΕΡ ΕΛΛΑΔΑ	23,9
ΕΛΛΑΔΑ	37,4
Ε Ε (15)	42,0
<i>EUROSTAT (NEW CRONOS 2002)</i>	

Πίνακας 1.7 Απασχόληση ως ποσοστό του πληθυσμού (2000)

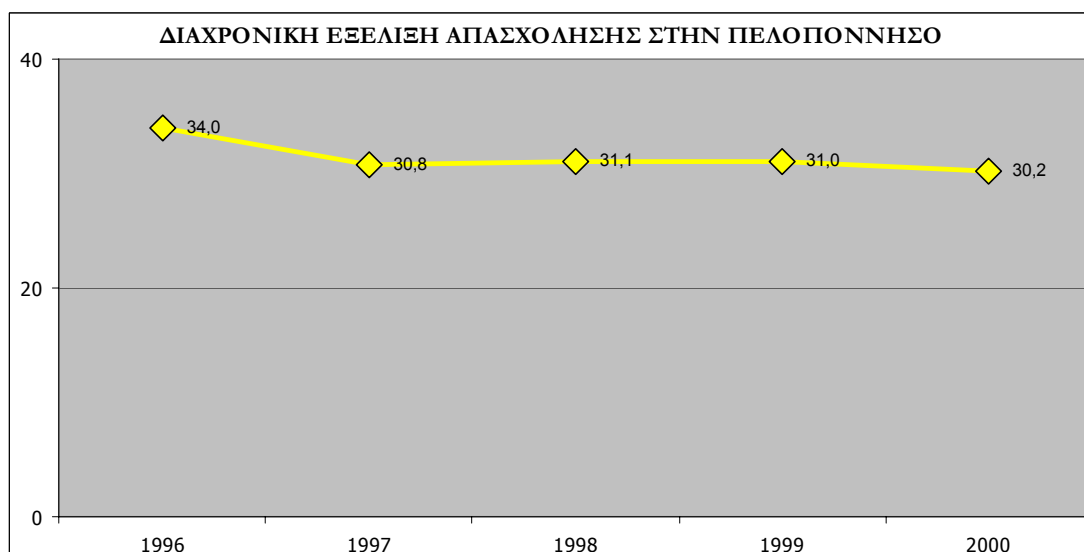
Διάγραμμα 1.7 Απασχόληση ως ποσοστό του πληθυσμού (2000)

1.3.4. Διαχρονική Εξέλιξη

Μελετώντας τον Πίνακα 1.8 και το Διάγραμμα 1.8, όπου παρουσιάζεται η διαχρονική εξέλιξη της Απασχόλησης στην Πελοπόννησο, παρατηρούμε ότι το 1996 ήταν το καλύτερο έτος ενώ την εξεταζόμενη χρονική περίοδο (1996-2000) ο δείκτης μειώθηκε κατά 11% συνολικά.

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ					
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	1996	1997	1998	1999	2000
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)	34,0	30,8	31,1	31,0	30,2
ΑΡ. ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ (χ1000)	228,2	206,9	208,6	207,4	202,6
EUROSTAT (NEW CRONOS 2002)					

Πίνακας 1.8 Απασχόληση στην Πελοπόννησο (1996-2000)

Διάγραμμα 1.8 Απασχόληση ως ποσοστό του πληθυσμού στην Πελοπόννησο (1996-2000)

1.3.5. Παρατηρήσεις - Συμπεράσματα

Από όσα προαναφέρθηκαν παρατηρούμε ότι, η Πελοπόννησος καταλαμβάνει την δέκατη θέση όσον αναφορά την Απασχόληση (2000), σε σύνολο 13 ελληνικών περιφερειών.

Το 2000, η τιμή του δείκτη της Πελοποννήσου (30,2) αντιστοιχεί στο 81% του δείκτη της Ελλάδας και στο 72% του δείκτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

1.4. ΑΝΕΡΓΙΑ

1.4.1. Ορισμός

Ανεργία ορίζεται ως το ηλικίο των ανέργων μιας περιοχής προς το συνολικό εργατικό δυναμικό σε αυτήν. Εκφράζεται ως ποσοστό επί της εκατό του εργατικού δυναμικού της συγκεκριμένης περιοχής.

Όπου εργατικό δυναμικό είναι το άθροισμα των ανέργων και των απασχολούμενων στην συγκεκριμένη περιοχή.

1.4.2. Σημασία

Αποτελεί βασικό δείκτη του παραγωγικού συστήματος μιας περιοχής που μετρά και ποσοτικοποιεί την ανεργία σε αυτήν.

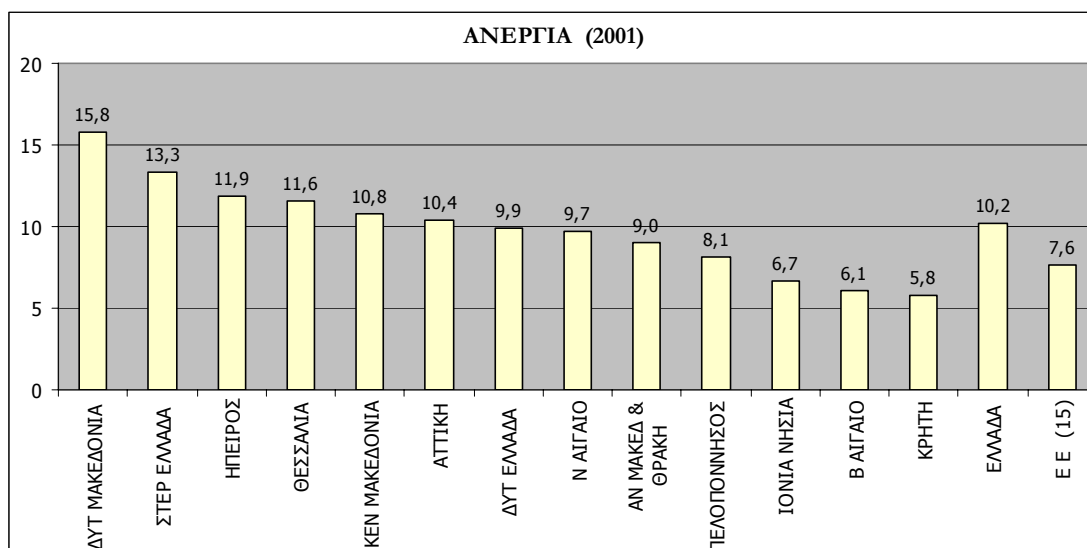
1.4.3. Θέση της Περιφέρειας

Ο Πίνακας 1.9 και το Διάγραμμα 1.9 παρουσιάζουν την Ανεργία στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), στην Ελλάδα αλλά και σε κάθε ελληνική περιφέρεια. Όσον αφορά την ελληνική επικράτεια, η περιοχή της Δυτικής Μακεδονίας κατέχει το μεγαλύτερο ποσοστό ανεργίας για το 2001 ενώ η Πελοπόννησος βρίσκεται στη δέκατη θέση με διαφορά από την πρωτοπόρο περιοχή της Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης και με πολύ μεγαλύτερη από την περιοχή των Ιονίων Νησιών που ακολουθεί.

ΠΕΡΙΟΧΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)
	2001
ΔΥΤ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	15,8
ΣΤΕΡ ΕΛΛΑΔΑ	13,3
ΗΠΕΙΡΟΣ	11,9
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	11,6
ΚΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	10,8
ΑΤΤΙΚΗ	10,4
ΔΥΤ ΕΛΛΑΔΑ	9,9
Ν ΑΙΓΑΙΟ	9,7
ΑΝ ΜΑΚΕΔ & ΘΡΑΚΗ	9,0
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	8,1
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	6,7
Β ΑΙΓΑΙΟ	6,1
ΚΡΗΤΗ	5,8
ΕΛΛΑΔΑ	10,2
Ε Ε (15)	7,6

EUROSTAT (NEW CRONOS 2002)

Πίνακας 1.9 Ανεργία ως ποσοστό του συνολικού εργατικού δυναμικού (2001)

Διάγραμμα 1.9 Ανεργία ως ποσοστό του συνολικού εργατικού δυναμικού (2001)

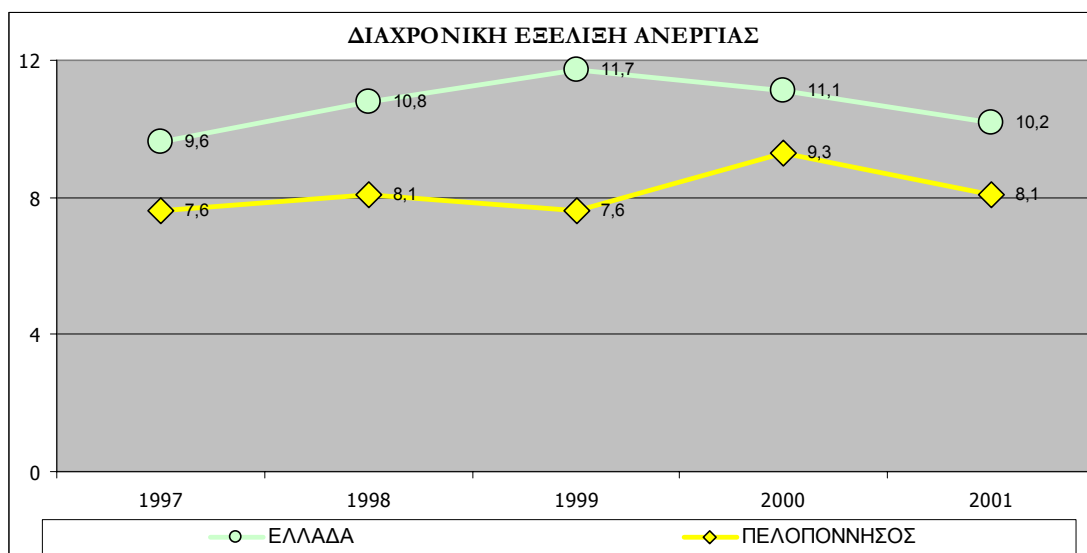
1.4.4. Διαχρονική Εξέλιξη

Μελετώντας τον Πίνακα 1.10 και το Διάγραμμα 1.10, όπου παρουσιάζεται η διαχρονική εξέλιξη της Ανεργίας, παρατηρούμε ότι το 2000 για την Πελοπόννησο ήταν το χειρότερο έτος.

Η συνολική αύξηση που παρατηρείται στον δείκτη της Πελοποννήσου, την περίοδο 1997-2001, είναι 7% ενώ η αύξηση του δείκτη της Ελλάδας είναι 6%.

ΑΝΕΡΓΙΑ					
ΕΛΛΑΔΑ	1997	1998	1999	2000	2001
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)	9,6	10,8	11,7	11,1	10,2
ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΕΡΓΩΝ (χ1000)	408,1	478,4	523,4	491,1	444,7
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	1997	1998	1999	2000	2001
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)	7,6	8,1	7,6	9,3	8,1
ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΕΡΓΩΝ (χ1000)	16,9	18,3	17,0	20,8	16,9
<i>EUROSTAT (NEW CRONOS 2002)</i>					

Πίνακας 1.10 Ανεργία (1997-2001)

Διάγραμμα 1.10 Ανεργία ως ποσοστό του συνολικού εργατικού δυναμικού (1997-2001)

1.4.5. Παρατηρήσεις - Συμπεράσματα

Από όσα προαναφέρθηκαν παρατηρούμε ότι, η Πελοπόννησος καταλαμβάνει την δέκατη θέση όσον αφορά την Ανεργία (2001), σε σύνολο 13 ελληνικών περιφερειών.

Το 2001, η τιμή του δείκτη της Πελοποννήσου (8,1) εμφανίζεται μικρότερη κατά 21% από την αντίστοιχη της Ελλάδας και μεγαλύτερη κατά 7% από την τιμή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

1.5. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

1.5.1. Ορισμός

Απασχόληση στον Πρωτογενή Τομέα ορίζεται ως το ηγλικό των απασχολούμενων στον Τομέα προς το σύνολο των απασχολούμενων μιας περιοχής.

Απασχόληση στον Δευτερογενή Τομέα ορίζεται ως το ηγλικό των απασχολούμενων στον Τομέα προς το σύνολο των απασχολούμενων μιας περιοχής.

Απασχόληση στον Τριτογενή Τομέα ορίζεται ως το ηγλικό των απασχολούμενων στον Τομέα προς το σύνολο των απασχολούμενων μιας περιοχής.

Εκφράζονται ως ποσοστό επί της εκατό των απασχολούμενων στην συγκεκριμένη περιοχή.

1.5.2. Σημασία

Αποτελούν συμπληρωματικούς δείκτες του παραγωγικού συστήματος μιας περιοχής που μετρούν την Απασχόληση στον Πρωτογενή, Δευτερογενή και Τριτογενή Τομέα σε αυτήν.

Στον Πίνακα 1.11 παρουσιάζεται ο Συνολικός Αριθμός Απασχολούμενων στην Πελοπόννησο την πενταετία 1997-2001 και παρατηρούμε μείωση την εξεταζόμενη χρονική περίοδο κατά 7% συνολικά.

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ (χ1000)				
	1997	1998	1999	2000	2001
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	206,9	208,6	207,4	202,6	192,4
<i>EUROSTAT (NEW CRONOS 2002)</i>					

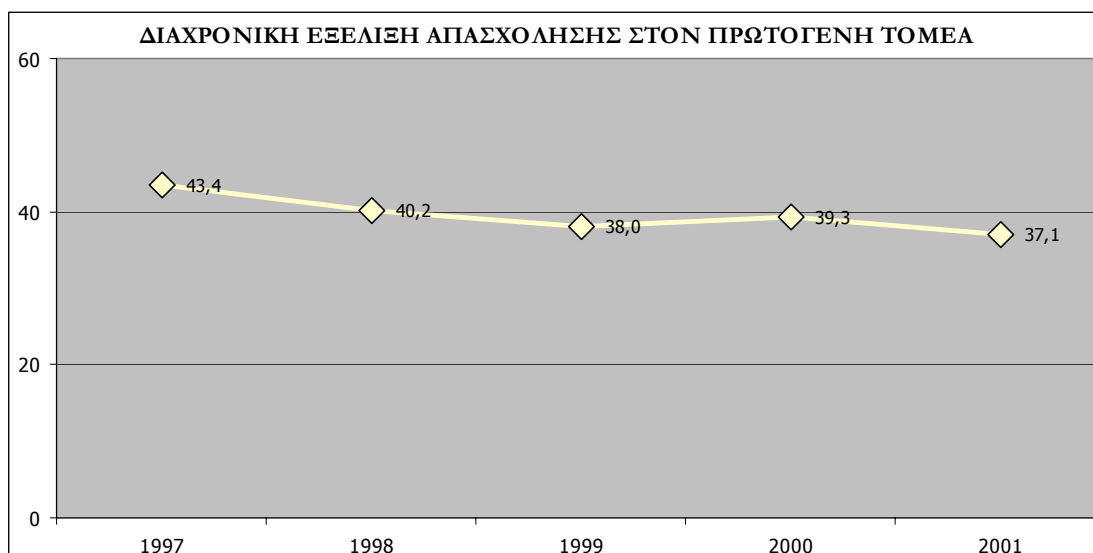
Πίνακας 1.11 Συνολικός Αριθμός Απασχολούμενων στην Πελοπόννησο (1997-2001)

1.5.3. Διαχρονική Εξέλιξη

Μελετώντας τον Πίνακα 1.12 και το Διάγραμμα 1.11, όπου παρουσιάζεται η διαχρονική εξέλιξη της Απασχόλησης στον Πρωτογενή Τομέα στην Πελοπόννησο, παρατηρούμε ότι το 1997 ήταν το καλύτερο έτος ενώ στη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου (1997-2001) ο δείκτης μειώνεται κατά 15% συνολικά.

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΟΝ ΠΡΩΤΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ					
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	1997	1998	1999	2000	2001
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)	43,4	40,2	38,0	39,3	37,1
ΑΡ. ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ (χ1000)	89,8	83,9	78,8	79,6	71,4
<i>EUROSTAT (NEW CRONOS 2002)</i>					

Πίνακας 1.12 Απασχόληση στον Πρωτογενή Τομέα στην Πελοπόννησο (1997-2001)

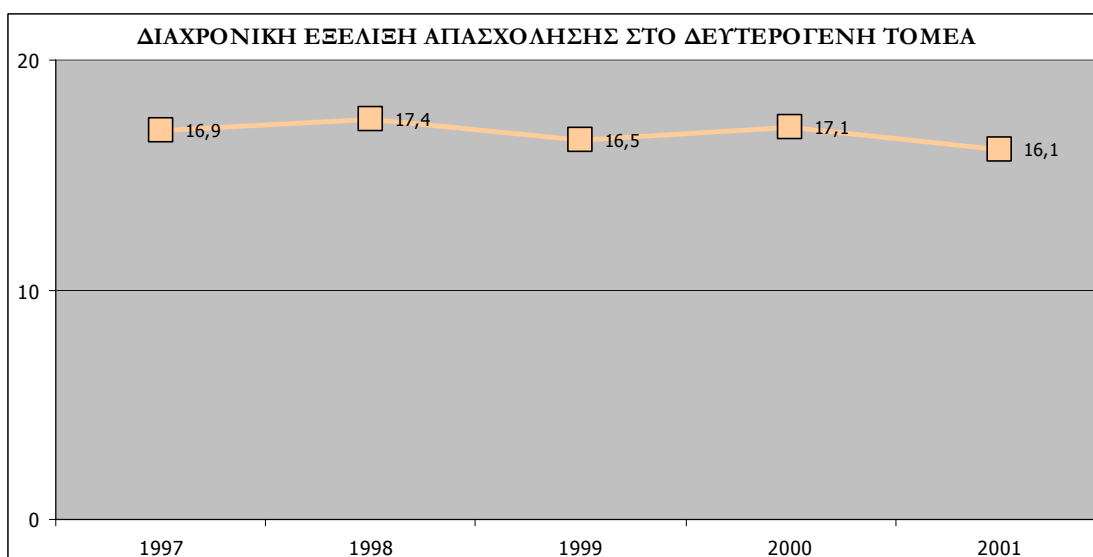

Διάγραμμα 1.11 Απασχόληση στον Πρωτογενή Τομέα
ως ποσοστό του συνόλου των απασχολούμενων στην Πελοπόννησο (1997-2001)

Μελετώντας τον Πίνακα 1.13 και το Διάγραμμα 1.12, όπου παρουσιάζεται η διαχρονική εξέλιξη της Απασχόλησης στο Δευτερογενή Τομέα στην Πελοπόννησο, παρατηρούμε ότι το 1998 ήταν το καλύτερο έτος ενώ την εξεταζόμενη χρονική περίοδο (1997-2001) ο δείκτης μειώνεται κατά 5% συνολικά.

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ					
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	1997	1998	1999	2000	2001
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)	16,9	17,4	16,5	17,1	16,1
ΑΡ. ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ (χ1000)	34,9	36,2	34,2	34,7	30,9
<i>EUROSTAT (NEW CRONOS 2002)</i>					

Πίνακας 1.13 Απασχόληση στο Δευτερογενή Τομέα στην Πελοπόννησο (1997-2001)

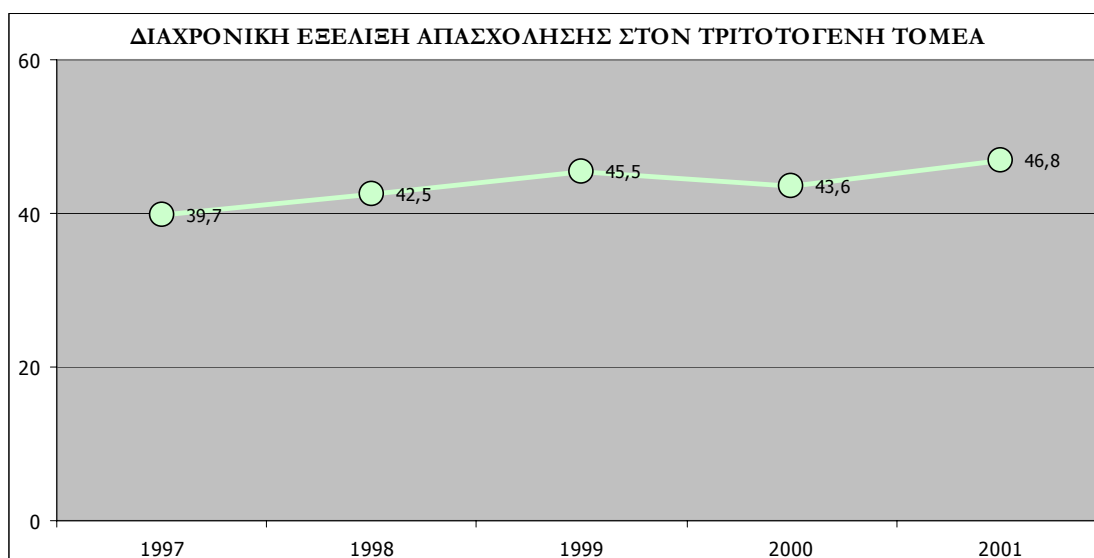

Διάγραμμα 1.12 Απασχόληση στο Δευτερογενή Τομέα
ως ποσοστό του συνόλου των απασχολούμενων στην Πελοπόννησο (1997-2001)

Μελετώντας τον Πίνακα 1.14 και το Διάγραμμα 1.13, όπου παρουσιάζεται η διαχρονική εξέλιξη της Απασχόλησης στον Τριτογενή Τομέα στην Πελοπόννησο, παρατηρούμε ότι το 2001 ήταν το καλύτερο έτος ενώ στη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου (1997-2001) ο δείκτης αυξάνεται κατά 18% συνολικά.

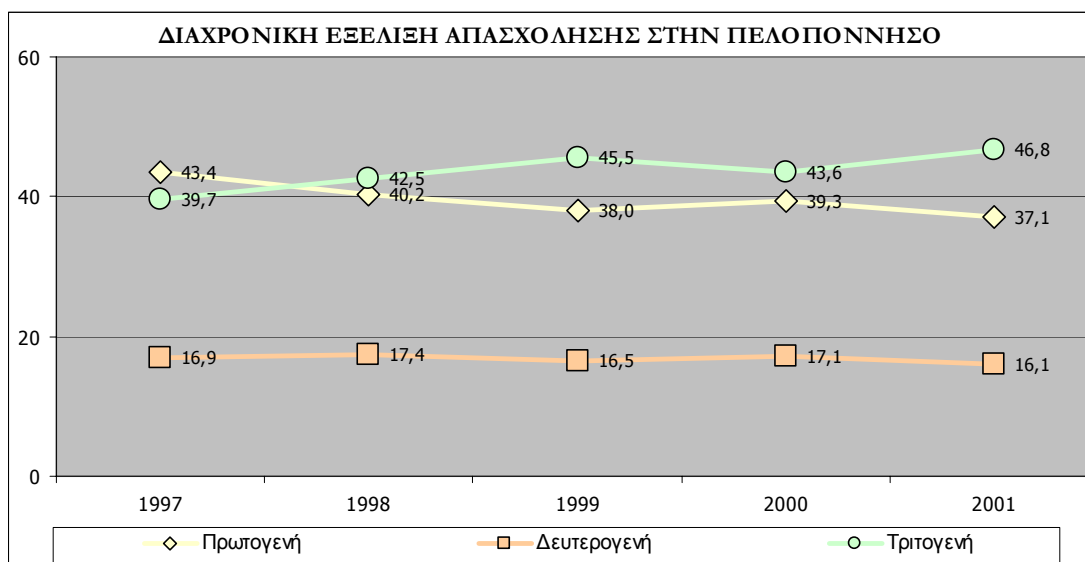
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΟΝ ΤΡΙΤΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ					
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	1997	1998	1999	2000	2001
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)	39,7	42,5	45,5	43,6	46,8
ΑΡ. ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ (χ1000)	82,2	88,6	94,4	88,3	90,1
<i>EUROSTAT (NEW CRONOS 2002)</i>					

Πίνακας 1.14 Απασχόληση στον Τριτογενή Τομέα στην Πελοπόννησο (1997-2001)

Διάγραμμα 1.13 Απασχόληση στον Τριτογενή Τομέα ως ποσοστό του συνόλου των απασχολούμενων στην Πελοπόννησο (1997-2001)

Στο Διάγραμμα 1.14 παρουσιάζεται η διαχρονική εξέλιξη των τριών δεικτών στην Πελοπόννησο, την περίοδο 1997-2001.

Διάγραμμα 1.14 Απασχόληση ανά Τομέα Δραστηριότητας
ως ποσοστό του συνόλου των απασχολούμενων στην Πελοπόννησο (1997-2001)

1.5.4. Παρατηρήσεις - Συμπεράσματα

Από όσα προαναφέρθηκαν και μελετώντας το Διάγραμμα 1.14 παρατηρούμε ότι, την περίοδο 1997-2001 είναι εμφανής η μεταφορά τμήματος της Απασχόλησης κυρίως από τον Πρωτογενή αλλά και από τον Δευτερογενή Τομέα προς τον Τριτογενή.

Θα πρέπει όμως να επισημανθεί και η μείωση κατά 7% που εμφανίζεται στο Συνολικό Αριθμό Απασχολούμενων στην Πελοπόννησο κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου (1997-2001).

1.6. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΑΝΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

1.6.1. Ορισμός

Απασχόληση ανά Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας ορίζεται ως το πηλίκο των απασχολούμενων σε ένα Κλάδο προς το σύνολο των απασχολούμενων όλων των Κλάδων μιας περιοχής. Εκφράζεται ως ποσοστό επί της εκατό των απασχολούμενων στην συγκεκριμένη περιοχή.

Συμπεριλαμβάνει απασχολούμενους από 15 ετών και άνω και αναφέρεται στην κύρια τους εργασία.

1.6.2. Σημασία

Αποτελεί συμπληρωματικό δείκτη του παραγωγικού συστήματος μιας περιοχής που μετρά την Απασχόληση ανά Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας σε αυτήν.

1.6.3. Θέση της Περιφέρειας

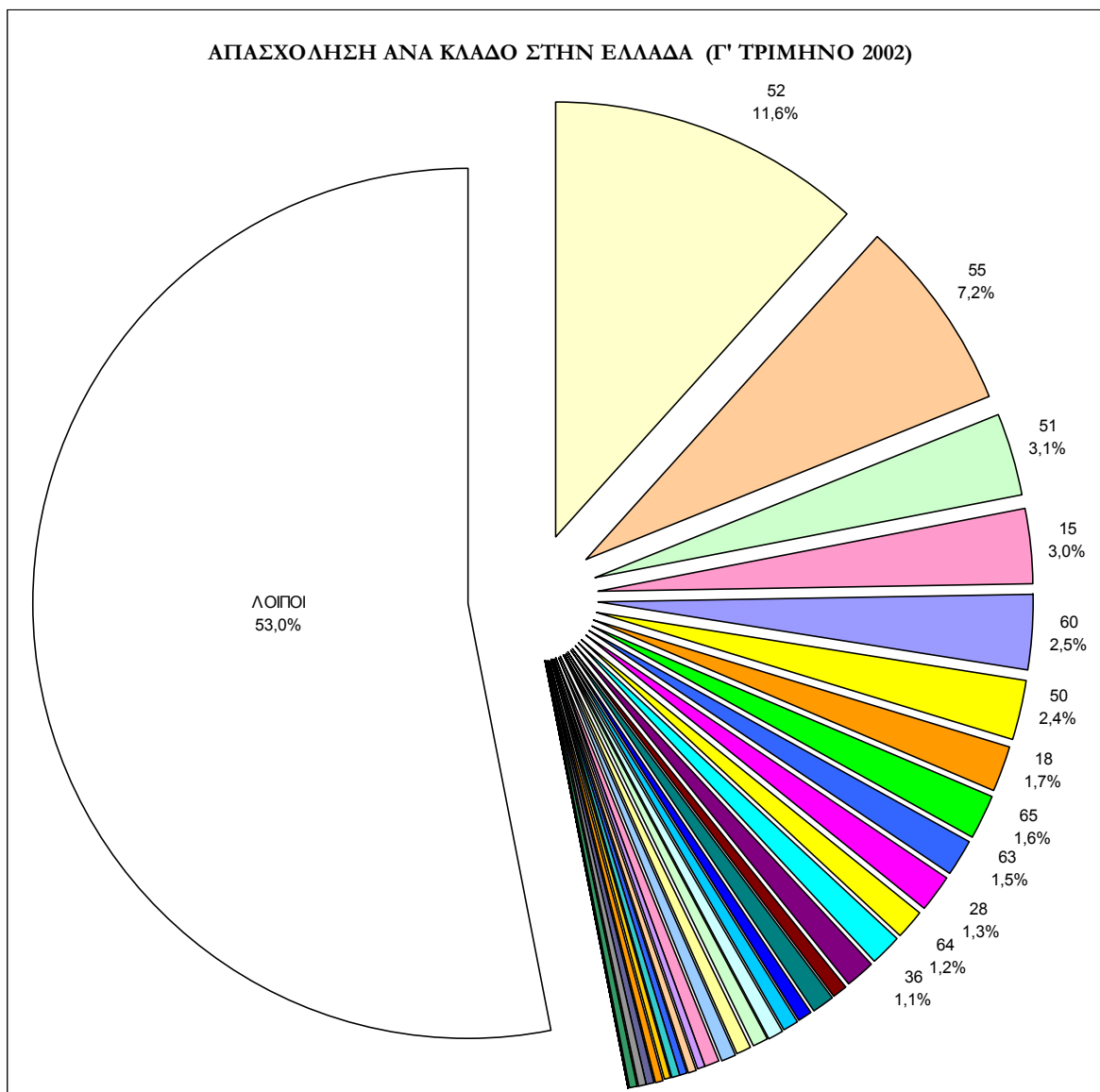
Στον Πίνακα Π1 του Παρατήματος περιγράφονται αναλυτικά οι Κλάδοι Οικονομικής Δραστηριότητας 15-37 και 50-73 (Διψήφιες Κατηγορίες ΣΤΑΚΟΔ-03). Στον Πίνακα Π2 παρουσιάζονται οι Λοιποί Κλάδοι Οικονομικής Δραστηριότητας (1-14, 40-45 και 74-99) για τους οποίους σκόπιμα δεν αναλύονται τα στοιχεία Απασχόλησης για την Ελλάδα και την Πελοπόννησο.

Στον Πίνακα 1.15 και το Διάγραμμα 1.15 παρουσιάζεται η Απασχόληση ανά Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας (ΣΤΑΚΟΔ-03) στην Ελλάδα. Οι απασχολούμενοι των Κλάδων 15-37 και 50-73 αντιστοιχούν στο 47% της συνολικής απασχόλησης, για την περίοδο του τρίτου τριμήνου του 2002.

ΚΛΑΔΟΣ (ΣΤΑΚΟΔ-03)		Γ' ΤΡΙΜΗΝΟ 2002	
		ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)
52	ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	461.828	11,6
55	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ & ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	285.521	7,2
51	ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	121.811	3,1
15	ΤΡΟΦΙΜΑ & ΠΟΤΑ	118.147	3,0
60	ΧΕΡΣΑΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ	100.968	2,5
50	ΑΛΛΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	95.485	2,4
18	ΕΙΔΗ ΕΝΔΥΣΗΣ & ΓΟΥΝΑΡΙΚΑ	67.172	1,7
65	ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΙ ΧΡΗΜ/ΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	63.287	1,6
63	ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΑ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ	58.708	1,5
28	ΜΕΤΑΛΛΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	52.214	1,3
64	ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΑ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	49.266	1,2
36	ΕΠΙΓΛΑ	43.851	1,1
22	ΕΚΔΟΣΕΙΣ & ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ	35.036	0,9
26	ΑΛΛΑ ΑΠΟ ΜΗ ΜΕΤΑΛΛΙΚΑ ΟΡΥΚΤΑ	30.406	0,8
66	ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ & ΣΥΝΤΑΞ/ΚΑ ΤΑΜΕΙΑ	26.271	0,7
61	ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΜΕΣΩ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΟΔΩΝ	26.078	0,7
20	ΞΥΛΟ & ΦΕΛΛΟΣ	25.035	0,6
24	ΧΗΜΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ	22.232	0,6
17	ΚΛΩΣΤΟΨΑΝΤΟΥΡΓΙΑ	21.730	0,5
29	ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ & ΕΙΔΗ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ	21.450	0,5
72	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ	18.931	0,5
35	ΛΟΙΠΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	16.838	0,4
25	ΕΛΑΣΤΙΚΟ & ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ	14.732	0,4
27	ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	12.487	0,3
31	ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΜΗΧΑΝΕΣ & ΣΥΣΚΕΥΕΣ	9.889	0,2
21	ΧΑΡΤΙ - ΧΑΡΤΟΠΟΛΤΟΣ	8.758	0,2
19	ΔΕΡΜΑΤΑ & ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ	8.214	0,2
23	ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ & ΚΩΚ	7.791	0,2
33	ΙΑΤΡΙΚΑ & ΟΠΤΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ	7.617	0,2
16	ΚΑΠΝΟΣ	7.616	0,2
62	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ	7.077	0,2
67	ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΕΝΔ/ΣΟΙ ΧΡΗΜ/ΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	6.913	0,2
71	ΕΝΟΙΚΙΑΣΗ ΜΗΧ/ΤΩΝ & ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ	5.338	0,1
70	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	3.672	0,1
73	ΕΡΕΥΝΑ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ	2.512	0,1
34	ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΟΧΗΜΑΤΑ	2.360	0,1
32	ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΜΜΕ	2.268	0,1
	30, 37	1429	0,0
	15-37 & 50-52 & 55 & 60-67 & 70-73	1.870.938	47,0
	ΛΟΙΠΟΙ	2.106.232	53,0
	ΣΥΝΟΛΟ	3.977.170	100,0

ΕΣΥΕ 2002

Πίνακας 1.15 Απασχόληση ανά Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας στην Ελλάδα (Γ' Τρίμηνο 2002)

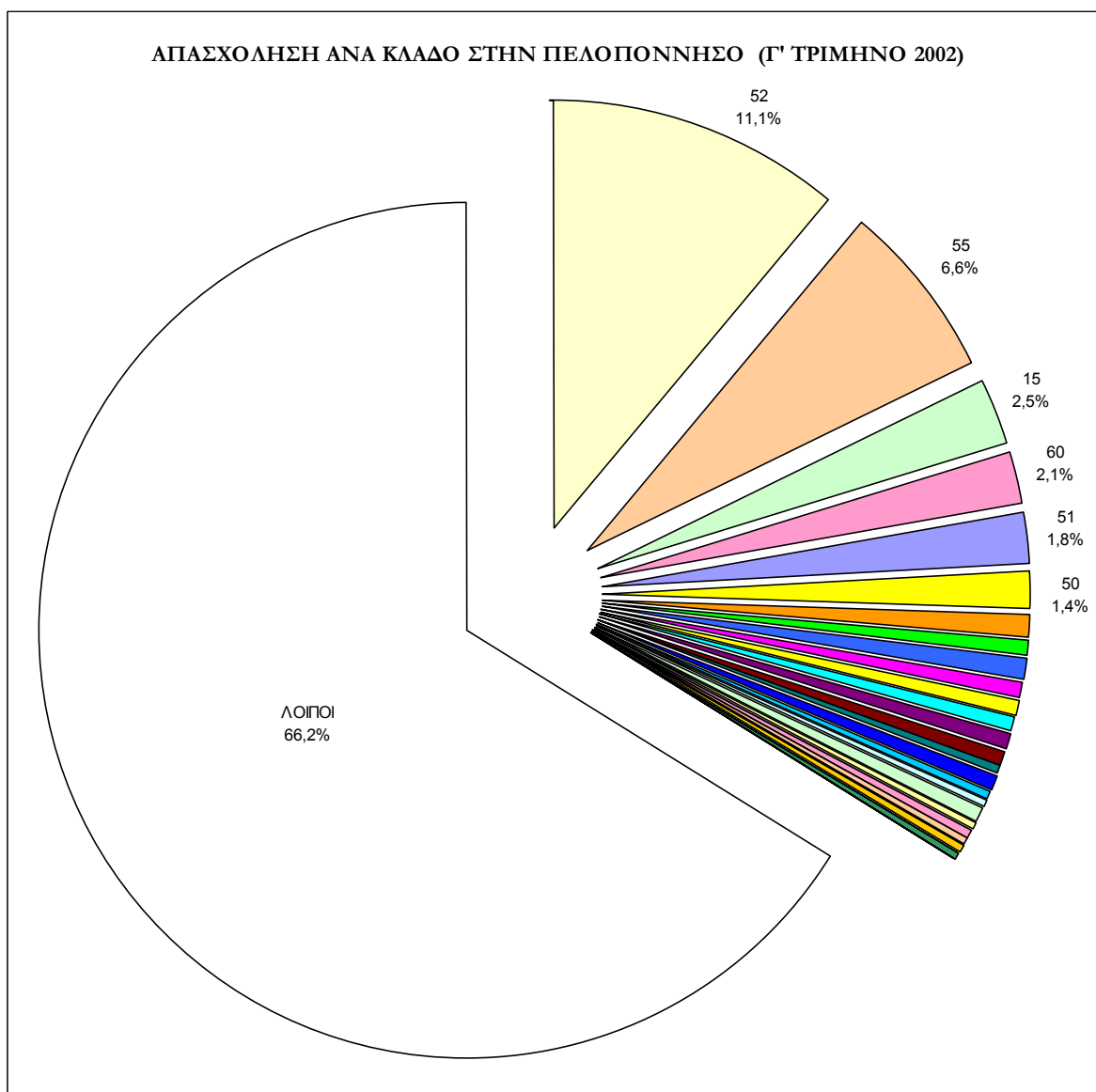

Διάγραμμα 1.15 Απασχόληση ανά Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας ως ποσοστό του συνόλου των απασχολούμενων στην Ελλάδα (Γ' Τρίμηνο 2002)

Στον Πίνακα 1.16 και το Διάγραμμα 1.16 παρουσιάζεται η Απασχόληση ανά Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας (ΣΤΑΚΟΔ-03) στην Πελοπόννησο. Οι απασχολούμενοι των Κλάδων 15-37 και 50-73 αντιστοιχούν στο 33,8% της συνολικής απασχόλησης, για την περίοδο του τρίτου τριμήνου του 2002.

ΚΛΑΔΟΣ (ΣΤΑΚΟΔ-03)		Γ' ΤΡΙΜΗΝΟ 2002	
		ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)
52	ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	25.459	11,1
55	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ & ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	15.052	6,6
15	ΤΡΟΦΙΜΑ & ΠΟΤΑ	5.801	2,5
60	ΧΕΡΣΑΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ	4.844	2,1
51	ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	4.153	1,8
50	ΑΛΛΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	3.192	1,4
65	ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΙ ΧΡΗΜ/ΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	1.775	0,8
63	ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΑ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ	1.705	0,7
26	ΑΛΛΑ ΑΠΟ ΜΗ ΜΕΤΑΛΛΙΚΑ ΟΡΥΚΤΑ	1.533	0,7
28	ΜΕΤΑΛΛΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	1.440	0,6
64	ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΑ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	1.427	0,6
31	ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΜΗΧΑΝΕΣ & ΣΥΣΚΕΥΕΣ	1.260	0,6
25	ΕΛΑΣΤΙΚΟ & ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ	1.089	0,5
23	ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ & ΚΩΚ	1.045	0,5
61	ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΜΕΣΩ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΟΔΩΝ	1.008	0,4
20	ΞΥΛΟ & ΦΕΛΛΟΣ	955	0,4
18	ΕΙΔΗ ΕΝΔΥΣΗΣ & ΓΟΥΝΑΡΙΚΑ	920	0,4
36	ΕΠΙΠΛΑ	819	0,4
66	ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ & ΣΥΝΤΑΞ/ΚΑ ΤΑΜΕΙΑ	720	0,3
22	ΕΚΔΟΣΕΙΣ & ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ	620	0,3
33	ΙΑΤΡΙΚΑ & ΟΠΤΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ	414	0,2
29	ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ & ΕΙΔΗ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ	410	0,2
16	ΚΑΠΝΟΣ	378	0,2
19	ΔΕΡΜΑΤΑ & ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ	195	0,1
21	ΧΑΡΤΙ - ΧΑΡΤΟΠΟΛΤΟΣ	138	0,1
72	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ	132	0,1
24	ΧΗΜΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ	117	0,1
35	ΛΟΙΠΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	117	0,1
27, 30, 62, 67, 70, 71		601	0,3
17, 32, 34, 37, 73		0	0,0
<i>15-37 & 50-52 & 55 & 60-67 & 70-73</i>		<i>77.319</i>	<i>33,8</i>
<i>ΛΟΙΠΟΙ</i>		<i>151.740</i>	<i>66,2</i>
<i>ΣΥΝΟΛΟ</i>		<i>229.059</i>	<i>100,0</i>
<i>ΕΣΥΕ 2002</i>			

Πίνακας 1.16 Απασχόληση ανά Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας στην Πελοπόννησο (Γ' Τρίμηνο 2002)

Διάγραμμα 1.16 Απασχόληση ανά Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας ως ποσοστό του συνόλου των απασχολούμενων στην Πελοπόννησο (Γ' Τρίμηνο 2002)

1.6.4. Παρατηρήσεις - Συμπεράσματα

Από όσα προαναφέρθηκαν παρατηρούμε ότι, η ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας στην Ελλάδα και στην Πελοπόννησο παρουσιάζει διαφορές την περίοδο του τρίτου τριμήνου του 2002.

Την εξεταζόμενη χρονική περίοδο, στην Πελοπόννησο δεν έχει καταγραφεί κανένας απασχολούμενος στους Κλάδους 17 (κλωστοϋφαντουργικών υλών), 32 (εξοπλισμού μέσω μαζικής ενημέρωσης & επικοινωνιών), 34 (αυτοκίνητων οχημάτων) και 37 (ανακύκλωσης).

Το τρίτο τρίμηνο του 2002, στην Ελλάδα το 47% της συνολικής απασχόλησης κατανέμεται στους Κλάδους 15-37 και 50-73. Την ίδια χρονική περίοδο, η αντίστοιχη τιμή για την Πελοπόννησο (33,8) αποτελεί το 72% της αντίστοιχης της Ελλάδας.

1.7. ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΑΝΑ ΠΡΟΪΟΝ

1.7.1. Ορισμός

Εξαγωγές ανά Προϊόν ορίζεται ως το ηηλίκο της αξίας των εξαγωγών ενός προϊόντος προς την αξία του συνόλου των εξαγωγών από μια περιοχή. Εκφράζεται ως ποσοστό επί της εκατό της αξίας των εξαγωγών από την συγκεκριμένη περιοχή.

1.7.2. Σημασία

Αποτελεί βασικό δείκτη του παραγωγικού συστήματος μιας περιοχής που μετρά τις Εξαγωγές ανά Προϊόν από αυτήν.

1.7.3. Διαχρονική Εξέλιξη

Στον Πίνακα 1.17 περιγράφεται αναλυτικά η Κωδικοποίηση των Εξαγωγίμων Προϊόντων (03, 08, 15, 20, 22, 30, 90 και Λοιπά). Στην Κατηγορία Λοιπά συμπεριλαμβάνονται εκείνα τα Προϊόντα που εμφανίζουν τιμή μικρότερη ή ίση του 0,98%, στην εξεταζόμενη χρονική περίοδο (2000).

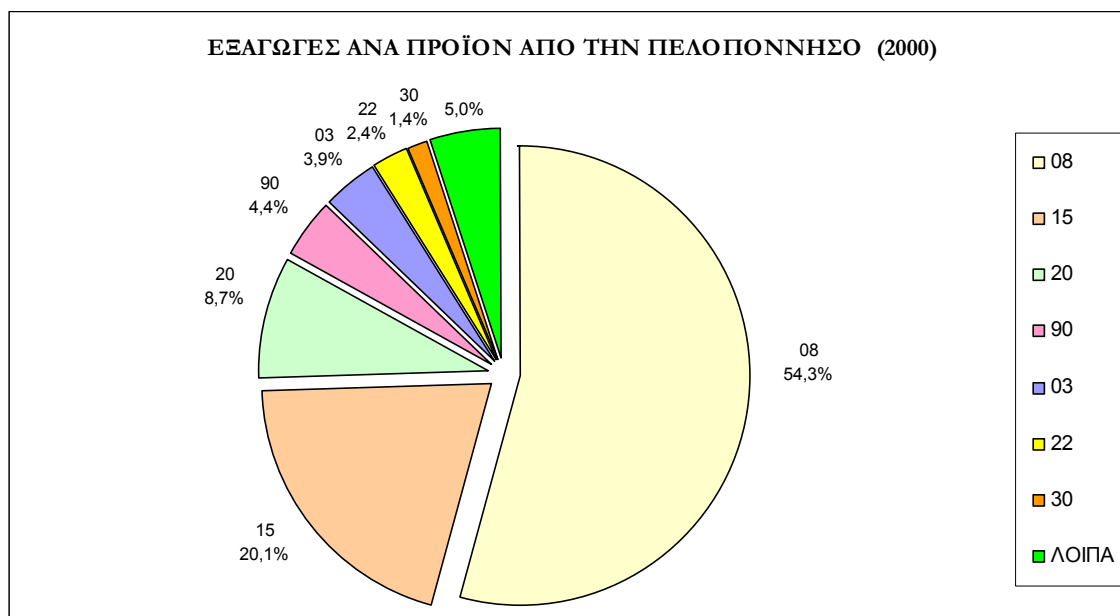
ΕΞΑΓΩΓΙΜΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	
03	ΨΑΡΙΑ ΚΑΙ ΜΑΛΑΚΟΣΤΡΑΚΑ, ΜΑΛΑΚΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΑΣΠΟΝΔΥΛΑ ΥΔΡΟΒΙΑ
08	ΚΑΡΠΟΙ ΚΑΙ ΦΡΟΥΤΑ ΒΡΩΣΙΜΑ, ΦΛΟΥΔΕΣ ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΩΝ Ή ΠΕΠΟΝΙΩΝ
15	ΛΙΠΗ ΚΑΙ ΛΑΔΙΑ ΖΩΙΚΑ Ή ΦΥΤΙΚΑ. ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΑΣΗΣ ΑΥΤΩΝ. ΛΙΠΗ ΒΡΩΣΙΜΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΜΕΝΑ. ΚΕΡΙΑ ΖΩΙΚΗΣ Ή ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ
20	ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΛΑΧΑΝΙΚΩΝ, ΚΑΡΠΩΝ ΚΑΙ ΦΡΟΥΤΩΝ Ή ΑΛΛΩΝ ΜΕΡΩΝ ΦΥΤΩΝ
22	ΠΟΤΑ, ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΑ ΥΓΡΑ ΚΑΙ ΞΙΔΙ
30	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ
90	ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΟΠΤΙΚΗΣ, ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ Ή ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑΣ, ΜΕΤΡΗΣΗΣ, ΕΛΕΓΧΟΥ Ή ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ. ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΙΑΤΡΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ. ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΑΥΤΩΝ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ Ή ΣΥΣΚΕΥΩΝ
ΛΟΙΠΑ	ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΚΑΤΟΝΟΜΑΖΟΝΤΑΙ ΟΥΤΕ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ 03, 08, 15, 20, 22, 30 ΚΑΙ 90

Πίνακας 1.17 Κωδικοποίηση Εξαγωγίμων Προϊόντων

Στον Πίνακα 1.18 και στο Διάγραμμα 1.17 παρουσιάζονται οι Εξαγωγές ανά Προϊόν από την Πελοπόννησο, για το 2000. Τα Προϊόντα με Κωδικό 03, 08, 15, 20, 22, 30 και 90 καλύπτουν το 95% των συνολικών εξαγωγών από την Πελοπόννησο.

ΠΡΟΪΟΝ	2000	
	ΑΞΙΑ ΣΕ ΕΥΡΩ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)
08	134.030.282	54,3
15	49.527.610	20,1
20	21.365.271	8,7
90	10.767.271	4,4
03	9.508.890	3,9
22	5.998.827	2,4
30	3.502.102	1,4
ΛΟΙΠΑ	12.262.007	5,0
ΣΥΝΟΛΟ	246.962.260	100,0
ΕΣΥΕ 2000		

Πίνακας 1.18 Εξαγωγές ανά Προϊόν από την Πελοπόννησο (2000)

Διάγραμμα 1.17 Εξαγωγές ανά Προϊόν ως ποσοστό της αξίας του συνόλου των εξαγωγών από την Πελοπόννησο (2000)

1.7.4. Παρατηρήσεις - Συμπεράσματα

Την εξεταζόμενη χρονική περίοδο (2000), τα Προϊόντα 03 (ψάρια-μαλάκια), 08 (καρποί-φρούτα), 15 (λίπη-λάδια), 20 (παρασκευάσματα λαχανικών-καρπών-φρούτων), 22 (ποτά-αλκοολούχα υγρά), 30 (φαρμακευτικά προϊόντα) και 90 (ειδικά όργανα-συσκευές) καλύπτουν το 95% των συνολικών εξαγωγών από την Πελοπόννησο.

2. ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

2.1. ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΜΕ ΓΝΩΣΕΙΣ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

2.1.1. Ορισμός

Πληθυσμός με Γνώσεις Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης μιας περιοχής ως ποσοστό επί της εκατό του πληθυσμού, της ηλικιακής ομάδας 25-64 ετών, που διαμένει σε αυτήν.

2.1.2. Σημασία

Αποτελεί γενικό δείκτη της προσφοράς προηγμένων δεξιοτήτων σε μια περιοχή και μετρά το επίπεδο μόρφωσης του πληθυσμού σε αυτήν.

Δεν περιορίζεται στον επιστημονικό και τεχνικό τομέα, επειδή η υιοθέτηση καινοτομιών σε πολλούς τομείς εξαρτάται από ένα ευρύ φάσμα δεξιοτήτων. Περιλαμβάνει το σύνολο του πληθυσμού σε ηλικία εργασίας (25-64 ετών), επειδή η μελλοντική οικονομική ανάπτυξη ενδέχεται να βασιστεί στο μη ενεργό τμήμα του πληθυσμού.

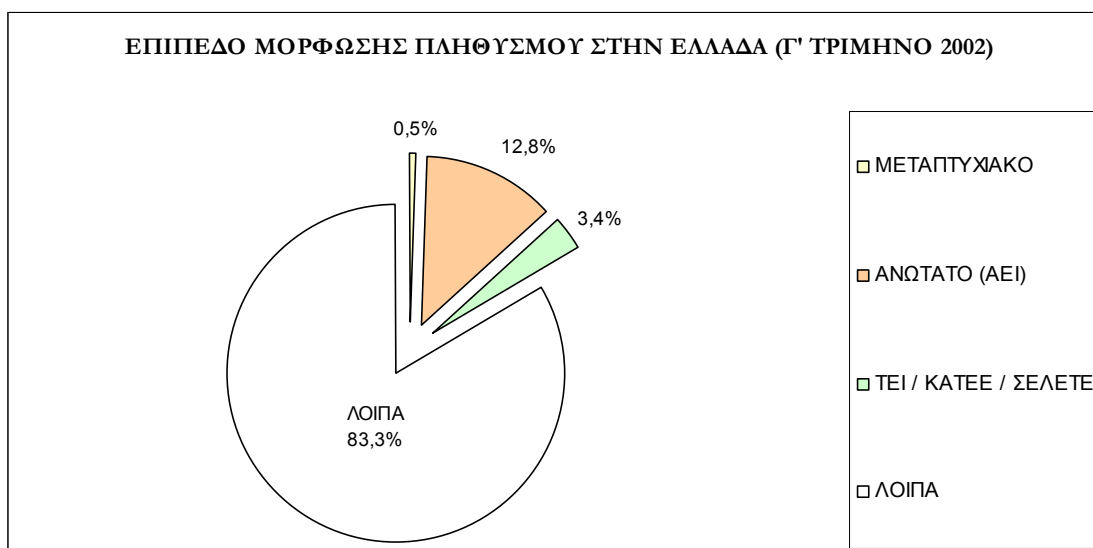
Είναι δύσκολο να πραγματοποιηθούν διεθνείς συγκρίσεις των μορφωτικών επιπέδων εξαιτίας των μεγάλων διαφορών των εκπαιδευτικών συστημάτων και του επιπέδου των σπουδών που απαιτείται για τη χορήγηση ενός τίτλου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Οπότε, οποιαδήποτε αποτελέσματα προκύπτουν από σύγκριση μόρφωσης πληθυσμού μεταξύ κρατών θα πρέπει να ερμηνεύονται πολύ προσεκτικά.

2.1.3. Θέση της Περιφέρειας

Μελετώντας τον Πίνακα 2.1 και το Διάγραμμα 2.1 παρατηρούμε ότι ο Πληθυσμός με Γνώσεις Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Ελλάδα αντιστοιχεί στο 16,7% της ηλικιακής ομάδας 25-64 ετών, για την περίοδο του τρίτου τριμήνου του 2002. Συγκεκριμένα, το 0,5% κατέχουν μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών ενώ το 12,8% είναι Απόφοιτοι ΑΕΙ.

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ	Γ' ΤΡΙΜΗΝΟ 2002	
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΤΟΙΚΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	29.810	0,5
ΑΝΩΤΑΤΟ (ΑΕΙ)	700.791	12,8
ΤΕΙ / ΚΑΤΕΕ / ΣΕΛΕΤΕ	186.140	3,4
<i>ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ</i>	<i>916.741</i>	<i>16,7</i>
ΛΟΙΠΑ	4.563.129	83,3
<i>ΣΥΝΟΛΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ (25-64 ΕΤΩΝ)</i>	<i>5.479.870</i>	<i>100,0</i>
<i>ΕΣΥΕ 2002</i>		

Πίνακας 2.1 Κατανομή Πληθυσμού (25-64 Ετών) ανά Επίπεδο Μόρφωσης στην Ελλάδα (Γ' Τρίμηνο 2002)

Διάγραμμα 2.1 Ποσοστιαία Κατανομή Πληθυσμού (25-64 Ετών) ανά Επίπεδο Μόρφωσης στην Ελλάδα (Γ' Τρίμηνο 2002)

Μελετώντας τον Πίνακα 2.2 και το Διάγραμμα 2.2 παρατηρούμε ότι ο Πληθυσμός με Γνώσεις Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Πελοπόννησο αντιστοιχεί στο 11,1% της ηλικιακής ομάδας 25-64 ετών, για την περίοδο του τρίτου τριμήνου του 2002. Συγκεκριμένα, μόνο το 9,2% είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών και Απόφοιτοι ΑΕΙ.

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ	Γ' ΤΡΙΜΗΝΟ 2002	
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΤΟΙΚΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ & ΑΝΩΤΑΤΟ (ΑΕΙ)	25.897	9,2
ΤΕΙ / ΚΑΤΕΕ / ΣΕΛΕΤΕ	5.464	1,9
ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	31.361	11,1
ΛΟΙΠΑ	249.874	88,9
ΣΥΝΟΛΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ (25-64 ΕΤΩΝ)	281.235	100,0
<i>ΕΣΥΕ 2002</i>		

Πίνακας 2.2 Κατανομή Πληθυσμού (25-64 Ετών) ανά Επίπεδο Μόρφωσης στην Πελοπόννησο (Γ' Τρίμηνο 2002)

Διάγραμμα 2.2 Ποσοστιαία Κατανομή Πληθυσμού (25-64 Ετών) ανά Επίπεδο Μόρφωσης στην Πελοπόννησο (Γ' Τρίμηνο 2002)

2.1.4. Παρατηρήσεις - Συμπεράσματα

Από όσα προαναφέρθηκαν παρατηρούμε ότι, στην Ελλάδα την εξεταζόμενη χρονική περίοδο το 16,7% του πληθυσμού (25-64 ετών) είναι Απόφοιτοι Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Το τρίτο τρίμηνο του 2002, η τιμή του δείκτη της Πελοποννήσου (11,1) αντιστοιχεί στο 66% του δείκτη της Ελλάδας.

2.2. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΕ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

2.2.1. Ορισμός

Απασχόληση σε Υπηρεσίες Επιστήμης και Τεχνολογίας (E&T) ορίζεται ως το πηλίκο των απασχολούμενων σε υπηρεσίες E&T προς το σύνολο των απασχολούμενων μιας περιοχής. Εκφράζεται ως ποσοστό επί της εκατό των απασχολούμενων στην συγκεκριμένη περιοχή.

Στον Πίνακα Π3 του Παρατήματος περιγράφονται αναλυτικά οι Δραστηριότητες E&T (UNESCO ISCED 1997).

2.2.2. Σημασία

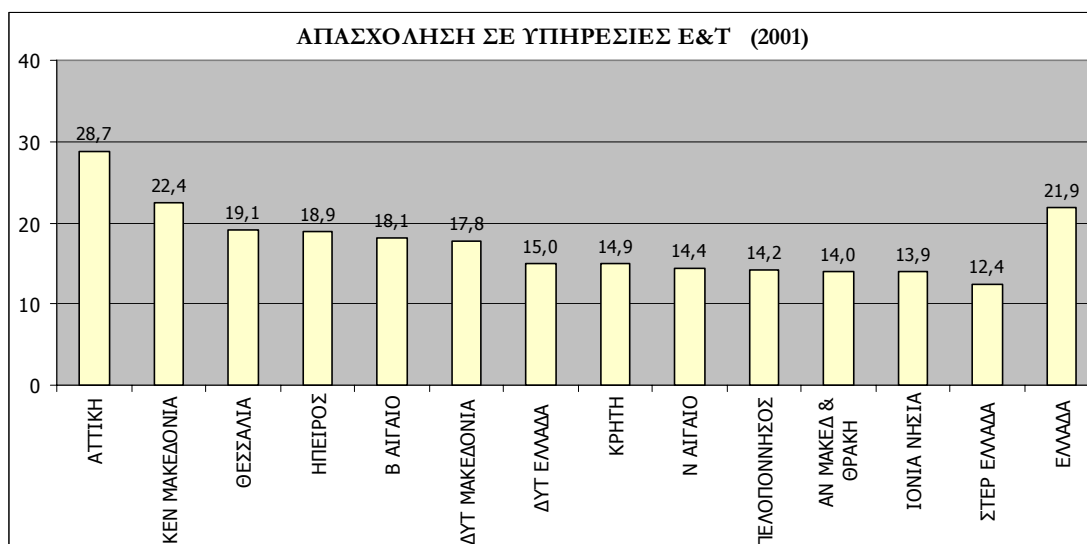
Αποτελεί βασικό δείκτη του ανθρώπινου δυναμικού που μετρά την απασχόληση σε υπηρεσίες E&T σε μια περιοχή.

2.2.3. Θέση της Περιφέρειας

Ο Πίνακας 2.3 και το Διάγραμμα 2.3 παρουσιάζουν την Απασχόληση σε Υπηρεσίες E&T στην Ελλάδα αλλά και σε κάθε ελληνική περιφέρεια. Όσον αναφορά την ελληνική επικράτεια, η Αττική καταλαμβάνει την πρώτη θέση για το 2001 ενώ η Πελοπόννησος βρίσκεται στην δέκατη θέση με ελάχιστη διαφορά από την πρωτοπόρο περιοχή του Νοτίου Αιγαίου και από την περιοχή της Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης που ακολουθεί.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)
	2001
ΑΤΤΙΚΗ	28,7
ΚΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	22,4
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	19,1
ΗΠΕΙΡΟΣ	18,9
Β ΑΙΓΑΙΟ	18,1
ΔΥΤ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	17,8
ΔΥΤ ΕΛΛΑΔΑ	15,0
ΚΡΗΤΗ	14,9
Ν ΑΙΓΑΙΟ	14,4
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	14,2
ΑΝ ΜΑΚΕΔ & ΘΡΑΚΗ	14,0
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	13,9
ΣΤΕΡ ΕΛΛΑΔΑ	12,4
ΕΛΛΑΔΑ	21,9
<i>EUROSTAT (NEW CRONOS 2002)</i>	

Πίνακας 2.3 Απασχόληση σε Υπηρεσίες E&T
ως ποσοστό του συνόλου των απασχολούμενων ανά ελληνική περιφέρεια (2001)

Διάγραμμα 2.3 Απασχόληση σε Υπηρεσίες Ε&Τ
ως ποσοστό του συνόλου των απασχολούμενων ανά ελληνική περιφέρεια (2001)

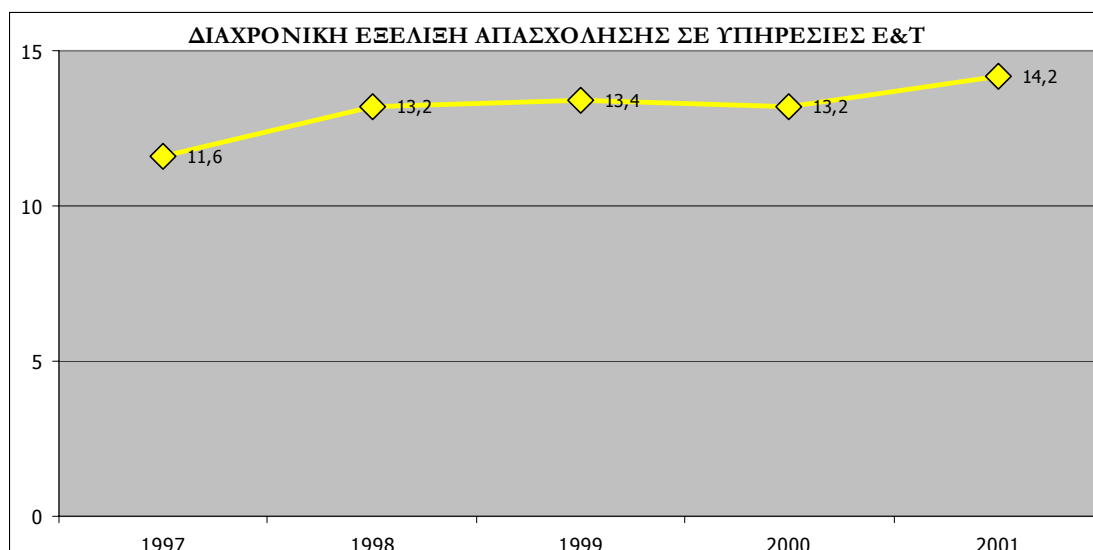
2.2.4. Διαχρονική Εξέλιξη

Μελετώντας τον Πίνακα 2.4 και το Διάγραμμα 2.4, όπου παρουσιάζεται η διαχρονική εξέλιξη της Απασχόλησης σε Υπηρεσίες Ε&Τ στην Πελοπόννησο, παρατηρούμε ότι το 2001 ήταν το καλύτερο έτος ενώ επικρατεί μία αυξητική τάση στη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου.

Τις προηγούμενες χρονιές ο δείκτης κυμάνθηκε σε χαμηλότερα επίπεδα και η συνολική αύξηση που παρατηρείται την περίοδο 1997-2001 είναι 22%.

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΕ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ Ε&Τ					
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	1997	1998	1999	2000	2001
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)	11,6	13,2	13,4	13,2	14,2
ΑΡ. ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ (χ1000)	24,093	27,504	27,704	26,835	27,395
<i>EUROSTAT (NEW CRONOS 2002)</i>					

Πίνακας 2.4 Απασχόληση σε Υπηρεσίες Ε&Τ στην Πελοπόννησο (1997-2001)

Διάγραμμα 2.4 Απασχόληση σε Υπηρεσίες Ε&Τ
ως ποσοστό του συνόλου των απασχολούμενων στην Πελοπόννησο (1997-2001)

2.2.5. Παρατηρήσεις - Συμπεράσματα

Από όσα προαναφέρθηκαν παρατηρούμε ότι, η Πελοπόννησος καταλαμβάνει την δέκατη θέση όσον αφορά την Απασχόληση σε Υπηρεσίες Ε&Τ (2001), σε σύνολο 13 ελληνικών περιφερειών.

Το 2001, η τιμή του δείκτη της Πελοποννήσου (14,2) αντιστοιχεί στο 65% του δείκτη της Ελλάδας.

2.3. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΕ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΝΤΑΣΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

2.3.1. Ορισμός

Απασχόληση σε Υπηρεσίες Έντασης Γνώσης Επιστήμης και Τεχνολογίας (E&T) ορίζεται ως το πηλίκο των απασχολούμενων σε υπηρεσίες έντασης γνώσης E&T προς το σύνολο των απασχολούμενων μιας περιοχής. Εκφράζεται ως ποσοστό επί της εκατό των απασχολούμενων στην συγκεκριμένη περιοχή.

Όπου υπηρεσίες έντασης γνώσης είναι υπηρεσίες των Κλάδων Οικονομικής Δραστηριότητας 61, 62, 64, 65, 66, 67, 70, 71, 72, 73, 74, 80, 85 και 92 οι οποίοι περιγράφονται αναλυτικά στους Πίνακες Π1 και Π2 του Παρατήματος (Διψήφιες Κατηγορίες ΣΤΑΚΟΔ-03). Στην συγκεκριμένη περίπτωση όμως, τα στατιστικά στοιχεία που ακολουθούν αναφέρονται στους Κλάδους 61, 62, 64, 67, 70, 74, 80, 85 και 92 (Διψήφιες Κατηγορίες ΣΤΑΚΟΔ-03).

Στον Πίνακα Π3 του Παρατήματος περιγράφονται αναλυτικά οι Δραστηριότητες E&T (UNESCO ISCED 1997).

2.3.2. Σημασία

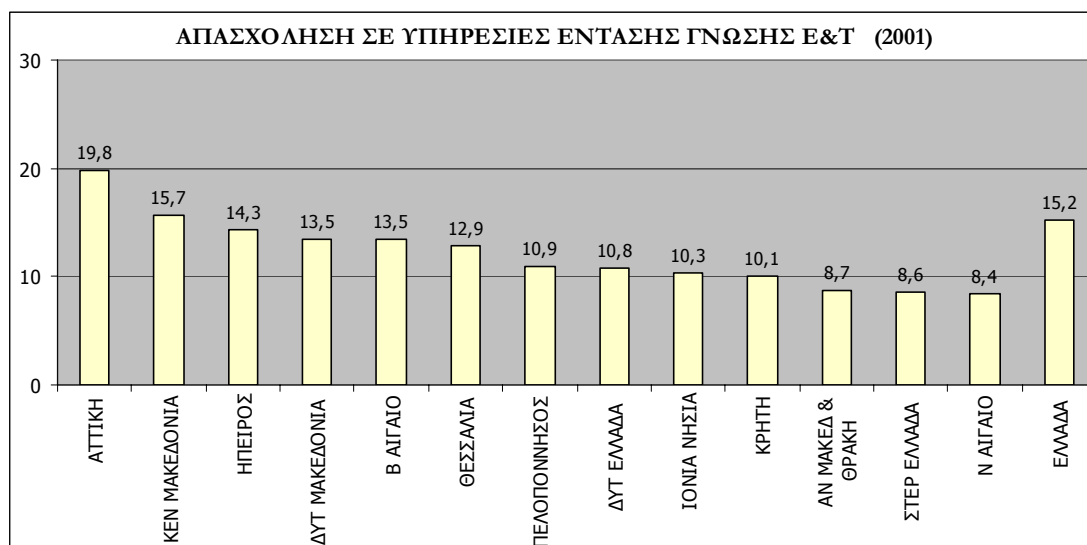
Αποτελεί βασικό δείκτη του ανθρώπινου δυναμικού που μετρά την απασχόληση σε υπηρεσίες έντασης γνώσης E&T σε μια περιοχή.

2.3.3. Θέση της Περιφέρειας

Ο Πίνακας 2.5 και το Διάγραμμα 2.5 παρουσιάζουν την Απασχόληση σε Υπηρεσίες Έντασης Γνώσης E&T στην Ελλάδα αλλά και σε κάθε ελληνική περιφέρεια. Όσον αναφορά την ελληνική επικράτεια, η Αττική καταλαμβάνει την πρώτη θέση για το 2001 ενώ η Πελοπόννησος βρίσκεται στην έκτη θέση με μεγάλη διαφορά από την πρωτοπόρο Θεσσαλία και με ελάχιστη από την περιοχή της Δυτικής Ελλάδας που ακολουθεί.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)
	2001
ΑΤΤΙΚΗ	19,8
ΚΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	15,7
ΗΠΕΙΡΟΣ	14,3
ΔΥΤ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	13,5
Β ΑΙΓΑΙΟ	13,5
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	12,9
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	10,9
ΔΥΤ ΕΛΛΑΔΑ	10,8
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	10,3
ΚΡΗΤΗ	10,1
ΑΝ ΜΑΚΕΔ & ΘΡΑΚΗ	8,7
ΣΤΕΡ ΕΛΛΑΔΑ	8,6
Ν ΑΙΓΑΙΟ	8,4
ΕΛΛΑΔΑ	15,2
<i>EUROSTAT (NEW CRONOS 2002)</i>	

Πίνακας 2.5 Απασχόληση σε Υπηρεσίες Έντασης Γνώσης Ε&Τ ως ποσοστό του συνόλου των απασχολούμενων ανά ελληνική περιφέρεια (2001)

Διάγραμμα 2.5 Απασχόληση σε Υπηρεσίες Έντασης Γνώσης Ε&Τ ως ποσοστό του συνόλου των απασχολούμενων ανά ελληνική περιφέρεια (2001)

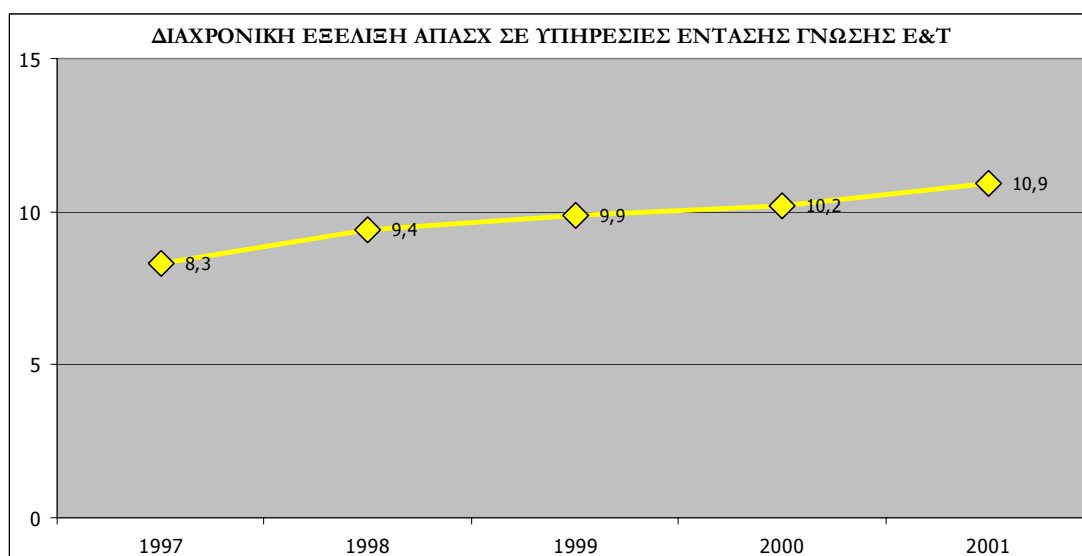
2.3.4. Διαχρονική Εξέλιξη

Μελετώντας τον Πίνακα 2.6 και το Διάγραμμα 2.6, όπου παρουσιάζεται η διαχρονική εξέλιξη της Απασχόλησης σε Υπηρεσίες Έντασης Γνώσης Ε&Τ στην Πελοπόννησο, παρατηρούμε ότι το 2001 ήταν το καλύτερο έτος ενώ επικρατεί μία αυξητική τάση στη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου.

Τις προηγούμενες χρονιές ο δείκτης κυμάνθηκε σε χαμηλότερα επίπεδα και η συνολική αύξηση που παρατηρείται την περίοδο 1997-2001 είναι 31%.

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΕ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΝΤΑΣΗΣ ΓΝΩΣΗΣ Ε&Τ					
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	1997	1998	1999	2000	2001
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)	8,3	9,4	9,9	10,2	10,9
ΑΡ. ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ (χ1000)	17,157	19,586	20,436	20,717	20,930
<i>EUROSTAT (NEW CRONOS 2002)</i>					

Πίνακας 2.6 Απασχόληση σε Υπηρεσίες Έντασης Γνώσης Ε&Τ στην Πελοπόννησο (1997-2001)

Διάγραμμα 2.6 Απασχόληση σε Υπηρεσίες Έντασης Γνώσης Ε&Τ ως ποσοστό του συνόλου των απασχολούμενων στην Πελοπόννησο (1997-2001)

2.3.5. Παρατηρήσεις - Συμπεράσματα

Από όσα προαναφέρθηκαν παρατηρούμε ότι, η Πελοπόννησος καταλαμβάνει την έκτη θέση όσον αναφορά την Απασχόληση σε Υπηρεσίες Έντασης Γνώσης Ε&Τ (2001), σε σύνολο 13 ελληνικών περιφερειών.

Το 2001, η τιμή του δείκτη της Πελοποννήσου (10,9) αντιστοιχεί στο 72% του δείκτη της Ελλάδας.

Στατιστικά στοιχεία για την Απασχόληση σε Υπηρεσίες Υψηλής Τεχνολογίας Ε&Τ υπάρχουν μόνο για την Αττική και την περιοχή της Κεντρικής Μακεδονίας ενώ για τις υπόλοιπες ελληνικές περιφέρειες δεν είναι διαθέσιμα από την EUROSTAT. Όπου υπηρεσίες υψηλής τεχνολογίας είναι υπηρεσίες των Κλάδων Οικονομικής Δραστηριότητας 64, 72 και 73 οι οποίοι περιγράφονται αναλυτικά στον Πίνακα Π1 του Παρατήματος (Διψήφιες Κατηγορίες ΣΤΑΚΟΔ-03).

2.4. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

2.4.1. Ορισμός

Απασχόληση στη Μεταποίηση Επιστήμης και Τεχνολογίας (E&T) ορίζεται ως το πηλίκο των απασχολούμενων στη μεταποίηση E&T προς το σύνολο των απασχολούμενων μιας περιοχής. Εκφράζεται ως ποσοστό επί της εκατό των απασχολούμενων στην συγκεκριμένη περιοχή.

Στον Πίνακα Π3 του Παρατήματος περιγράφονται αναλυτικά οι Δραστηριότητες E&T (UNESCO ISCED 1997).

2.4.2. Σημασία

Αποτελεί βασικό δείκτη του ανθρώπινου δυναμικού που μετρά την απασχόληση στη μεταποίηση E&T σε μια περιοχή.

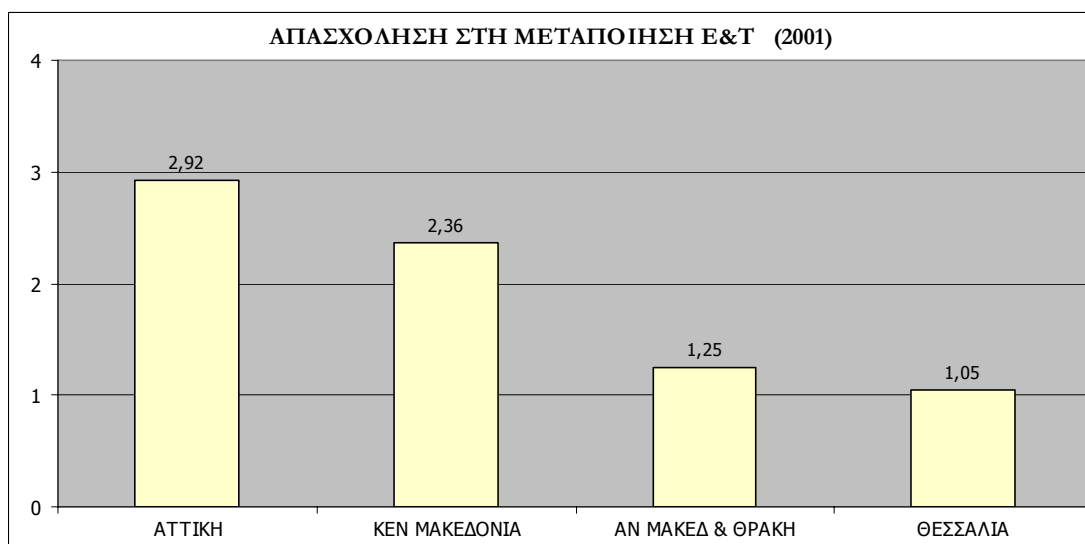
2.4.3. Θέση της Περιφέρειας

Στατιστικά στοιχεία για την Απασχόληση στη Μεταποίηση E&T για την Πελοπόννησο δεν είναι διαθέσιμα από την EUROSTAT.

Ο Πίνακας 2.7 και το Διάγραμμα 2.7 παρουσιάζουν την Απασχόληση στη Μεταποίηση E&T σε τέσσερις ελληνικές περιφέρειες και η Αττική καταλαμβάνει την πρώτη θέση για το 2001.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)
	2001
ΑΤΤΙΚΗ	2,92
ΚΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	2,36
ΑΝ ΜΑΚΕΔ & ΘΡΑΚΗ	1,25
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	1,05
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	ΜΔ
<i>EUROSTAT (NEW CRONOS 2002)</i>	

Πίνακας 2.7 Απασχόληση στη Μεταποίηση E&T
ως ποσοστό του συνόλου των απασχολούμενων ανά ελληνική περιφέρεια (2001)

Διάγραμμα 2.7 Απασχόληση στη Μεταποίηση Ε&Τ
ως ποσοστό του συνόλου των απασχολούμενων ανά ελληνική περιφέρεια (2001)

Στατιστικά στοιχεία για την Απασχόληση στη Μεταποίηση Μέσης-Υψηλής Τεχνολογίας Ε&Τ υπάρχουν μόνο για την Αττική και την περιοχή της Κεντρικής Μακεδονίας ενώ για τις υπόλοιπες ελληνικές περιφέρειες δεν είναι διαθέσιμα από την EUROSTAT. Όπου μεταποίηση υψηλής τεχνολογίας είναι οι Κλάδοι Οικονομικής Δραστηριότητας 24, 29, 31, 34 και 35 οι οποίοι περιγράφονται αναλυτικά στον Πίνακα Π1 του Παρατήματος (Διψήφιες Κατηγορίες ΣΤΑΚΟΔ-03).

Στατιστικά στοιχεία για την Απασχόληση στη Μεταποίηση Υψηλής Τεχνολογίας Ε&Τ για την Ελλάδα και για κάθε ελληνική περιφέρεια δεν είναι διαθέσιμα από την EUROSTAT. Όπου μεταποίηση υψηλής τεχνολογίας είναι οι Κλάδοι Οικονομικής Δραστηριότητας 30, 32 και 33 οι οποίοι περιγράφονται αναλυτικά στον Πίνακα Π1 του Παρατήματος (Διψήφιες Κατηγορίες ΣΤΑΚΟΔ-03).

2.5. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

2.5.1. Ορισμός

Προσωπικό Έρευνας και Ανάπτυξης (E&A) Ερευνητικών Φορέων ορίζεται ως το πηλίκο των απασχολούμενων στους Ερευνητικούς Φορείς μιας περιοχής προς το συνολικό εργατικό δυναμικό σε αυτήν.

Προσωπικό Έρευνας και Ανάπτυξης (E&A) Επιχειρήσεων ορίζεται ως το πηλίκο των απασχολούμενων στα Ερευνητικά Τμήματα των Επιχειρήσεων μιας περιοχής προς το συνολικό εργατικό δυναμικό σε αυτήν.

Προσωπικό Έρευνας και Ανάπτυξης (E&A) Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης ορίζεται ως το πηλίκο των απασχολούμενων στα Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης μιας περιοχής προς το συνολικό εργατικό δυναμικό σε αυτήν.

Προσωπικό Έρευνας και Ανάπτυξης (E&A) Κρατικών Φορέων Έρευνας ορίζεται ως το πηλίκο των απασχολούμενων στους Κρατικούς Φορείς Έρευνας μιας περιοχής προς το συνολικό εργατικό δυναμικό σε αυτήν.

Προσωπικό Έρευνας και Ανάπτυξης (E&A) Ιδιωτικών ΝΠΙΔ μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα ορίζεται ως το πηλίκο των απασχολούμενων στα Ερευνητικά Τμήματα των Ιδιωτικών ΝΠΙΔ μιας περιοχής προς το συνολικό εργατικό δυναμικό σε αυτήν.

Εκφράζονται ως ποσοστό επί της εκατό του εργατικού δυναμικού της συγκεκριμένης περιοχής.

Όπου εργατικό δυναμικό είναι το άθροισμα των ανέργων και των απασχολούμενων στην συγκεκριμένη περιοχή.

2.5.2. Σημασία

Αποτελούν βασικούς δείκτες του ανθρώπινου δυναμικού μιας περιοχής που μετρούν το Προσωπικό Έρευνας και Ανάπτυξης (E&A) που υπάρχει σε αυτήν, συνολικά και σε κάθε Φορέα Έρευνας ξεχωριστά.

Η κλίμακα και η ποιότητα του ανθρώπινου δυναμικού αποτελούν καθοριστικούς παράγοντες τόσο για τη δημιουργία νέας γνώσης όσο και για τη διάδοσή αυτής.

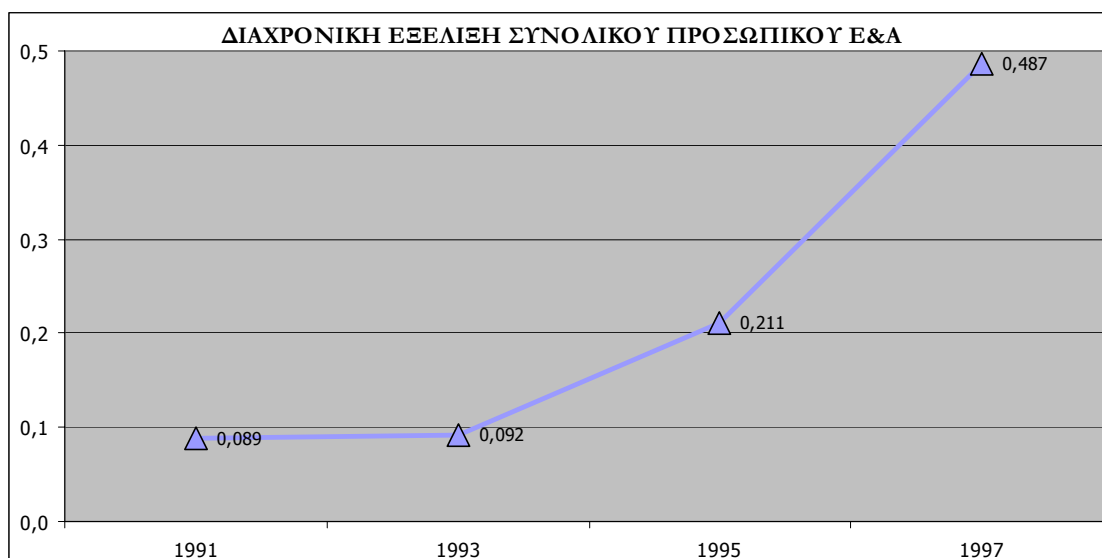
2.5.3. Διαχρονική Εξέλιξη

Στον Πίνακα 2.8 και στο Διάγραμμα 2.8 παρουσιάζεται η διαχρονική εξέλιξη του Προσωπικού Έρευνας και Ανάπτυξης (E&A) Ερευνητικών Φορέων στην Πελοπόννησο. Παρατηρείται αυξητική τάση και το 1997 ήταν το καλύτερο έτος κατά την οποία πραγματοποιήθηκε αύξηση 131%.

Τις προηγούμενες χρονιές ο δείκτης κυμάνθηκε σε πάρα πολύ χαμηλά επίπεδα και η συνολική αύξηση που παρατηρείται την περίοδο 1991-97 είναι 447%.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ Ε&Α ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)			
	1991	1993	1995	1997
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	0,089	0,092	0,211	0,487
<i>EUROSTAT (NEW CRONOS 2002)</i>				

Πίνακας 2.8 Προσωπικό Ε&Α Ερευνητικών Φορέων
ως ποσοστό του συνολικού εργατικού δυναμικού στην Πελοπόννησο (1991-97)

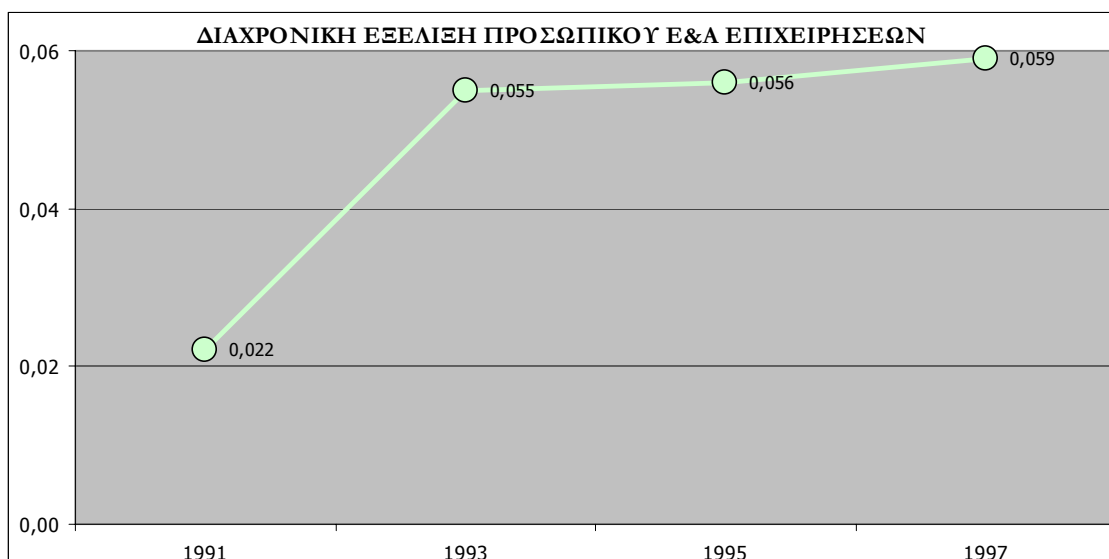
Διάγραμμα 2.8 Προσωπικό Ε&Α Ερευνητικών Φορέων
ως ποσοστό του συνολικού εργατικού δυναμικού στην Πελοπόννησο (1991-97)

Μελετώντας τον Πίνακα 2.9 και το Διάγραμμα 2.9, όπου παρουσιάζεται η διαχρονική εξέλιξη του Προσωπικού Έρευνας και Ανάπτυξης (Ε&Α) Επιχειρήσεων στην Πελοπόννησο, παρατηρούμε ότι το 1997 ήταν το καλύτερο έτος ενώ επικρατεί μία αυξητική τάση στη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου

Τις προηγούμενες χρονιές ο δείκτης κυμάνθηκε σε χαμηλότερα επίπεδα και η συνολική αύξηση που παρατηρείται την περίοδο 1991-97 είναι 168%.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ Ε&Α ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)			
	1991	1993	1995	1997
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	0,022	0,055	0,056	0,059
<i>EUROSTAT (NEW CRONOS 2002)</i>				

Πίνακας 2.9 Προσωπικό Ε&Α Επιχειρήσεων
ως ποσοστό του συνολικού εργατικού δυναμικού στην Πελοπόννησο (1991-97)

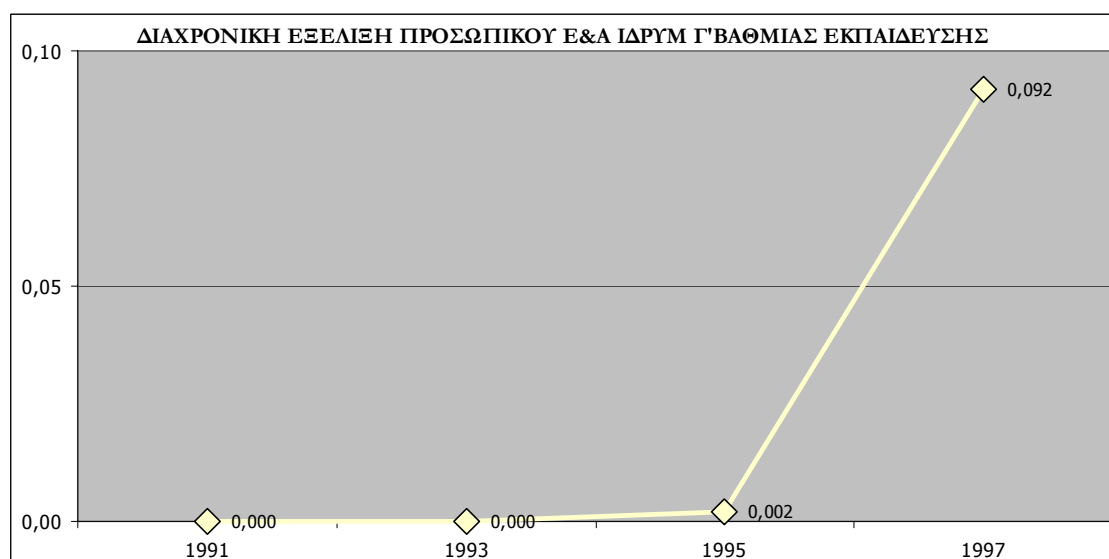
Διάγραμμα 2.9 Προσωπικό Ε&Α Επιχειρήσεων ως ποσοστό του συνολικού εργατικού δυναμικού στην Πελοπόννησο (1991-97)

Μελετώντας τον Πίνακα 2.10 και το Διάγραμμα 2.10, όπου παρουσιάζεται η διαχρονική εξέλιξη του Προσωπικού Έρευνας και Ανάπτυξης (Ε&Α) Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Πελοπόννησο, παρατηρείται αυξητική τάση και το 1997 ήταν το καλύτερο έτος κατά την οποία πραγματοποιήθηκε αύξηση 4599%.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ Ε&Α Γ'ΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)			
	1991	1993	1995	1997
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	0,000	0,000	0,002	0,092

EUROSTAT (NEW CRONOS 2002)

Πίνακας 2.10 Προσωπικό Ε&Α Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης ως ποσοστό του συνολικού εργατικού δυναμικού στην Πελοπόννησο (1991-97)

Διάγραμμα 2.10 Προσωπικό Ε&Α Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης ως ποσοστό του συνολικού εργατικού δυναμικού στην Πελοπόννησο (1991-97)

Όπως φαίνεται και από τον Πίνακα 2.11 και Πίνακα 2.12, στατιστικά στοιχεία για το Προσωπικό Έρευνας και Ανάπτυξης (Ε&Α) Κρατικών Φορέων Έρευνας και Ιδιωτικών ΝΠΙΔ μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα στην Πελοπόννησο δεν είναι διαθέσιμα από την EUROSTAT.

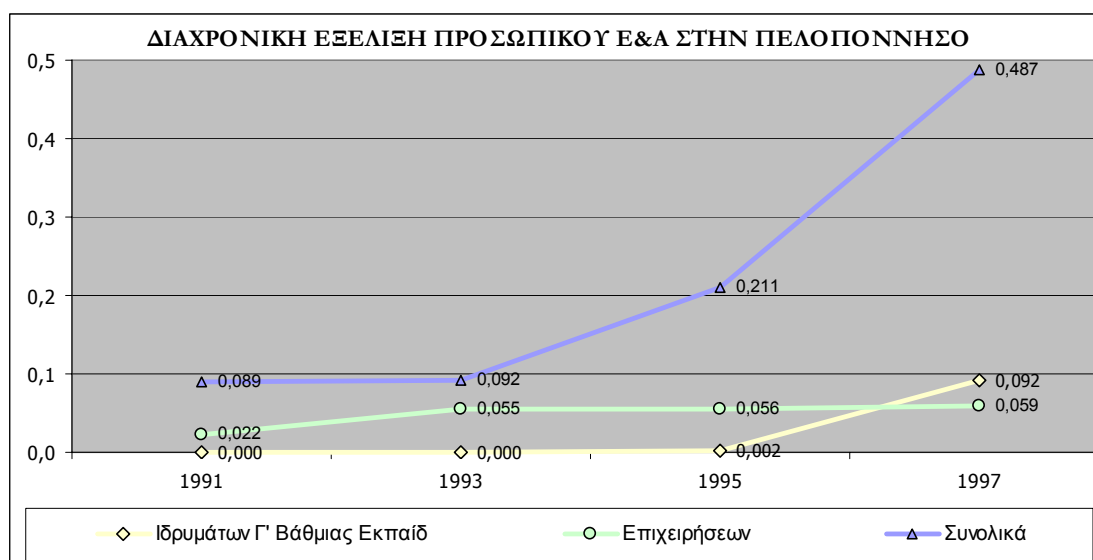
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ Ε&Α ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)			
	1991	1993	1995	1997
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	ΜΔ	ΜΔ	ΜΔ	ΜΔ
<i>EUROSTAT (NEW CRONOS 2002)</i>				

Πίνακας 2.11 Προσωπικό Ε&Α Κρατικών Φορέων Έρευνας ως ποσοστό του συνολικού εργατικού δυναμικού στην Πελοπόννησο (1991-97)

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ Ε&Α ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΝΠΙΔ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)			
	1991	1993	1995	1997
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	ΜΔ	ΜΔ	ΜΔ	ΜΔ
<i>EUROSTAT (NEW CRONOS 2002)</i>				

Πίνακας 2.12 Προσωπικό Ε&Α Ιδιωτικών ΝΠΙΔ μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα ως ποσοστό του συνολικού εργατικού δυναμικού στην Πελοπόννησο (1991-97)

Στο Διάγραμμα 2.11 παρουσιάζεται η διαχρονική εξέλιξη των δεικτών Προσωπικού Έρευνας και Ανάπτυξης (Ε&Α) στην Πελοπόννησο, την περίοδο 1991-97.

Διάγραμμα 2.11 Προσωπικό Ε&Α ως ποσοστό του συνολικού εργατικού δυναμικού στην Πελοπόννησο (1991-97)

2.5.4. Παρατηρήσεις - Συμπεράσματα

Από όσα προαναφέρθηκαν παρατηρούμε ότι, το συνολικό Προσωπικό Έρευνας και Ανάπτυξης (Ε&Α) Ερευνητικών Φορέων στην Πελοπόννησο παρουσιάζει μεγάλη αυξητική τάση την τελευταία διετία της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου.

Η συνεχής αύξηση οφείλεται, σε μικρό βαθμό όμως, στην ανοδική πορεία του δείκτη του Προσωπικού Ε&Α Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Πελοπόννησο. Την συγκεκριμένη χρονική περίοδο ενισχύετε το ΤΕΙ Καλαμάτας με περισσότερο μόνιμο προσωπικό λόγω της αύξησης του αριθμού των Σχολών και των Τμημάτων του.

3. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΓΝΩΣΗΣ

3.1. ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

3.1.1. Ορισμός

Ακαθάριστη Εγχώρια Δαπάνη για Επιστημονική και Τεχνολογική Έρευνα (ΑΕΔΕΤΕ) ως ποσοστό επί της εκατό του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ).

Συμπεριλαμβάνει Δαπάνες Έρευνας Επιχειρήσεων, Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, Κρατικών Φορέων Έρευνας και Ιδιωτικών ΝΠΙΔ μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα. Επίσης, συμπεριλαμβάνει Επιστημονική και Τεχνολογική Έρευνα (ΕΤΕ) που χρηματοδοτήθηκε από το εξωτερικό και πραγματοποιήθηκε στην Ελλάδα αλλά όχι ΕΤΕ που χρηματοδοτήθηκε από ελληνικό φορέα και πραγματοποιήθηκε στο εξωτερικό.

3.1.2. Σημασία

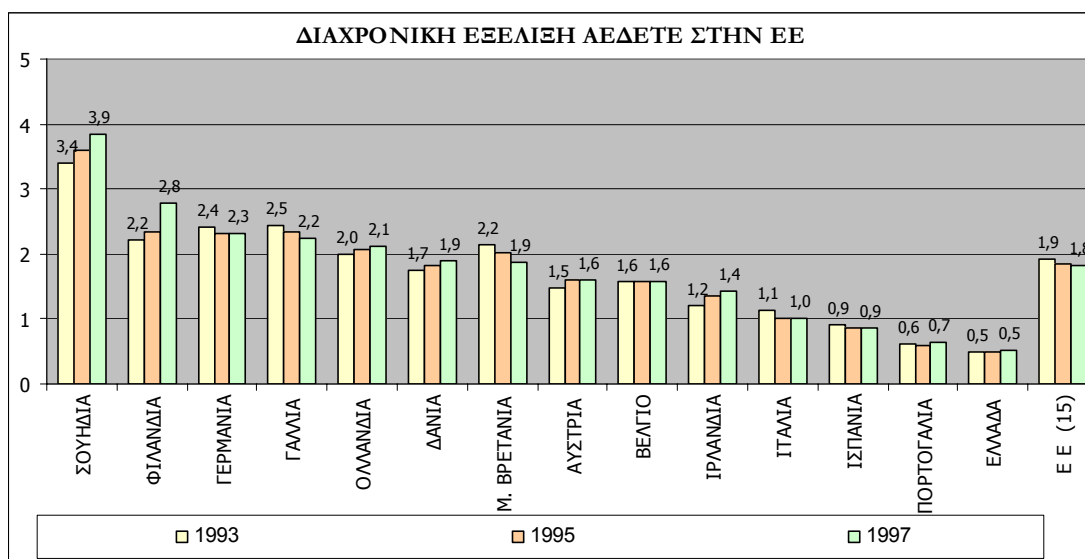
Αποτελεί βασικό δείκτη δημιουργίας νέας γνώσης γιατί ποσοτικοποιεί την έρευνα που πραγματοποιείται σε μία Περιοχή, Επιχείρηση, Ίδρυμα ή Φορέα και μετρά την εφευρετική δραστηριότητα που αναπτύσσεται.

Μελετώντας τον Πίνακα 3.1 και το Διάγραμμα 3.1 συμπεραίνουμε ότι η Ελλάδα, για την περίοδο 1993-97, κατέχει την τελευταία θέση σε Συνολικές Δαπάνες ΕΤΕ, σε σύνολο 14 κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), με τιμή μικρότερη του ενός τρίτου της τιμής της ΕΕ. Φυσικά, είναι εμφανής η τάση μείωσης που επικρατεί στο δείκτη της ΕΕ.

ΧΩΡΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)		
	1993	1995	1997
ΣΟΥΗΔΙΑ	3,39	3,59	3,85
ΦΙΛΑΝΔΙΑ	2,21	2,35	2,78
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	2,42	2,31	2,31
ΓΑΛΛΙΑ	2,45	2,34	2,24
ΟΛΜΑΝΔΙΑ	2,00	2,07	2,12
ΔΑΝΙΑ	1,74	1,83	1,89
Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑ	2,15	2,02	1,87
ΑΥΣΤΡΙΑ	1,49	1,59	1,60
ΒΕΛΓΙΟ	1,58	1,58	1,58
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	1,20	1,36	1,43
ΙΤΑΛΙΑ	1,14	1,01	1,00
ΙΣΠΑΝΙΑ	0,91	0,85	0,86
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	0,62	0,58	0,65
ΕΛΛΑΔΑ	0,49	0,49	0,51
Ε Ε (15)	1,92	1,84	1,82

ΓΓΕΤ 2001

Πίνακας 3.1 ΑΕΔΕΤΕ σε κράτη μέλη της ΕΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ (1993-97)

Διάγραμμα 3.1 ΑΕΔΕΤΕ σε κράτη μέλη της ΕΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ (1993-97)

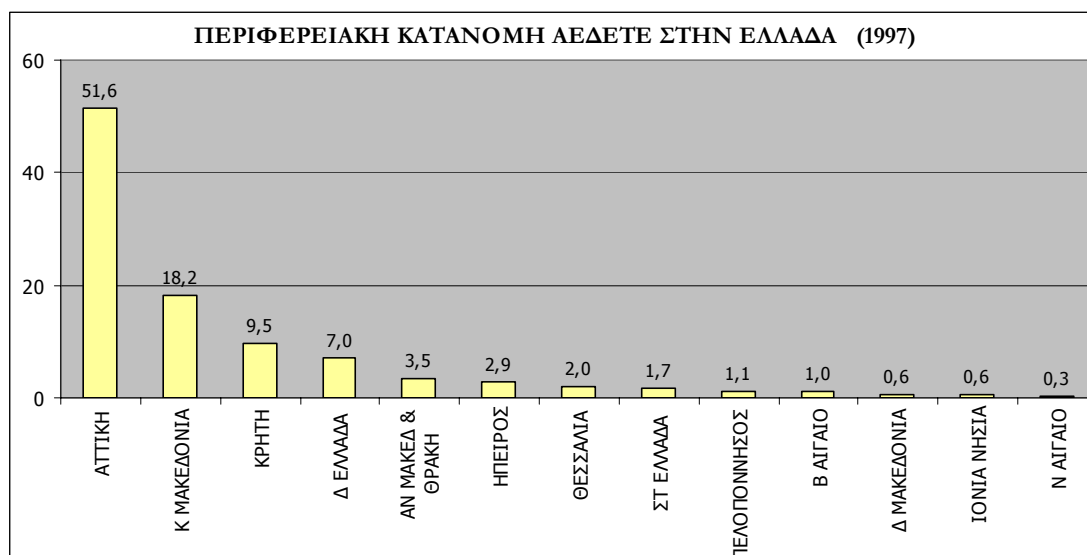
3.1.3. Θέση της Περιφέρειας

Από τον Πίνακα 3.2 και το Διάγραμμα 3.2 προκύπτει ότι περισσότερο από το 50% των Συνολικών Δαπανών ΕΤΕ στην Ελλάδα πραγματοποιούνται στην Αττική, το οποίο και ήταν αναμενόμενο αφού στην περιοχή αυτή εδρεύουν τα περισσότερα και μεγαλύτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα, κρατικοί φορείς έρευνας και επιχειρήσεις της χώρας. Την συγκεκριμένη χρονική περίοδο (1997) η Πελοπόννησος καταλαμβάνει την ένατη θέση με μεγάλη διαφορά από την πρωτοπόρο περιοχή της Στερεάς Ελλάδας και με πολύ μικρότερη από την περιοχή του Βορείου Αιγαίου που ακολουθεί.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)
	1997
ΑΤΤΙΚΗ	51,59
Κ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	18,23
ΚΡΗΤΗ	9,53
Δ ΕΛΛΑΔΑ	7,01
ΑΝ ΜΑΚΕΔ & ΘΡΑΚΗ	3,49
ΗΠΕΙΡΟΣ	2,88
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	1,95
ΣΤ ΕΛΛΑΔΑ	1,74
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	1,11
Β ΑΙΓΑΙΟ	1,00
Δ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	0,62
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	0,58
Ν ΑΙΓΑΙΟ	0,28

ΓΓΕΤ 2001

Πίνακας 3.2 Περιφερειακή Ποσοστιαία Κατανομή ΑΕΔΕΤΕ στην Ελλάδα (1997)

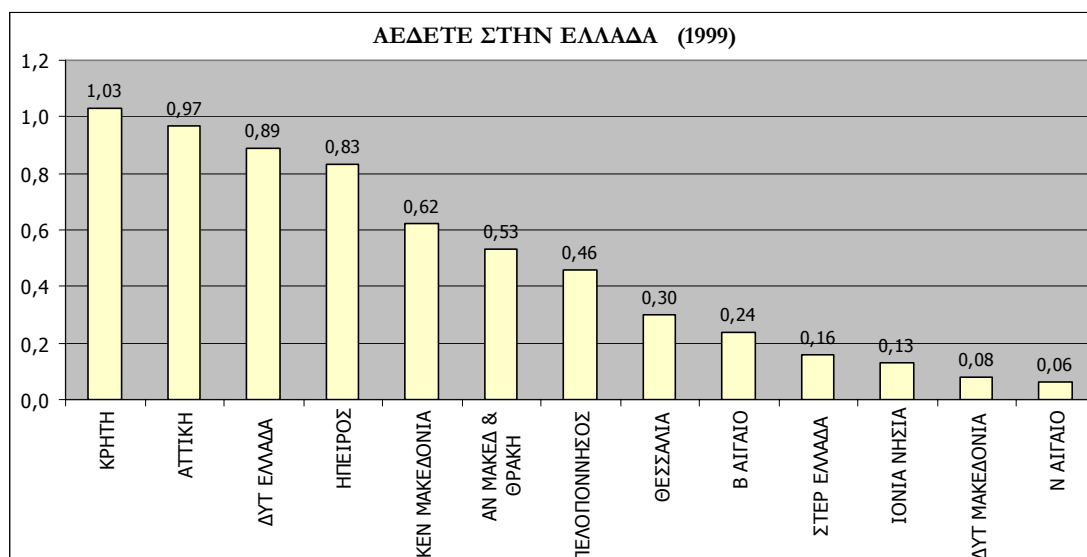
Διάγραμμα 3.2 Περιφερειακή Ποσοστιαία Κατανομή ΑΕΔΕΤΕ στην Ελλάδα (1997)

Ο Πίνακας 3.3 και το Διάγραμμα 3.3 παρουσιάζουν τις Συνολικές Δαπάνες ΕΤΕ ανά ελληνική περιφέρεια με την Κρήτη να καταλαμβάνει την πρώτη θέση για το 1999. Η Πελοπόννησος βρίσκεται στην έβδομη θέση με διαφορά από την πρωτοπόρο περιοχή της Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης και με πολύ μεγαλύτερη από τη Θεσσαλία που ακολουθεί.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)
	1999
ΚΡΗΤΗ	1,03
ΑΤΤΙΚΗ	0,97
ΔΥΤ ΕΛΛΑΔΑ	0,89
ΗΠΕΙΡΟΣ	0,83
ΚΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	0,62
ΑΝ ΜΑΚΕΔ & ΘΡΑΚΗ	0,53
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	0,46
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	0,30
Β ΑΙΓΑΙΟ	0,24
ΣΤΕΡ ΕΛΛΑΔΑ	0,16
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	0,13
ΔΥΤ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	0,08
Ν ΑΙΓΑΙΟ	0,06

EUROSTAT (NEW CRONOS 2002)

Πίνακας 3.3 ΑΕΔΕΤΕ ανά ελληνική περιφέρεια ως ποσοστό του ΑΕΠ (1999)

Διάγραμμα 3.3 ΑΕΔΕΤΕ ανά ελληνική περιφέρεια ως ποσοστό του ΑΕΠ (1999)

3.1.4. Διαχρονική Εξέλιξη

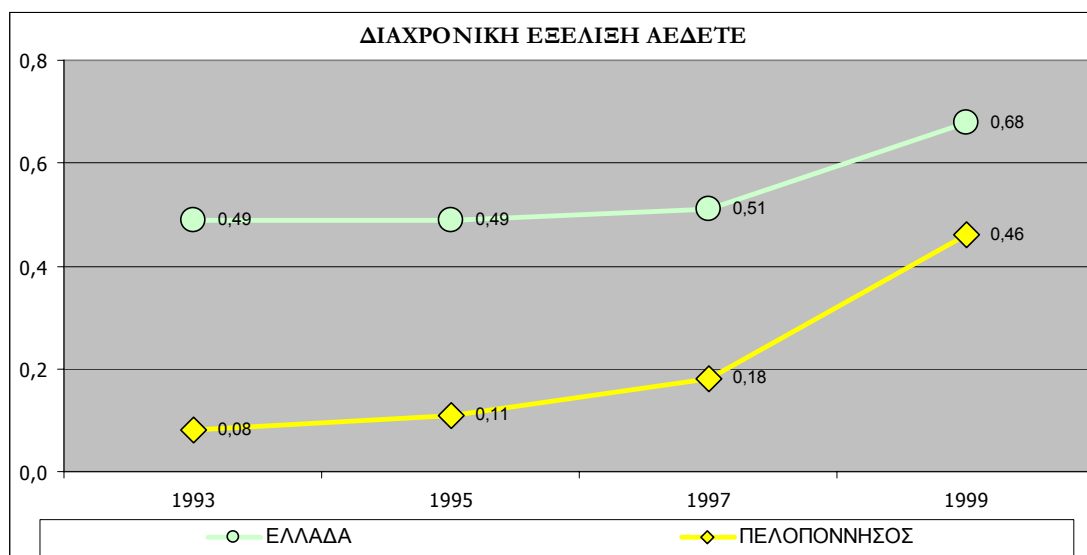
Μελετώντας τον Πίνακα 3.4 και το Διάγραμμα 3.4, όπου παρουσιάζεται η διαχρονική εξέλιξη των Συνολικών Δαπανών ΕΤΕ, παρατηρείται αυξητική τάση και το 1999 ήταν το καλύτερο έτος για την Πελοπόννησο κατά την οποία πραγματοποιήθηκε αύξηση 156%.

Τις προηγούμενες χρονιές, ο δείκτης της Πελοποννήσου, κυμάνθηκε σε πάρα πολύ χαμηλά επίπεδα και η συνολική αύξηση που παρατηρείται την περίοδο 1993-99 είναι 475% ενώ η αύξηση του δείκτη της Ελλάδας είναι 39%. Αποτέλεσμα αυτού είναι η σημαντική μείωση της διαφοράς των δεικτών από 513% (1993) σε 48% (1999).

ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΤΕ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)			
	1993	1995	1997	1999
ΕΛΛΑΔΑ	0,49	0,49	0,51	0,68
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	0,08	0,11	0,18	0,46

ΓΓΕΤ 2001 & EUROSTAT (NEW CRONOS 2002)

Πίνακας 3.4 ΑΕΔΕΤΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ (1993-99)

Διάγραμμα 3.4 ΑΕΔΕΤΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ (1993-99)

3.1.5. Παρατηρήσεις - Συμπεράσματα

Από όσα προαναφέρθηκαν παρατηρούμε ότι, η Πελοπόννησος καταλαμβάνει την ένατη θέση όσον αφορά την περιφερειακή κατανομή της ΑΕΔΕΤΕ (1997) και την έβδομη όσον αφορά τις δαπάνες ΕΤΕ ως ποσοστό του τοπικού ΑΕΠ (1999), σε σύνολο 13 ελληνικών περιφερειών.

Το 1999 όμως αποτελεί έτος ορόσημο για την Πελοπόννησο αφού υπερδιπλασιάζεται ο δείκτης (0,46) και η τιμή αυτή αντιστοιχεί στο 68% του δείκτη της Ελλάδας. Παρακάτω θα αποδειχθεί ότι η αύξηση αυτή οφείλεται αποκλειστικά στον εξαπλασιασμό των Δαπανών Επιχειρήσεων για Επιστημονική και Τεχνολογική Έρευνα (ΔΕΠΕΤΕ).

3.2. ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

3.2.1. Ορισμός

Δαπάνες Επιχειρήσεων για Επιστημονική και Τεχνολογική Έρευνα (ΔΕΠΕΤΕ) ως ποσοστό επί της εκατό του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ).

Συμπεριλαμβάνει Επιστημονική και Τεχνολογική Έρευνα (ΕΤΕ) που χρηματοδοτήθηκε από το εξωτερικό και πραγματοποιήθηκε εντός των Επιχειρήσεων αλλά όχι ΕΤΕ που χρηματοδοτήθηκε από τις Επιχειρήσεις και πραγματοποιήθηκε στο εξωτερικό.

3.2.2. Σημασία

Αποτελεί βασικό δείκτη δημιουργίας νέας γνώσης γιατί ποσοτικοποιεί την έρευνα που πραγματοποιείται στις επιχειρήσεις του δευτερογενή και τριτογενή τομέα, η οποία εστιάζεται κυρίως σε εφαρμοσμένη έρευνα και μετρά την εφευρετική δραστηριότητα που αναπτύσσεται σε αυτές.

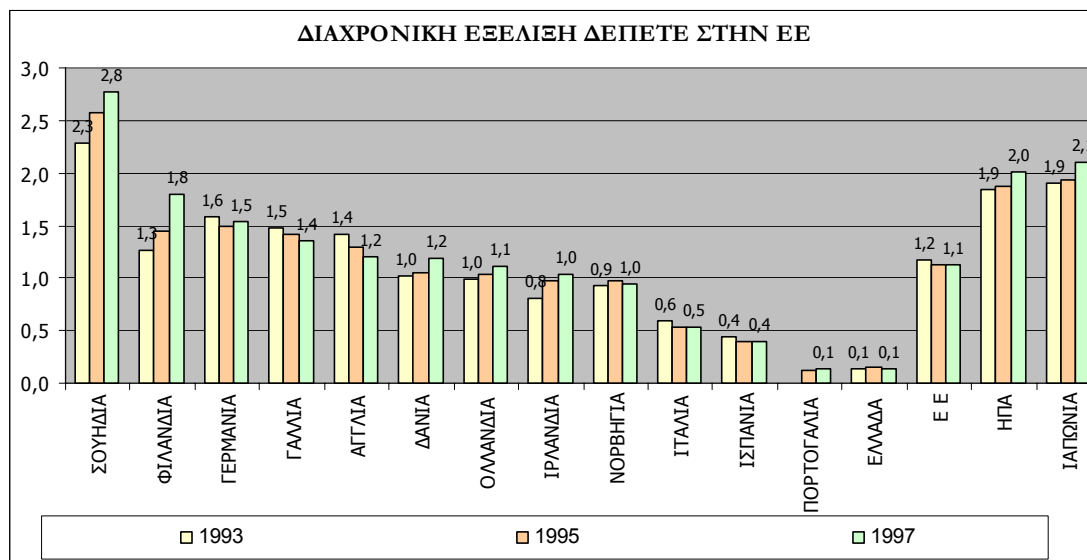
Καταγράφει την δημιουργία νέας γνώσης τεχνικού χαρακτήρα από τις επιχειρήσεις και είναι σημαντικός για ορισμένους τομείς (φαρμακευτικά προϊόντα, χημικά προϊόντα, ηλεκτρονικά προϊόντα), όπου το μεγαλύτερο μέρος της νέας γνώσης δημιουργείται σε εργαστήρια ΕΤΕ. Δεν ενδείκνυται όμως για τη μέτρηση των καινοτόμων δραστηριοτήτων των μικρών επιχειρήσεων με σημαντικές πηγές καινοτομίας εκτός του εργαστηρίου Έρευνας και Ανάπτυξης (Ε&Α).

Μελετώντας τον Πίνακα 3.5 και το Διάγραμμα 3.5 συμπεραίνουμε ότι η Ελλάδα κατέχει την τελευταία θέση σε Δαπάνες Επιχειρήσεων ΕΤΕ (1997), σε σύνολο 13 κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), με τιμή περίπου του ενός δέκατου της τιμής της ΕΕ. Προηγείται με πολύ μικρή διαφορά η Πορτογαλία ενώ η αμέσως επόμενη Ισπανία έχει την τριπλάσια περίπου τιμή. Τα τελευταία χρόνια έχει σταθεροποιηθεί η φθίνουσα πορεία του δείκτη της ΕΕ σε αντίθεση με τις αυξητικές τάσεις που παρουσιάζουν οι ΗΠΑ και η Ιαπωνία.

ΧΩΡΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)		
	1993	1995	1997
ΣΟΥΗΔΙΑ	2,28	2,57	2,77
ΦΙΛΑΝΔΙΑ	1,27	1,45	1,79
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	1,58	1,50	1,54
ΓΑΛΛΙΑ	1,48	1,41	1,35
ΑΓΓΛΙΑ	1,42	1,30	1,20
ΔΑΝΙΑ	1,02	1,05	1,19
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	0,99	1,04	1,11
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	0,80	0,97	1,03
ΝΟΡΒΗΓΙΑ	0,93	0,97	0,95
ΙΤΑΛΙΑ	0,60	0,53	0,53
ΙΣΠΑΝΙΑ	0,44	0,39	0,40
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	ΜΔ	0,12	0,14
ΕΛΛΑΔΑ	0,13	0,15	0,13
Ε Ε	1,18	1,12	1,13
ΗΠΑ	1,85	1,88	2,01
ΙΑΠΩΝΙΑ	1,90	1,94	2,10

ΓΓΕΤ 2001

Πίνακας 3.5 ΔΕΠΙΕΤΕ σε κράτη μέλη της ΕΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ (1993-97)

Διάγραμμα 3.5 ΔΕΠΙΕΤΕ σε κράτη μέλη της ΕΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ (1993-97)

Ένας χαμηλός μέσος όρος έντασης ΕΤΕ δεν σημαίνει κατ' ανάγκη πως οι επιχειρήσεις μιας χώρας παρουσιάζουν καινοτομία κάτω του μέσου όρου. Χώρες με συγκέντρωση παραγωγής σε τομείς χαμηλής τεχνολογίας καταλαμβάνουν χαμηλότερη θέση γι' αυτόν τον δείκτη από ότι χώρες με συγκέντρωση σε τομείς υψηλής τεχνολογίας ενώ οι επιχειρήσεις των πρώτων μπορεί να είναι περισσότερο καινοτόμες από τις επιχειρήσεις των δευτέρων.

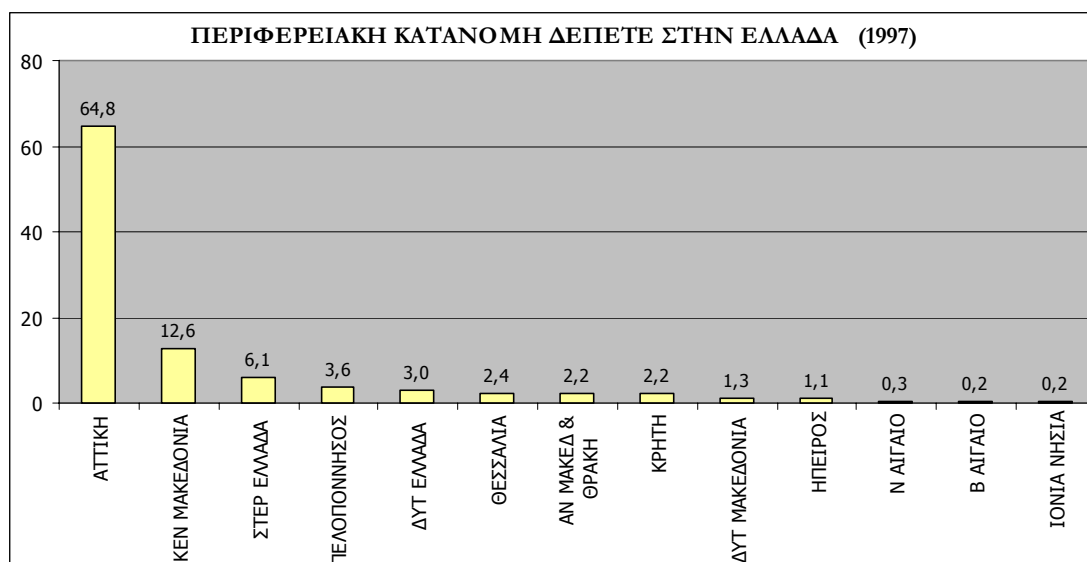
3.2.3. Θέση της Περιφέρειας

Στον Πίνακα 3.6 και στο Διάγραμμα 3.6 παρουσιάζεται η περιφερειακή ποσοστιαία κατανομή ΔΕΠΕΤΕ στην Ελλάδα και αφορά Ιδιωτικές και Δημόσιες επιχειρήσεις. Παρατηρούμε ότι περίπου το 65% των Δαπανών Επιχειρήσεων ΕΤΕ στην Ελλάδα πραγματοποιούνται στην Αττική, το οποίο και ήταν αναμενόμενο αφού στην περιοχή αυτή εδρεύουν οι περισσότερες και μεγαλύτερες επιχειρήσεις της χώρας. Την συγκεκριμένη χρονική περίοδο (1997) η Πελοπόννησος καταλαμβάνει την τέταρτη θέση με πολύ μεγάλη διαφορά από την πρωτοπόρα περιοχή της Στερεάς Ελλάδας και με μικρότερη από την περιοχή της Δυτικής Ελλάδας που ακολουθεί.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)
	1997
ΑΤΤΙΚΗ	64,80
ΚΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	12,60
ΣΤΕΡ ΕΛΛΑΔΑ	6,10
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	3,60
ΔΥΤ ΕΛΛΑΔΑ	3,00
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	2,40
ΑΝ ΜΑΚΕΔ & ΘΡΑΚΗ	2,20
ΚΡΗΤΗ	2,20
ΔΥΤ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	1,30
ΗΠΕΙΡΟΣ	1,10
Ν ΑΙΓΑΙΟ	0,30
Β ΑΙΓΑΙΟ	0,20
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	0,20

ΓΓΕΤ 2001

Πίνακας 3.6 Περιφερειακή Ποσοστιαία Κατανομή ΔΕΠΕΤΕ στην Ελλάδα (1997)

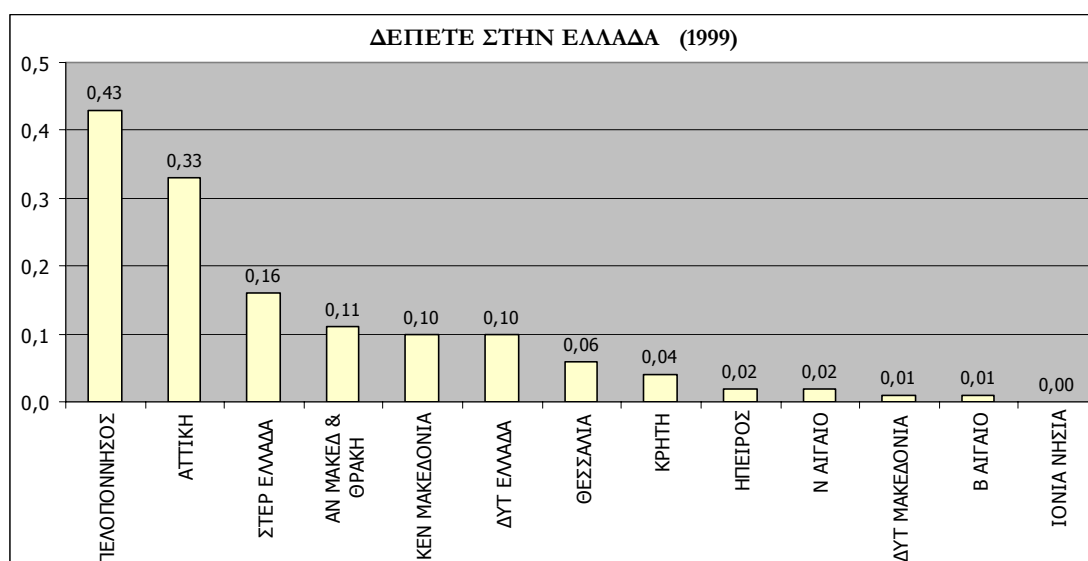
Διάγραμμα 3.6 Περιφερειακή Ποσοστιαία Κατανομή ΔΕΠΕΤΕ στην Ελλάδα (1997)

Ο Πίνακας 3.7 και το Διάγραμμα 3.7 παρουσιάζουν τις Δαπάνες Επιχειρήσεων ΕΤΕ ανά ελληνική περιφέρεια με την Πελοπόννησο να καταλαμβάνει την πρώτη θέση για το 1999. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι η Αττική ακολουθεί δεύτερη με μεγάλη διαφορά.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)
	1999
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	0,43
ΑΤΤΙΚΗ	0,33
ΣΤΕΡ ΕΛΛΑΔΑ	0,16
ΑΝ ΜΑΚΕΔ & ΘΡΑΚΗ	0,11
ΚΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	0,10
ΔΥΤ ΕΛΛΑΔΑ	0,10
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	0,06
ΚΡΗΤΗ	0,04
ΗΠΕΙΡΟΣ	0,02
Ν ΑΙΓΑΙΟ	0,02
ΔΥΤ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	0,01
Β ΑΙΓΑΙΟ	0,01
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	0,00

EUROSTAT (NEW CRONOS 2002)

Πίνακας 3.7 ΔΕΠΕΤΕ ανά ελληνική περιφέρεια ως ποσοστό του ΑΕΠ (1999)

Διάγραμμα 3.7 ΔΕΠΕΤΕ ανά ελληνική περιφέρεια ως ποσοστό του ΑΕΠ (1999)

3.2.4. Διαχρονική Εξέλιξη

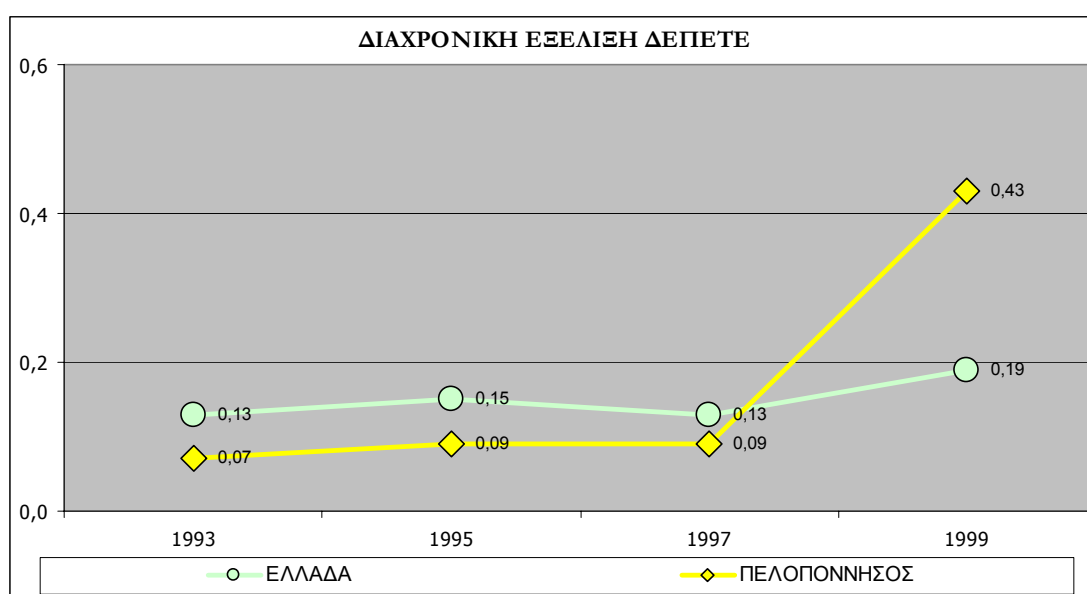
Μελετώντας τον Πίνακα 3.8 και το Διάγραμμα 3.8, όπου παρουσιάζεται η διαχρονική εξέλιξη των Δαπανών Επιχειρήσεων ΕΤΕ, παρατηρείται αυξητική τάση και το 1999 ήταν το καλύτερο έτος για την Πελοπόννησο ενώ η αύξηση που παρατηρήθηκε στον δείκτη το 1999 ήταν 378%.

Για την Πελοπόννησο, η συνολική μεταβολή που παρατηρείται την περίοδο 1993-99 είναι 514% ενώ η αύξηση του δείκτη της Ελλάδας είναι 46%. Αποτέλεσμα αυτού είναι, η μετατροπή της διαφοράς από 86% που ήταν υπέρ του δείκτη της Ελλάδας (1993) σε 126% υπέρ του δείκτη της Πελοποννήσου (1999).

ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΕΤΕ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)			
	1993	1995	1997	1999
ΕΛΛΑΔΑ	0,13	0,15	0,13	0,19
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	0,07	0,09	0,09	0,43

ΓΤΕΤ 2001 & EUROSTAT (NEW CRONOS 2002)

Πίνακας 3.8 ΔΕΠΕΤΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ (1993-99)

Διάγραμμα 3.8 ΔΕΠΕΤΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ (1993-99)

3.2.5. Παρατηρήσεις - Συμπεράσματα

Από όσα προαναφέρθηκαν παρατηρούμε ότι, η Πελοπόννησος καταλαμβάνει την τέταρτη θέση όσον αφορά την περιφερειακή κατανομή των ΔΕΠΕΤΕ (1997) και την πρώτη όσον αφορά τις Δαπάνες Επιχειρήσεων ΕΤΕ ως ποσοστό του τοπικού ΑΕΠ (1999), σε σύνολο 13 ελληνικών περιφερειών.

Το 1999 όμως αποτελεί έτος ορόσημο για την Πελοπόννησο αφού σχεδόν πενταπλασιάζεται ο δείκτης (0,43) και η τιμή αυτή είναι κατά 126% μεγαλύτερη από τον αντίστοιχο δείκτη της Ελλάδας. Η σημαντική αυτή βελτίωση οφείλεται στην έντονη ερευνητική δραστηριοποίηση ενός μεγάλου αριθμού επιχειρήσεων που εδρεύουν στην περιοχή.

3.3. ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

3.3.1. Ορισμός

Ερευνητικές Δαπάνες Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ΕΔΙΤΕ) ως ποσοστό επί της εκατό του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ).

Συμπεριλαμβάνει Έρευνα που χρηματοδοτήθηκε από το εξωτερικό και πραγματοποιήθηκε εντός των Ιδρυμάτων αλλά όχι Έρευνα που χρηματοδοτήθηκε από τα Ιδρύματα και πραγματοποιήθηκε στο εξωτερικό.

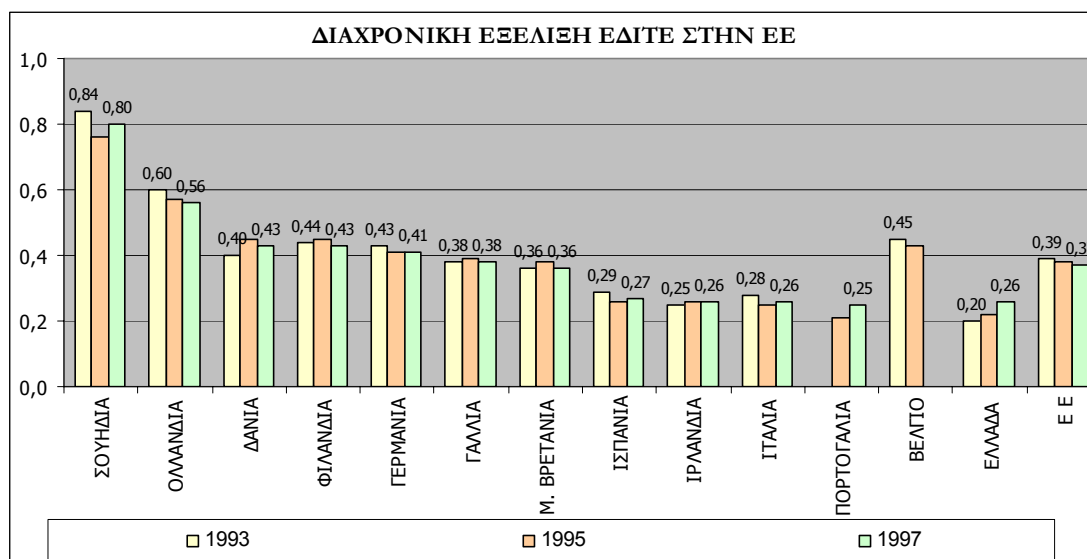
3.3.2. Σημασία

Αποτελεί βασικό δείκτη δημιουργίας νέας γνώσης γιατί ποσοτικοποιεί την έρευνα που πραγματοποιείται στα Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και μετρά την εφευρετική δραστηριότητα που αναπτύσσεται. Στα Ιδρύματα περιλαμβάνονται τα ΑΕΙ, τα ΤΕΙ και τα Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ινστιτούτα.

Μελετώντας τον Πίνακα 3.9 και το Διάγραμμα 3.9 συμπεραίνουμε ότι η Ελλάδα κατέχει την όγδοη θέση σε ΕΔΙΤΕ (1997), σε σύνολο 12 κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Στην ίδια θέση βρίσκεται η Ιρλανδία και η Ιταλία και ακολουθεί ελάχιστα πιο κάτω η Πορτογαλία ενώ ελάχιστα πιο πάνω η Ισπανία. Όμως στην τιμή της ΕΕ διακρίνεται τάση μείωσης.

ΧΩΡΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)		
	1993	1995	1997
ΣΟΥΗΔΙΑ	0,84	0,76	0,80
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	0,60	0,57	0,56
ΔΑΝΙΑ	0,40	0,45	0,43
ΦΙΛΑΝΔΙΑ	0,44	0,45	0,43
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	0,43	0,41	0,41
ΓΑΛΛΙΑ	0,38	0,39	0,38
Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑ	0,36	0,38	0,36
ΙΣΠΑΝΙΑ	0,29	0,26	0,27
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	0,25	0,26	0,26
ΙΤΑΛΙΑ	0,28	0,25	0,26
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	ΜΔ	0,21	0,25
ΒΕΛΓΙΟ	0,45	0,43	ΜΔ
ΕΛΛΑΔΑ	0,20	0,22	0,26
Ε Ε	0,39	0,38	0,37
<i>ΓΓΕΤ 2001</i>			

Πίνακας 3.9 ΕΔΙΤΕ σε κράτη μέλη της ΕΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ (1993-97)

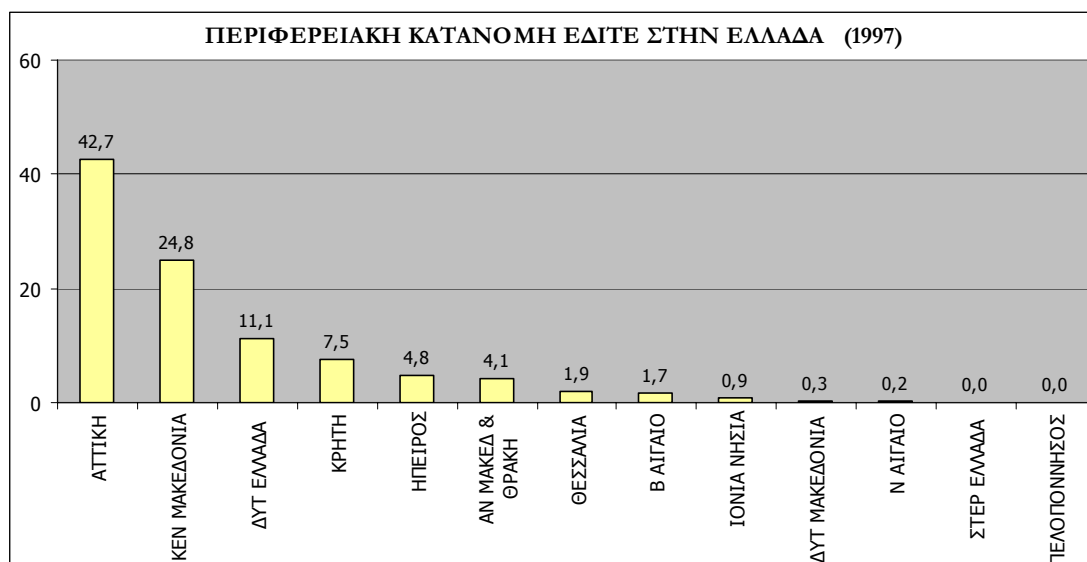
Διάγραμμα 3.9 ΕΔΙΤΕ σε κράτη μέλη της ΕΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ (1993-97)

3.3.3. Θέση της Περιφέρειας

Από τον Πίνακα 3.10 και το Διάγραμμα 3.10 προκύπτει ότι περίπου το 43% των ΕΔΙΤΕ στην Ελλάδα πραγματοποιούνται στην Αττική, το οποίο και ήταν αναμενόμενο αφού στην περιοχή αυτή εδρεύουν τα περισσότερα και μεγαλύτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας. Την συγκεκριμένη χρονική περίοδο (1997) η Πελοπόννησος καταλαμβάνει την τελευταία θέση με τιμή του δείκτη μηδέν.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)
	1997
ΑΤΤΙΚΗ	42,69
ΚΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	24,82
ΔΥΤ ΕΛΛΑΔΑ	11,09
ΚΡΗΤΗ	7,52
ΗΠΕΙΡΟΣ	4,80
ΑΝ ΜΑΚΕΔ & ΘΡΑΚΗ	4,10
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	1,87
Β ΑΙΓΑΙΟ	1,70
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	0,94
ΔΥΤ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	0,26
Ν ΑΙΓΑΙΟ	0,20
ΣΤΕΡ ΕΛΛΑΔΑ	0,01
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	0,00
<i>ΓΤΕΤ 2001</i>	

Πίνακας 3.10 Περιφερειακή Ποσοστιαία Κατανομή ΕΔΙΤΕ στην Ελλάδα (1997)

Διάγραμμα 3.10 Περιφερειακή Ποσοστιαία Κατανομή ΕΔΙΤΕ στην Ελλάδα (1997)

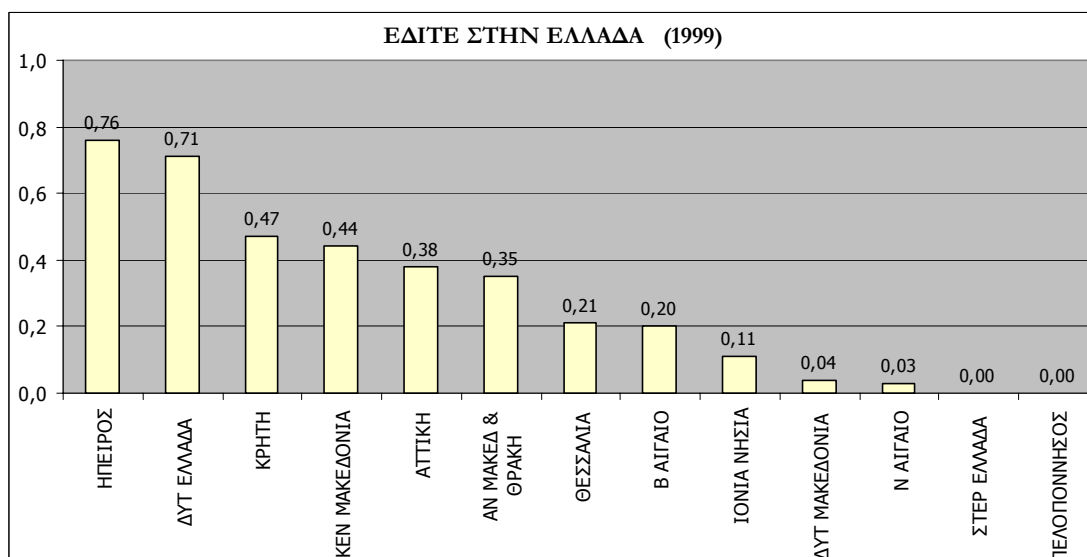
Θα πρέπει να σημειωθεί ότι, για πρώτη φορά το 1997 καταγράφηκαν συστηματικά οι ΕΔΙΤΕ στα ΤΕΙ της χώρας ενώ μέχρι τότε λαμβάνονταν υπόψη μόνο οι επιχορηγήσεις του ΥΠΕΠΘ.

Ο Πίνακας 3.11 και το Διάγραμμα 3.11 παρουσιάζουν τις ΕΔΙΤΕ ανά ελληνική περιφέρεια με την Ήπειρο να καταλαμβάνει την πρώτη θέση για το 1999 και η Πελοπόννησος την τελευταία θέση με τιμή του δείκτη μηδέν.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)
	1999
ΗΠΕΙΡΟΣ	0,76
ΔΥΤ ΕΛΛΑΔΑ	0,71
ΚΡΗΤΗ	0,47
ΚΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	0,44
ΑΤΤΙΚΗ	0,38
ΑΝ ΜΑΚΕΔ & ΘΡΑΚΗ	0,35
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	0,21
Β ΑΙΓΑΙΟ	0,20
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	0,11
ΔΥΤ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	0,04
Ν ΑΙΓΑΙΟ	0,03
ΣΤΕΡ ΕΛΛΑΔΑ	0,00
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	0,00

EUROSTAT (NEW CRONOS 2002)

Πίνακας 3.11 ΕΔΙΤΕ ανά ελληνική περιφέρεια ως ποσοστό του ΑΕΠ (1999)

Διάγραμμα 3.11 ΕΔΙΤΕ ανά ελληνική περιφέρεια ως ποσοστό του ΑΕΠ (1999)

3.3.4. Διαχρονική Εξέλιξη

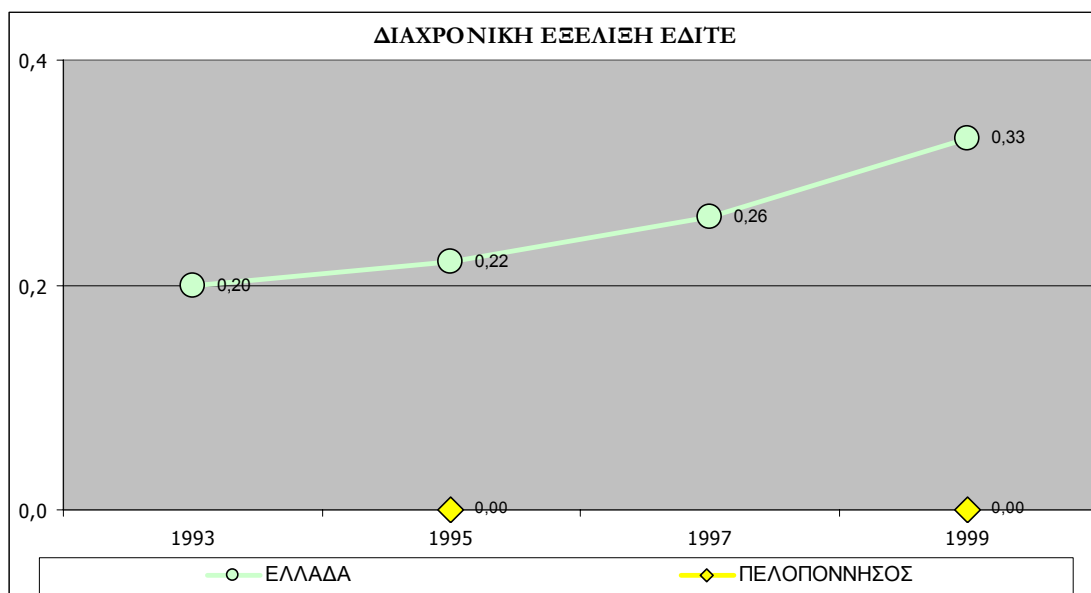
Κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου 1993-99, Πίνακας 3.12 και Διάγραμμα 3.12 όπου παρουσιάζεται η διαχρονική εξέλιξη των ΕΔΙΤΕ, η τιμή του δείκτη της Πελοποννήσου είναι μηδέν ενώ ο δείκτης της Ελλάδας αυξάνεται κατά 65%.

Αυτό ήταν αναμενόμενο αφού, από το 1990, το μοναδικό Ίδρυμα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης που υπήρχε στην περιοχή ήταν το ΤΕΙ Καλαμάτας.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ Γ'ΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)			
	1993	1995	1997	1999
ΕΛΛΑΔΑ	0,20	0,22	0,26	0,33
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	ΜΔ	0,00	ΜΔ	0,00

ΓΓΕΤ 2001 & EUROSTAT (NEW CRONOS 2002)

Πίνακας 3.12 ΕΔΙΤΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ (1993-99)

Διάγραμμα 3.12 ΕΔΙΤΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ (1993-99)

3.3.5. Παρατηρήσεις - Συμπεράσματα

Από όσα προαναφέρθηκαν παρατηρούμε ότι, η Πελοπόννησος καταλαμβάνει την τελευταία θέση όσον αφορά την περιφερειακή κατανομή της ΕΔΙΤΕ (1997) και την τελευταία όσον αναφορά τις Ερευνητικές Δαπάνες Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης ως ποσοστό του τοπικού ΑΕΠ (1999), σε σύνολο 13 ελληνικών περιφερειών.

Η τιμή του δείκτη της Πελοποννήσου, κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου 1993-99, είναι μηδέν και αυτό ήταν αναμενόμενο αφού το ΤΕΙ Καλαμάτας και το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου λειτούργησαν για πρώτη φορά το 1990 και 2002 αντίστοιχα.

3.4. ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

3.4.1. Ορισμός

Δαπάνες Ερευνητικών Κρατικών Φορέων για Επιστημονική και Τεχνολογική Έρευνα (ΕΤΕ) ως ποσοστό επί της εκατό του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ).

Συμπεριλαμβάνει Επιστημονική και Τεχνολογική Έρευνα (ΕΤΕ) που χρηματοδοτήθηκε από το εξωτερικό και πραγματοποιήθηκε εντός των Φορέων αλλά όχι ΕΤΕ που χρηματοδοτήθηκε από τους Φορείς και πραγματοποιήθηκε στο εξωτερικό.

3.4.2. Σημασία

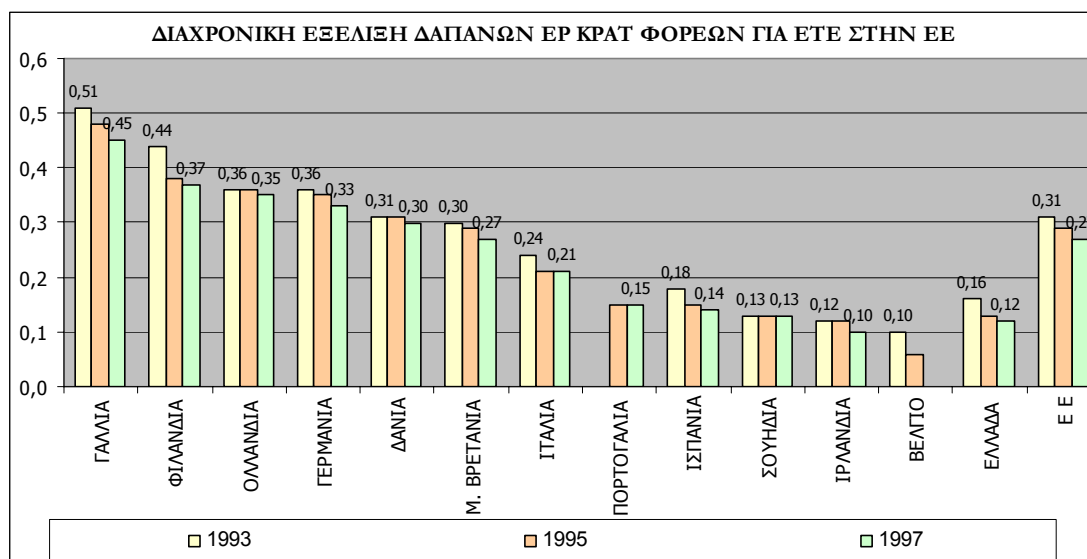
Αποτελεί βασικό δείκτη δημιουργίας νέας γνώσης γιατί ποσοτικοποιεί την έρευνα που πραγματοποιείται στους Κρατικούς Φορείς Έρευνας και μετρά την εφευρετική δραστηριότητα που αναπτύσσεται. Στους Κρατικούς Φορείς περιλαμβάνονται τα Κρατικά Ερευνητικά Κέντρα και Ινστιτούτα, οι Εφορίες Αρχαιοτήτων και οι Περιφέρειες.

Μελετώντας τον Πίνακα 3.13 και το Διάγραμμα 3.13 συμπεραίνουμε ότι η Ελλάδα κατέχει την ενδέκατη θέση σε Δαπάνες Ερευνητικών Κρατικών Φορέων για ΕΤΕ (1997), σε σύνολο 12 κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), με τιμή μικρότερη του ενός δευτέρου της τιμής της ΕΕ. Φυσικά, είναι εμφανής η τάση μείωσης που επικρατεί στο δείκτη της ΕΕ.

ΧΩΡΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)		
	1993	1995	1997
ΓΑΛΛΙΑ	0,51	0,48	0,45
ΦΙΛΑΝΔΙΑ	0,44	0,38	0,37
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	0,36	0,36	0,35
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	0,36	0,35	0,33
ΔΑΝΙΑ	0,31	0,31	0,30
Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑ	0,30	0,29	0,27
ΙΤΑΛΙΑ	0,24	0,21	0,21
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	ΜΔ	0,15	0,15
ΙΣΠΑΝΙΑ	0,18	0,15	0,14
ΣΟΥΗΔΙΑ	0,13	0,13	0,13
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	0,12	0,12	0,10
ΒΕΛΓΙΟ	0,10	0,06	ΜΔ
ΕΛΛΑΔΑ	0,16	0,13	0,12
Ε Ε	0,31	0,29	0,27

ΓΓΕΤ 2001

Πίνακας 3.13 Δαπάνες Ερευνητικών Κρατικών Φορέων για ΕΤΕ σε κράτη μέλη της ΕΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ (1993-97)

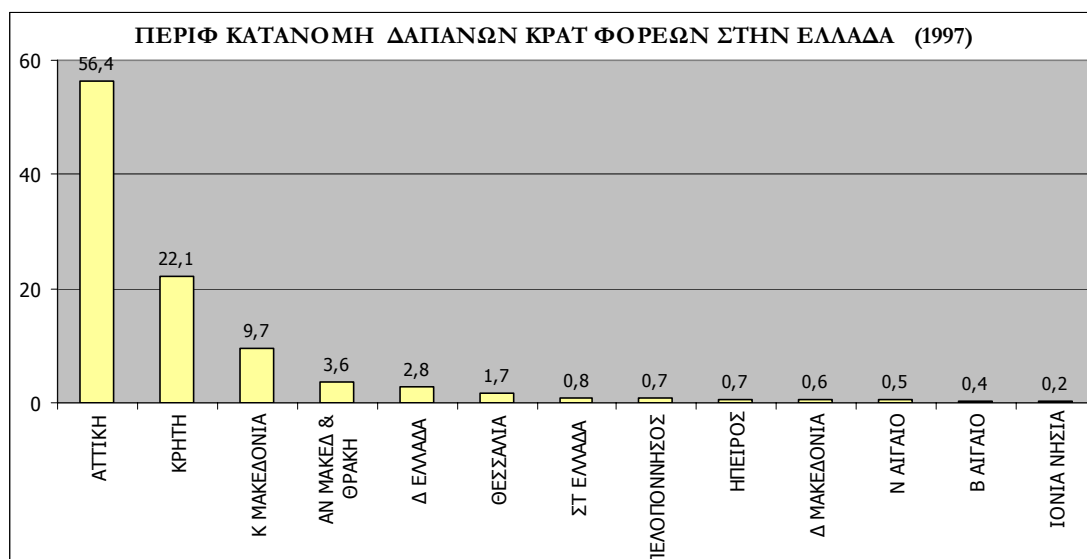
Διάγραμμα 3.13 Δαπάνες Ερευνητικών Κρατικών Φορέων για ΕΤΕ σε κράτη μέλη της ΕΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ (1993-97)

3.4.3. Θέση της Περιφέρειας

Από τον Πίνακα 3.14 και το Διάγραμμα 3.14 προκύπτει ότι περίπου το 56% των Δαπανών Ερευνητικών Κρατικών Φορέων για ΕΤΕ στην Ελλάδα πραγματοποιούνται στην Αττική, το οποίο και ήταν αναμενόμενο αφού στην περιοχή αυτή εδρεύουν οι περισσότεροι Κρατικοί Φορείς. Την συγκεκριμένη χρονική περίοδο (1997) η Πελοπόννησος καταλαμβάνει την όγδοη θέση με μικρή διαφορά από την πρωτοπόρα περιοχή της Στερεάς Ελλάδας και την Ήπειρο που ακολουθεί.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)
	1997
ΑΤΤΙΚΗ	56,41
ΚΡΗΤΗ	22,06
Κ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	9,65
ΑΝ ΜΑΚΕΔ & ΘΡΑΚΗ	3,64
Δ ΕΛΛΑΔΑ	2,76
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	1,68
ΣΤ ΕΛΛΑΔΑ	0,75
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	0,72
ΗΠΕΙΡΟΣ	0,68
Δ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	0,62
Ν ΑΙΓΑΙΟ	0,46
Β ΑΙΓΑΙΟ	0,37
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	0,20
<i>ΓΤΕΤ 2001</i>	

Πίνακας 3.14 Περιφερειακή Ποσοστιαία Κατανομή Δαπανών Ερευνητικών Κρατικών Φορέων για ΕΤΕ στην Ελλάδα (1997)

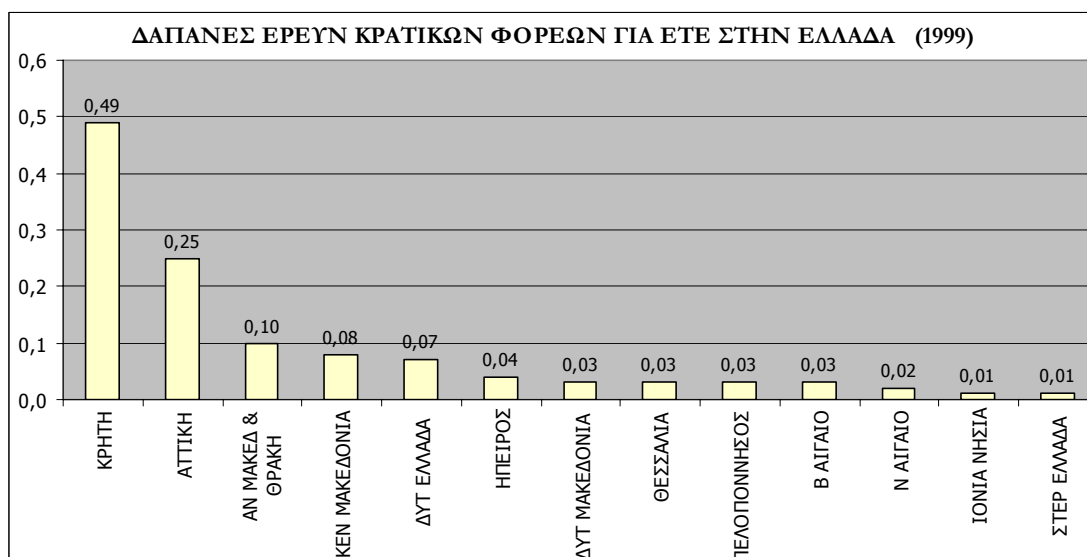

Διάγραμμα 3.14 Περιφερειακή Ποσοστιαία Κατανομή Δαπανών Ερευνητικών Κρατικών Φορέων για ΕΤΕ στην Ελλάδα (1997)

Ο Πίνακας 3.15 και το Διάγραμμα 3.15 παρουσιάζουν τις Δαπάνες Ερευνητικών Κρατικών Φορέων για ΕΤΕ ανά ελληνική περιφέρεια με την Κρήτη να καταλαμβάνει την πρώτη θέση για το 1999. Η Πελοπόννησος βρίσκεται στην έβδομη θέση μαζί με την περιοχή της Δυτικής Μακεδονίας, τη Θεσσαλία και την περιοχή του Βορείου Αιγαίου.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)
	1999
ΚΡΗΤΗ	0,49
ΑΤΤΙΚΗ	0,25
ΑΝ ΜΑΚΕΔ & ΘΡΑΚΗ	0,10
ΚΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	0,08
ΔΥΤ ΕΛΛΑΔΑ	0,07
ΗΠΕΙΡΟΣ	0,04
ΔΥΤ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	0,03
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	0,03
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	0,03
Β ΑΙΓΑΙΟ	0,03
Ν ΑΙΓΑΙΟ	0,02
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	0,01
ΣΤΕΡ ΕΛΛΑΔΑ	0,01
<i>EUROSTAT (NEW CRONOS 2002)</i>	

Πίνακας 3.15 Δαπάνες Ερευνητικών Κρατικών Φορέων για ΕΤΕ ανά ελληνική περιφέρεια ως ποσοστό του ΑΕΠ (1999)

Διάγραμμα 3.15 Δαπάνες Ερευνητικών Κρατικών Φορέων για ΕΤΕ ανά ελληνική περιφέρεια ως ποσοστό του ΑΕΠ (1999)

3.4.4. Διαχρονική Εξέλιξη

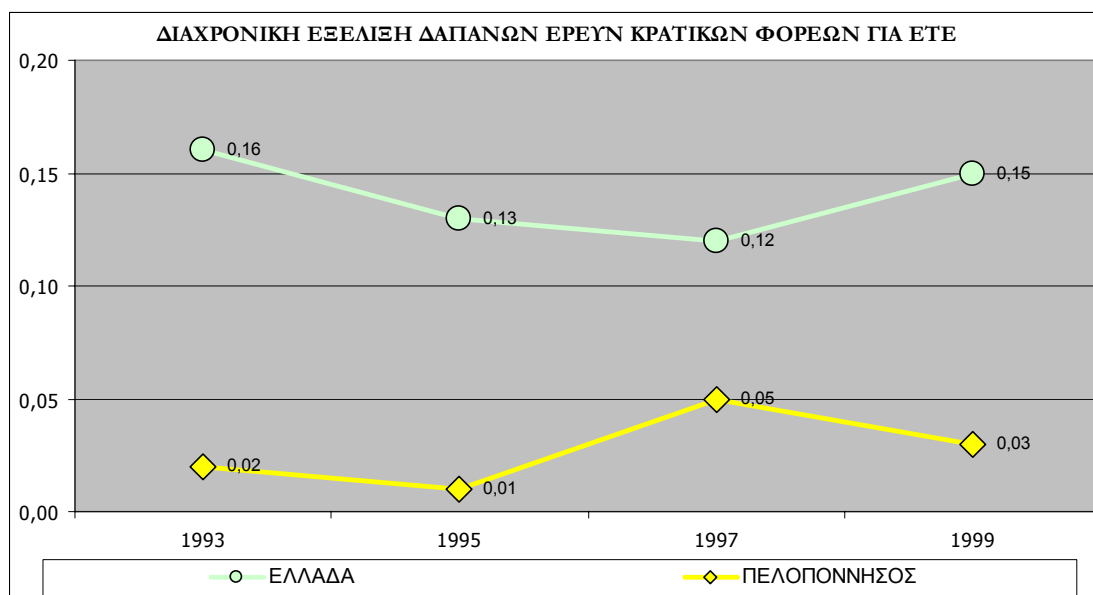
Μελετώντας τον Πίνακα 3.16 και το Διάγραμμα 3.16, όπου παρουσιάζεται η διαχρονική εξέλιξη των Δαπανών Ερευνητικών Κρατικών Φορέων για ΕΤΕ, παρατηρούμε το 1997 ήταν το καλύτερο έτος για την Πελοπόννησο.

Η συνολική αύξηση που παρατηρείται την περίοδο 1993-99 είναι 50% ενώ ο δείκτης της Ελλάδας μειώνεται κατά 6%. Αποτέλεσμα αυτού είναι η μείωση της διαφοράς των δεικτών από 700% (1993) σε 400% (1999).

ΔΑΠΑΝΕΣ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΕΤΕ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)			
	1993	1995	1997	1999
ΕΛΛΑΔΑ	0,16	0,13	0,12	0,15
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	0,02	0,01	0,05	0,03

ΓΓΕΤ 2001 & EUROSTAT (NEW CRONOS 2002)

Πίνακας 3.16 Δαπάνες Ερευνητικών Κρατικών Φορέων για ΕΤΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ (1993-99)

Διάγραμμα 3.16 Δαπάνες Ερευνητικών Κρατικών Φορέων για ΕΤΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ (1993-99)

3.4.5. Παρατηρήσεις - Συμπεράσματα

Από όσα προαναφέρθηκαν παρατηρούμε ότι, η Πελοπόννησος καταλαμβάνει την όγδοη θέση όσον αναφορά την περιφερειακή κατανομή των Δαπανών Κρατικών Φορέων Έρευνας (1997) και την έβδομη όσον αναφορά τις Δαπάνες Κρατικών Φορέων Έρευνας ως ποσοστό του τοπικού ΑΕΠ (1999), σε σύνολο 13 ελληνικών περιφερειών.

Το 1999 η τιμή του δείκτη της Πελοποννήσου μειώνεται σημαντικά (0,03) πλησιάζοντας μόνο στο 20% της αντίστοιχης της Ελλάδας.

3.5. ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΩΝ ΕΥΡΕΣΙΤΕΧΝΙΑΣ

3.5.1. Ορισμός

Αριθμός Αιτήσεων για χορήγηση Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας ανά εκατομμύριο πληθυσμού μιας περιοχής, που κατατέθηκαν στο Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (EPO).

Αριθμός Αιτήσεων για χορήγηση Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας ανά εκατομμύριο εργατικού δυναμικού μιας περιοχής, που κατατέθηκαν στο Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (EPO).

Όπου εργατικό δυναμικό είναι το άθροισμα των ανέργων και των απασχολούμενων στην συγκεκριμένη περιοχή.

3.5.2. Σημασία

Αποτελούν συμπληρωματικούς δείκτες δημιουργίας νέας γνώσης γιατί μετρούν την εφευρετική δραστηριότητα που αναπτύσσεται και καταγράφουν τη νέα γνώση που δημιουργείται παντού και όχι μόνο στο πλαίσιο ενός επίσημου εργαστηρίου Έρευνας και Ανάπτυξης (E&A).

Μόνο ένα σχετικά μικρό ποσοστό των εφευρέσεων κατοχυρώνεται με διπλώματα ευρεσιτεχνίας (πατέντες) και τα διπλώματα αυτά μπορούν να εκφράζουν διαφορές στις στρατηγικές διάθεσης των πόρων των επιχειρήσεων και όχι διαφορές στη βασική εφευρετική τους δραστηριότητα. Πολλά διπλώματα ευρεσιτεχνίας δεν αξιοποιούνται για εμπορικούς σκοπούς και οι εθνικές διαφορές ως προς τη χρήση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στρατηγικού χαρακτήρα είναι δυνατόν να στρεβλώσουν τις διεθνείς συγκρίσεις. Αποτέλεσμα όλων των προαναφερθέντων είναι, η χρησιμοποίηση των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας για τη μέτρηση της καινοτομίας να μην είναι πάντοτε αντικειμενική.

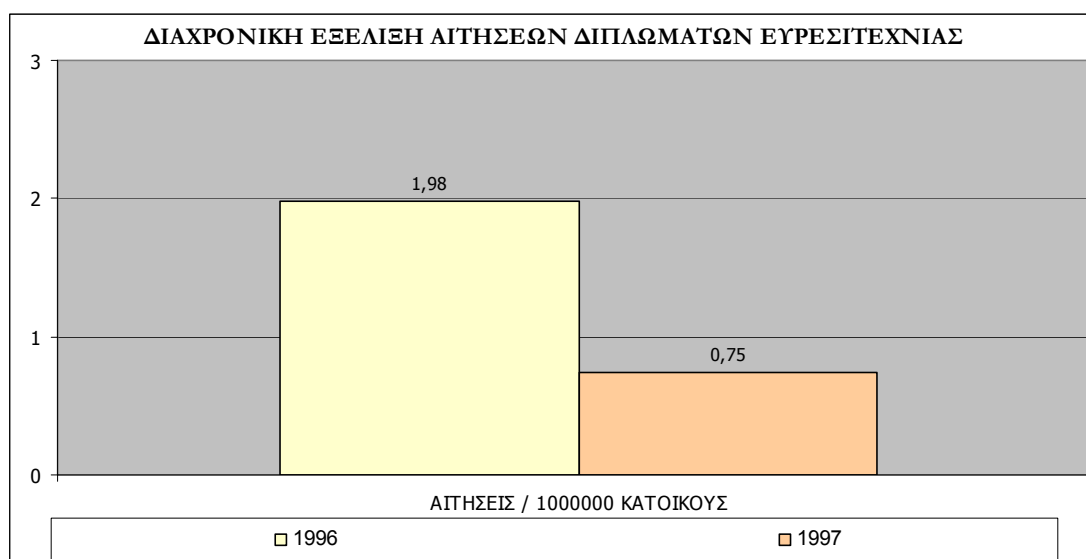
3.5.3. Διαχρονική Εξέλιξη

Στατιστικά στοιχεία για τον Αριθμό Αιτήσεων για χορήγηση Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας που κατατέθηκαν στο Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (EPO) από την Πελοπόννησο υπάρχουν μόνο για τα έτη 1996 και 1997. Τα υπόλοιπα στοιχεία δεν είναι διαθέσιμα από την EUROSTAT.

Στον Πίνακα 3.17 και στο Διάγραμμα 3.17, παρουσιάζεται η διαχρονική εξέλιξη των Αιτήσεων (1994-98) που κατατέθηκαν στο Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (EPO) ανά εκατομμύριο πληθυσμού.

ΔΙΠΛΩΜΑΤΑ ΕΥΡΕΣΙΤΕΧΝΙΑΣ	ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΝΑ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΟ ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ				
	1994	1995	1996	1997	1998
Ε Ε	ΜΔ	ΜΔ	ΜΔ	ΜΔ	129,9
ΕΛΛΑΔΑ	ΜΔ	ΜΔ	ΜΔ	ΜΔ	7,1
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	ΜΔ	ΜΔ	1,980	0,745	ΜΔ
<i>EUROSTAT (NEW CRONOS 2002)</i>					

Πίνακας 3.17 Αιτήσεις στο ΕΡΟ για χορήγηση Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας ανά εκατομμύριο πληθυσμού (1994-98)

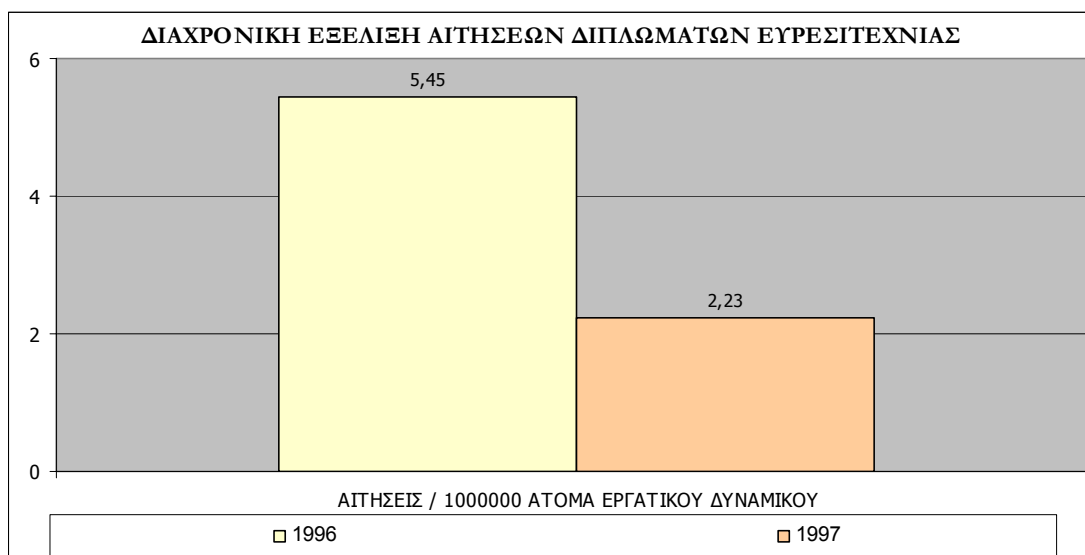

Διάγραμμα 3.17 Αιτήσεις στο ΕΡΟ για χορήγηση Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας ανά εκατομμύριο πληθυσμού (1994-98)

Στον Πίνακα 3.18 και στο Διάγραμμα 3.18, παρουσιάζεται η διαχρονική εξέλιξη των Αιτήσεων (1994-98) που κατατέθηκαν στο Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (ΕΡΟ) ανά εκατομμύριο εργατικού δυναμικού.

ΔΙΠΛΩΜΑΤΑ ΕΥΡΕΣΙΤΕΧΝΙΑΣ	ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΝΑ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΟ ΕΡΓ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ				
	1994	1995	1996	1997	1998
Ε Ε	ΜΔ	ΜΔ	ΜΔ	ΜΔ	286,7
ΕΛΛΑΔΑ	ΜΔ	ΜΔ	ΜΔ	ΜΔ	16,8
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	ΜΔ	ΜΔ	5,453	2,234	ΜΔ
<i>EUROSTAT (NEW CRONOS 2002)</i>					

Πίνακας 3.18 Αιτήσεις στο ΕΡΟ για χορήγηση Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας ανά εκατομμύριο εργατικού δυναμικού (1994-98)

Διάγραμμα 3.18 Αιτήσεις στο ΕΡΟ για χορήγηση Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας ανά εκατομμύριο εργατικού δυναμικού (1994-98)

3.5.4. Παρατηρήσεις - Συμπεράσματα

Λόγω του ότι δεν βρέθηκαν δεδομένα για περισσότερα έτη, για τον Αριθμό Αιτήσεων για χορήγηση Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας που κατατέθηκαν στο Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (ΕΡΟ) από την Πελοπόννησο, δεν είναι δυνατή η εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων.

Παρόλα αυτά, αν και οι δείκτες της Πελοποννήσου αναφέρονται σε προηγούμενα έτη σε σύγκριση με τους δείκτες της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι εμφανής η πολύ μεγάλη διαφορά που τους χωρίζει.

Στο μέλλον, η συμπλήρωση του Πίνακα 3.17 και 3.18 με περισσότερα δεδομένα, θα δώσει μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα για την πορεία των δύο δεικτών στην Πελοπόννησο.

4. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

4.1. ΝΕΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

4.1.1. Ορισμός

Νέες Επιχειρήσεις ανά Κατηγορία Οικονομικής Δραστηριότητας ορίζεται ως το ηλίκο των νέων επιχειρήσεων σε μία Κατηγορία Οικονομικής Δραστηριότητας προς το σύνολο των νέων επιχειρήσεων σε μια περιοχή. Εκφράζεται ως ποσοστό επί της εκατό των νέων επιχειρήσεων στην συγκεκριμένη περιοχή.

Συμπεριλαμβάνει όλες τις νέες επιχειρήσεις που ιδρύονται σε μία περιοχή και δραστηριοποιούνται στον Πρωτογενή, Δευτερογενή και Τριτογενή Τομέα.

4.1.2. Σημασία

Αποτελεί συμπληρωματικό δείκτη καινοτομίας για τις επιχειρήσεις μίας περιοχής που μετρά τις Νέες επιχειρήσεις ανά Κατηγορία Οικονομικής Δραστηριότητας σε αυτήν.

4.1.3. Θέση της Περιφέρειας και Διαχρονική Εξέλιξη

Στον Πίνακα 4.1 περιγράφονται αναλυτικά οι Κατηγορίες Οικονομικής Δραστηριότητας των Νέων Επιχειρήσεων (Α, Δ, ΣΤ, Ζ, Η, Θ, Κ, Ξ, Χ και Λοιπές). Στην Κατηγορία Λοιπές συμπεριλαμβάνονται εκείνες οι Κατηγορίες (Β, Γ, Ε, Ι, Λ, Μ, Ν, Ο, Π) που εμφανίζουν τιμή μικρότερη ή ίση του 0,7%, στις εξεταζόμενες χρονικές περιόδους (1995 και 2000).

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ (ΣΤΑΚΟΔ-03)	
A	ΓΕΩΡΓΙΑ, ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ, ΘΗΡΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ
Δ	ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ
ΣΤ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ
Z	ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ, ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ
H	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ, ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ
Θ	ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ
K	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ, ΕΚΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
Ξ	ΆΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΚΑΙ ΆΛΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ Ή ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ
X	ΆΓΝΩΣΤΟΣ ΚΛΑΔΟΣ (ΚΑΤΑΧΩΡΟΥΝΤΑΙ ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΚΑΤΑΓΡΑΦΕΙ ΆΛΛΑ ΔΕΝ ΕΓΙΝΕ Η ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΤΟΥΣ ΣΕ ΚΑΠΟΙΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ)
ΛΟΙΠΕΣ	ΑΛΙΕΙΑ --- ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ --- ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ --- ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ --- ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ, ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ --- ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ --- ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ --- ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ ΠΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΝ ΟΙΚΙΑΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΚΑΙ ΜΗ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΟΥΜΕΝΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΓΙΑ ΙΔΙΑ ΧΡΗΣΗ --- ΕΤΕΡΟΔΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ

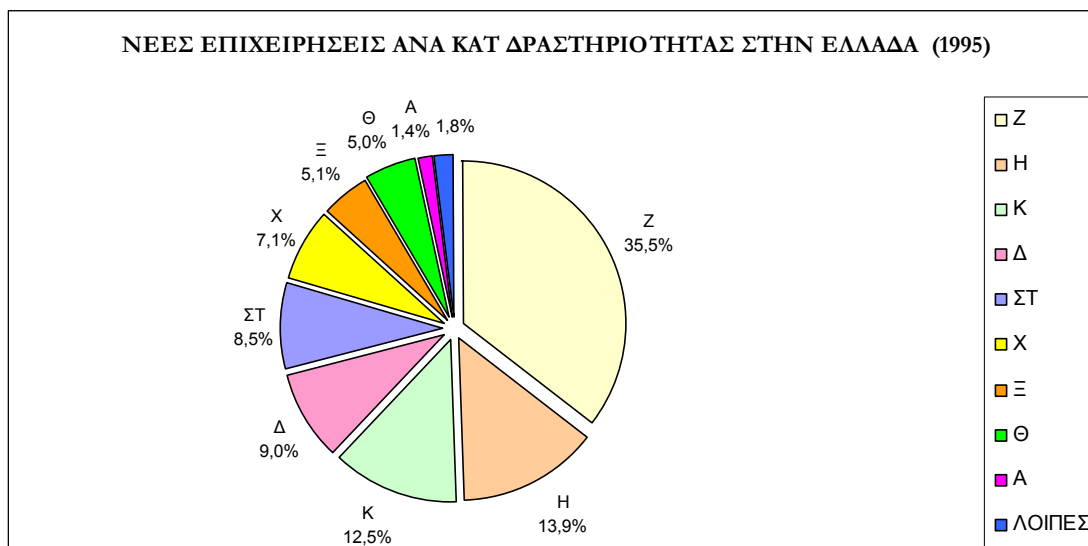
Πίνακας 4.1 Κατηγορίες Οικονομικής Δραστηριότητας Νέων Επιχειρήσεων

Στον Πίνακα 4.2 και στο Διάγραμμα 4.1 και 4.2 δίνονται οι Νέες Επιχειρήσεις ανά Κατηγορία Οικονομικής Δραστηριότητας στην Ελλάδα, την περίοδο 1995 και 2000. Στις Κατηγορίες A, Δ, ΣΤ, Z, H, Θ, K, Ξ και X κατανέμεται το 98,2% των νέων επιχειρήσεων που ιδρύθηκαν την περίοδο του 1995 στην Ελλάδα ενώ το 2000 η τιμή μειώνεται στο 97,8%.

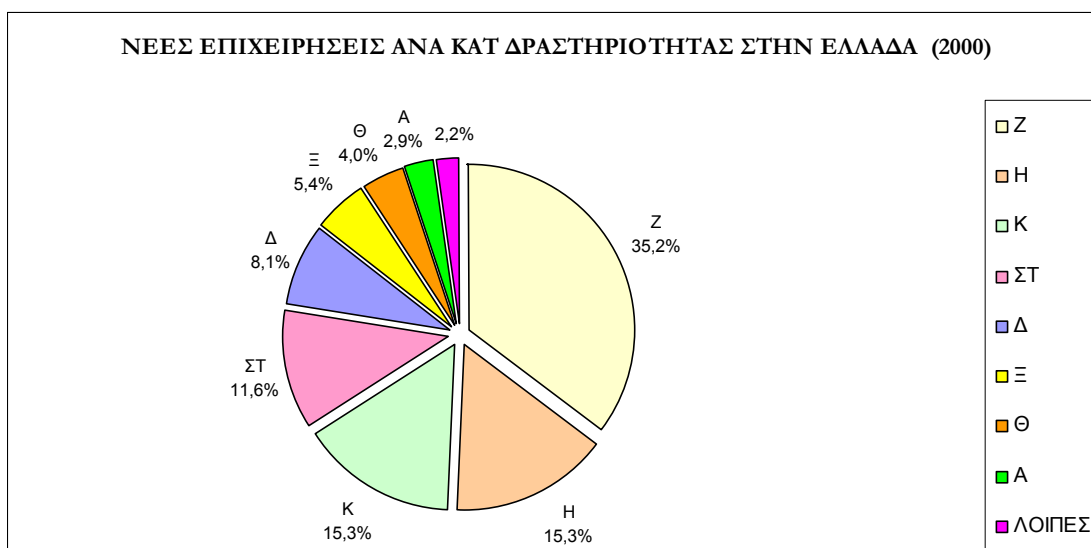
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ (ΣΤΑΚΟΔ-03)	1995		ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ (ΣΤΑΚΟΔ-03)	2000	
	ΑΡ. ΕΠΙΧΕΙΡ.	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)		ΑΡ. ΕΠΙΧΕΙΡ.	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)
Z	15.135	35,5	Z	22.947	35,2
H	5.938	13,9	H	9.997	15,3
K	5.332	12,5	K	9.949	15,3
Δ	3.838	9,0	ΣΤ	7.594	11,6
ΣΤ	3.638	8,5	Δ	5.256	8,1
X	3.041	7,1	Ξ	3.491	5,4
Ξ	2.181	5,1	Θ	2.635	4,0
Θ	2.133	5,0	A	1.912	2,9
A	614	1,4	ΛΟΙΠΕΣ	1.438	2,2
ΛΟΙΠΕΣ	779	1,8			
ΣΥΝΟΛΟ	42.629	100,0	ΣΥΝΟΛΟ	65.219	100,0

ΕΣΥΕ 2000

Πίνακας 4.2 Νέες Επιχειρήσεις ανά Κατηγορία Οικονομικής Δραστηριότητας στην Ελλάδα (1995 & 2000)

Διάγραμμα 4.1 Νέες Επιχειρήσεις ανά Κατηγορία Οικονομικής Δραστηριότητας ως ποσοστό του συνόλου των νέων επιχειρήσεων στην Ελλάδα (1995)

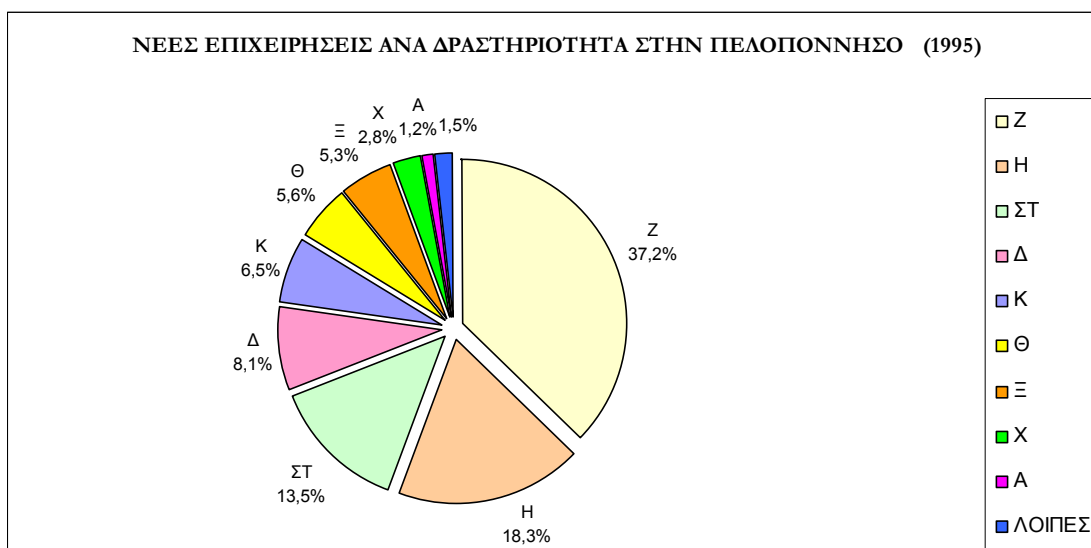
Διάγραμμα 4.2 Νέες Επιχειρήσεις ανά Κατηγορία Οικονομικής Δραστηριότητας ως ποσοστό του συνόλου των νέων επιχειρήσεων στην Ελλάδα (2000)

Στον Πίνακα 4.3 και στο Διάγραμμα 4.3 και 4.4 δίνονται οι Νέες Επιχειρήσεις ανά Κατηγορία Οικονομικής Δραστηριότητας στην Πελοπόννησο, την περίοδο 1995 και 2000. Στις Κατηγορίες Α, Δ, ΣΤ, Ζ, Η, Θ, Κ, Ξ και Χ κατανέμεται το 98,5% των νέων επιχειρήσεων που ιδρύθηκαν την περίοδο του 1995 στην Πελοπόννησο ενώ το 2000 η τιμή μειώνεται στο 98,3%.

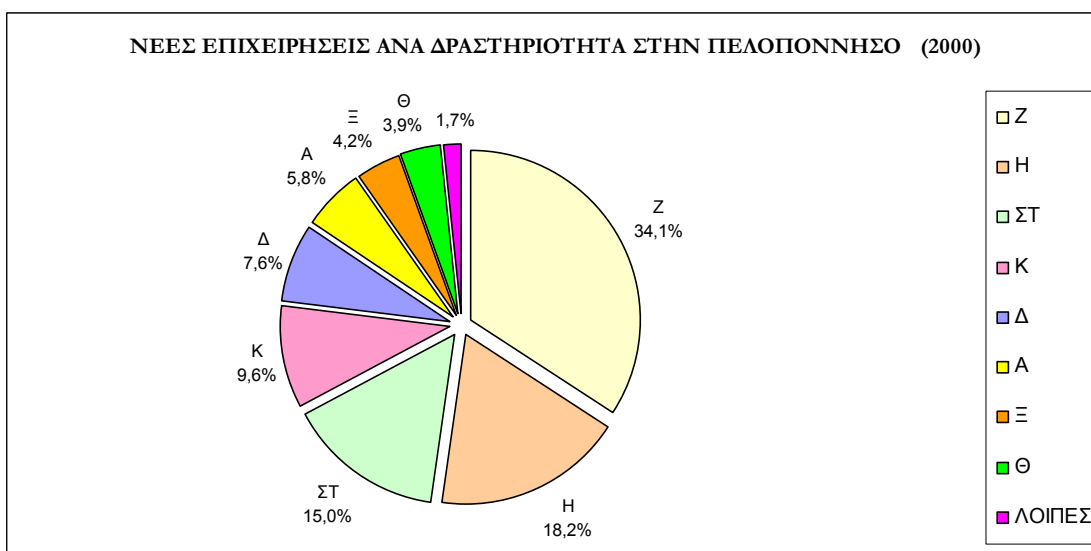
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ (ΣΤΑΚΟΔ-03)	1995		ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ (ΣΤΑΚΟΔ-03)	2000	
	ΑΡ. ΕΠΙΧΕΙΡ.	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)		ΑΡ. ΕΠΙΧΕΙΡ.	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)
Z	768	37,2	Z	1.002	34,1
H	377	18,3	H	534	18,2
ΣΤ	279	13,5	ΣΤ	440	15,0
Δ	168	8,1	Κ	281	9,6
Κ	134	6,5	Δ	224	7,6
Θ	115	5,6	Α	169	5,8
Ξ	109	5,3	Ξ	123	4,2
Χ	58	2,8	Θ	116	3,9
Α	25	1,2	ΛΟΙΠΕΣ	49	1,7
ΛΟΙΠΕΣ	32	1,5			
ΣΥΝΟΛΟ	2.065	100,0	ΣΥΝΟΛΟ	2.938	100,0

ΕΣΥΕ 2000

Πίνακας 4.3 Νέες Επιχειρήσεις ανά Κατηγορία Οικονομικής Δραστηριότητας στην Πελοπόννησο (1995 & 2000)

Διάγραμμα 4.3 Νέες Επιχειρήσεις ανά Κατηγορία Οικονομικής Δραστηριότητας ως ποσοστό του συνόλου των νέων επιχειρήσεων στην Πελοπόννησο (1995)

Διάγραμμα 4.4 Νέες Επιχειρήσεις ανά Κατηγορία Οικονομικής Δραστηριότητας ως ποσοστό του συνόλου των νέων επιχειρήσεων στην Πελοπόννησο (2000)

4.1.4. Παρατηρήσεις - Συμπεράσματα

Από όσα προαναφέρθηκαν παρατηρούμε ότι, τις περιόδους 1995 και 2000 οι Νέες Επιχειρήσεις που ιδρύονται στην Ελλάδα κατανέμονται σε 9 Κατηγορίες Οικονομικής Δραστηριότητας (Α, Δ, ΣΤ, Ζ, Η, Θ, Κ, Ξ και Χ) σε ποσοστό 98,2% και 97,8% αντίστοιχα. Τις ίδιες χρονικές περιόδους οι Νέες Επιχειρήσεις που ιδρύονται στην Πελοπόννησο κατανέμονται στις ίδιες Κατηγορίες με 98,5% και 98,3% αντίστοιχα.

Οι μεγαλύτερες μεταβολές που παρατηρούνται διαχρονικά (1995-2000), στην Πελοπόννησο, είναι στις Κατηγορίες Α (γεωργία-κτηνοτροφία-θήρα-δασοκομία), Κ (διαχείριση ακίνητης περιουσίας) και ΣΤ (κατασκευές) οι τιμές των οποίων αυξάνονται κατά 383%, 48% και 11% αντίστοιχα ενώ στις Κατηγορίες Θ (μεταφορές-αποθήκευση-επικοινωνίες) και Ξ (άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών) οι τιμές μειώνονται κατά 30% και 21% αντίστοιχα.

Οι διαφορές που εμφανίζει διαχρονικά η ποσοστιαία κατανομή των Νέων Επιχειρήσεων ανά Κατηγορία στην Ελλάδα πιθανότατα να οφείλονται και στο ότι στην Κατηγορία Χ (Άγνωστη Κατηγορία) το 1995 κατανέμεται το 7,1% των νέων επιχειρήσεων ενώ το 2000 κατανέμεται μόλις το 0,1%. Κάτι παρόμοιο παρατηρείται και για την Πελοπόννησο όπου το 1995 η τιμή της Κατηγορίας Χ είναι 2,8 ενώ το 2000 είναι περίπου μηδέν.

Γι' αυτό, θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή κατά την σύγκριση της ποσοστιαίας κατανομής των Νέων Επιχειρήσεων ανά Κατηγορία Οικονομικής Δραστηριότητας στην Ελλάδα και την Πελοπόννησο διαχρονικά (1995-2000).

4.2. ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

4.2.1. Ορισμός

Καινοτόμες Μεταποιητικές Επιχειρήσεις ως ποσοστό επί της εκατό του συνόλου των μεταποιητικών επιχειρήσεων σε μία περιοχή.

Πωλήσεις από Καινοτομίες Προϊόντων Μεταποιητικών Επιχειρήσεων ως ποσοστό επί της εκατό του συνολικών πωλήσεων μεταποιητικών επιχειρήσεων.

Συμπεριλαμβάνουν μικρομεσαίες (ΜΜΕ) και μεγάλες επιχειρήσεις του Δευτερογενή Τομέα, με 20 και πλέον εργαζόμενους.

4.2.2. Σημασία

Αποτελούν βασικούς δείκτες ανάπτυξης καινοτομίας από τις επιχειρήσεις μίας περιοχής.

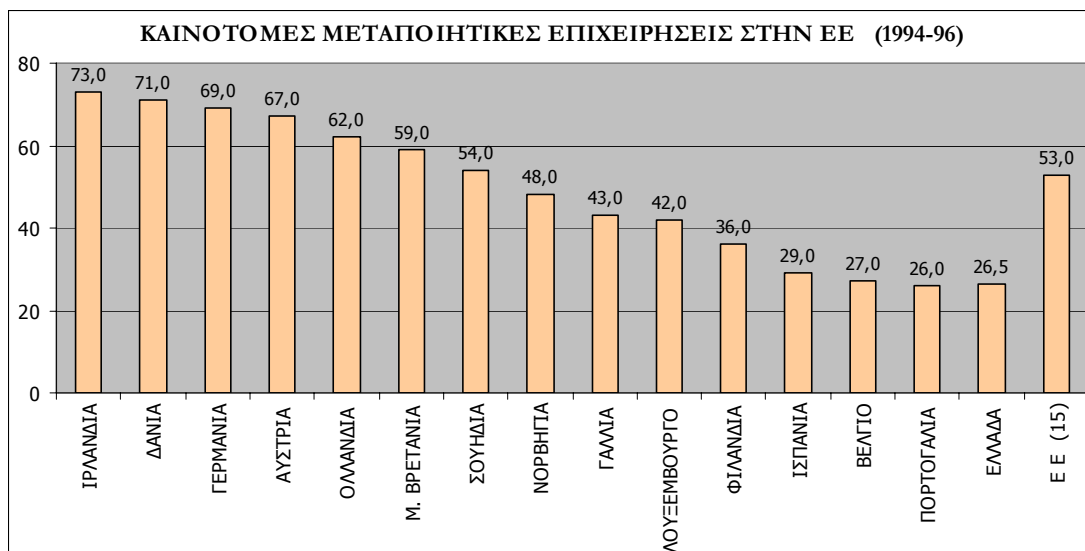
Το σοβαρότερο πρόβλημα όμως είναι ο ορισμός της «καινοτομίας». Περιλαμβάνονται εταιρίες που εισήγαγαν νέο ή βελτιωμένο προϊόν στην αγορά και εταιρίες που εισήγαγαν νέα ή βελτιωμένη διαδικασία στην παραγωγή. Οι καινοτομίες αυτές έχουν αναπτυχθεί ενδοεπιχειρησιακά, από άλλες εταιρίες ή σε συνεργασία με άλλες εταιρίες.

Μελετώντας τον Πίνακα 4.4 και το Διάγραμμα 4.5 συμπεραίνουμε ότι η Ελλάδα, για την περίοδο 1994-96, κατέχει την προτελευταία θέση σε Καινοτόμες Μεταποιητικές Επιχειρήσεις, σε σύνολο 15 κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), με ποσοστό ίσου της μισής τιμής της ΕΕ. Προηγείται το Βέλγιο και ακολουθεί η Πορτογαλία με πολύ μικρή διαφορά.

ΧΩΡΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)
	1994-1996
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	73,0
ΔΑΝΙΑ	71,0
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	69,0
ΑΥΣΤΡΙΑ	67,0
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	62,0
Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑ	59,0
ΣΟΥΗΔΙΑ	54,0
ΝΟΡΒΗΓΙΑ	48,0
ΓΑΛΛΙΑ	43,0
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	42,0
ΦΙΛΑΝΔΙΑ	36,0
ΙΣΠΑΝΙΑ	29,0
ΒΕΛΓΙΟ	27,0
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	26,0
ΕΛΛΑΔΑ	26,5
Ε Ε (15)	53,0

EUROSTAT 2000 (CIS 1997-98)

Πίνακας 4.4 Καινοτόμες Μεταποιητικές Επιχειρήσεις σε κράτη μέλη της ΕΕ ως ποσοστό του συνόλου των μεταποιητικών επιχειρήσεων (1994-96)

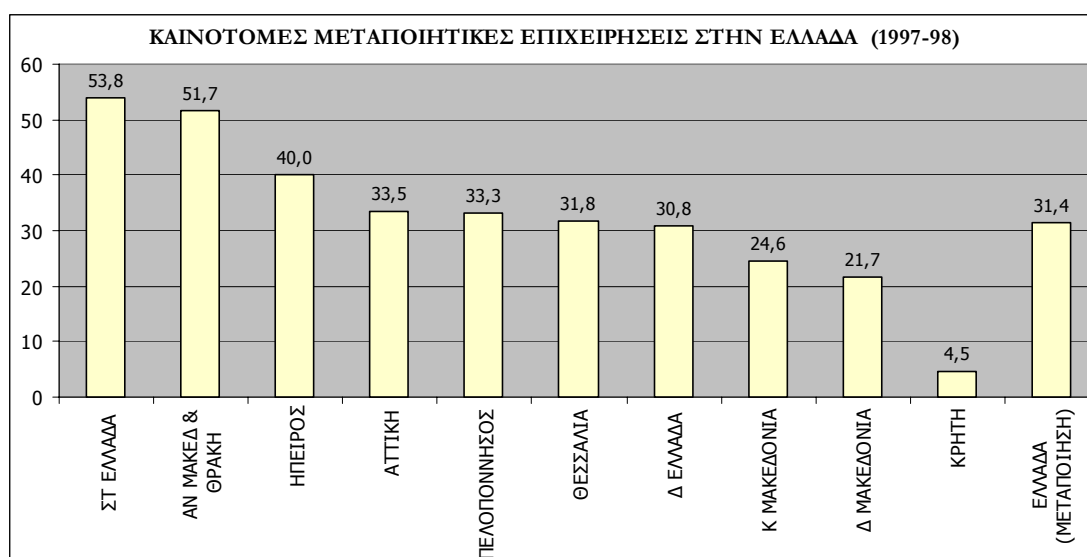
Διάγραμμα 4.5 Καινοτόμες Μεταποιητικές Επιχειρήσεις σε κράτη μέλη της ΕΕ ως ποσοστό του συνόλου των μεταποιητικών επιχειρήσεων (1994-96)

4.2.3. Θέση της Περιφέρειας

Ο Πίνακας 4.5 και το Διάγραμμα 4.6 δίνουν τις Καινοτόμες Μεταποιητικές Επιχειρήσεις ανά ελληνική περιφέρεια με την Στερεά Ελλάδα να καταλαμβάνει την πρώτη θέση για την χρονική περίοδο 1997-98. Η Πελοπόννησος βρίσκεται στην πέμπτη θέση με ελάχιστη διαφορά από την πρωτοπόρο Αττική και με μικρή από τη Θεσσαλία που ακολουθεί.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)
	1997-98
ΣΤ ΕΛΛΑΔΑ	53,8
ΑΝ ΜΑΚΕΔ & ΘΡΑΚΗ	51,7
ΗΠΕΙΡΟΣ	40,0
ΑΤΤΙΚΗ	33,5
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	33,3
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	31,8
Δ ΕΛΛΑΔΑ	30,8
Κ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	24,6
Δ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	21,7
ΚΡΗΤΗ	4,5
ΕΛΛΑΔΑ (ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ)	31,4
<i>ΓΓΕΤ 2001 (ΕΘΝΙΚΗ ΑΠΟΓΡΑΦΗ 1994-98)</i>	

Πίνακας 4.5 Καινοτόμες Μεταποιητικές Επιχειρήσεις ανά ελληνική περιφέρεια ως ποσοστό του συνόλου των μεταποιητικών επιχειρήσεων (1997-98)

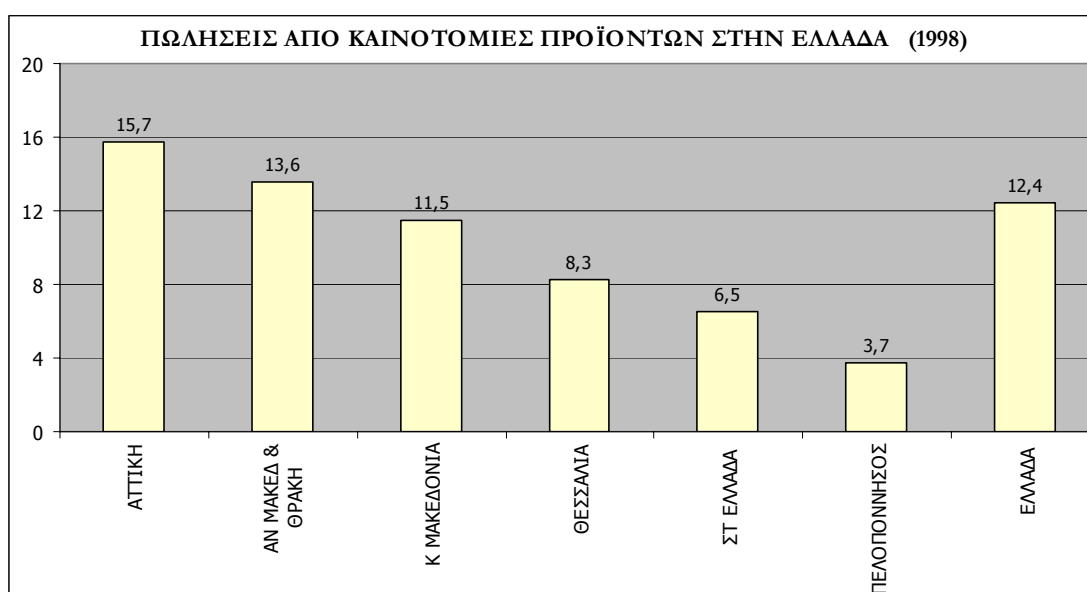
Διάγραμμα 4.6 Καινοτόμες Μεταποιητικές Επιχειρήσεις ανά ελληνική περιφέρεια ως ποσοστό του συνόλου των μεταποιητικών επιχειρήσεων (1997-98)

Ο Πίνακας 4.6 και το Διάγραμμα 4.7 δίνουν τις Πωλήσεις από Καινοτομίες Προϊόντων Μεταποιητικών Επιχειρήσεων ανά ελληνική περιφέρεια με την Αττική να καταλαμβάνει την πρώτη θέση για το 1998. Η Πελοπόννησος βρίσκεται στην έκτη και τελευταία θέση με πολύ μεγάλη διαφορά από την πρωτοπόρο περιοχή της Στερεάς Ελλάδας.

Η Πρώτη Κοινοτική Απογραφή της Καινοτομίας (Community Innovation Survey I – CIS I) που αναφέρεται στην χρονική περίοδο 1990-92, και πραγματοποιήθηκε σε 12 χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), έδειξε ότι το 30% του κύκλου εργασιών των μεταποιητικών επιχειρήσεων προέρχεται από καινοτομίες προϊόντων.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟ (%)
	1998
ΑΤΤΙΚΗ	15,7
ΑΝ ΜΑΚΕΔ & ΘΡΑΚΗ	13,6
Κ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	11,5
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	8,3
ΣΤ ΕΛΛΑΔΑ	6,5
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	3,7
ΕΛΛΑΔΑ	12,4
<i>ΓΓΕΤ 2001 (ΕΘΝΙΚΗ ΑΠΟΓΡΑΦΗ 1994-98)</i>	

Πίνακας 4.6 Πωλήσεις από Καινοτομίες Προϊόντων Μεταποιητικών Επιχειρήσεων ανά ελληνική περιφέρεια ως ποσοστό των συνολικών πωλήσεων μεταποιητικών επιχειρήσεων (1998)

Διάγραμμα 4.7 Πωλήσεις από Καινοτομίες Προϊόντων Μεταποιητικών Επιχειρήσεων ανά ελληνική περιφέρεια ως ποσοστό των συνολικών πωλήσεων μεταποιητικών επιχειρήσεων (1998)

4.2.4. Παρατηρήσεις - Συμπεράσματα

Από όσα προαναφέρθηκαν παρατηρούμε ότι, η Πελοπόννησος καταλαμβάνει την πέμπτη θέση μεταξύ 10 ελληνικών περιφερειών όσον αναφορά τις Καινοτόμες Μεταποιητικές Επιχειρήσεις (1997-98) και με τιμή του δείκτη 33,3 ξεπερνάει κατά 6% την αντίστοιχη τιμή της Μεταποίησης στην Ελλάδα.

Επίσης, είναι στην έκτη θέση μεταξύ 6 περιφερειών όσον αναφορά τις Πωλήσεις από Καινοτομίες Προϊόντων Μεταποιητικών Επιχειρήσεων (1998) και η τιμή του δείκτη (3,7) αντιστοιχεί στο 30% της αντίστοιχης τιμής στην Ελλάδα.

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ

	σελ.
1.1 Πληθυσμός (2000)	10
1.2 Πυκνότητα Πληθυσμού (1999)	11
1.3 Πληθυσμός (1996-2000)	12
1.4 Πυκνότητα Πληθυσμού (1995-99)	13
1.5 Κατά Κεφαλή ΑΕΠ (2000)	15
1.6 Κατά Κεφαλή ΑΕΠ (1996-2000)	16
1.7 Απασχόληση ως ποσοστό του πληθυσμού (2000)	18
1.8 Απασχόληση στην Πελοπόννησο (1996-2000)	19
1.9 Ανεργία ως ποσοστό του συνολικού εργατικού δυναμικού (2001)	21
1.10 Ανεργία (1997-2001)	22
1.11 Συνολικός Αριθμός Απασχολούμενων στην Πελοπόννησο (1997-2001)	24
1.12 Απασχόληση στον Πρωτογενή Τομέα στην Πελοπόννησο (1997-2001)	24
1.13 Απασχόληση στο Δευτερογενή Τομέα στην Πελοπόννησο (1997-2001)	25
1.14 Απασχόληση στον Τριτογενή Τομέα στην Πελοπόννησο (1997-2001)	26
1.15 Απασχόληση ανά Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας στην Ελλάδα (Γ' Τρίμηνο 2002)	29
1.16 Απασχόληση ανά Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας στην Πελοπόννησο (Γ' Τρίμηνο 2002)	31
1.17 Κωδικοποίηση Εξαγωγίμων Προϊόντων	33
1.18 Εξαγωγές ανά Προϊόν από την Πελοπόννησο (2000)	34
2.1 Κατανομή Πληθυσμού (25-64 Ετών) ανά επίπεδο μόρφωσης στην Ελλάδα (Γ' Τρίμηνο 2002)	35
2.2 Κατανομή Πληθυσμού (25-64 Ετών) ανά επίπεδο μόρφωσης στην Πελοπόννησο (Γ' Τρίμηνο 2002)	36
2.3 Απασχόληση σε Υπηρεσίες Ε&Τ ως ποσοστό του συνόλου των απασχολούμενων ανά ελληνική περιφέρεια (2001)	38
2.4 Απασχόληση σε Υπηρεσίες Ε&Τ στην Πελοπόννησο (1997-2001)	39
2.5 Απασχόληση σε Υπηρεσίες Έντασης Γνώσης Ε&Τ ως ποσοστό του συνόλου των απασχολούμενων ανά ελληνική περιφέρεια (2001)	42
2.6 Απασχόληση σε Υπηρεσίες Έντασης Γνώσης Ε&Τ στην Πελοπόννησο (1997-2001)	43
2.7 Απασχόληση στη Μεταποίηση Ε&Τ ως ποσοστό του συνόλου των απασχολούμενων ανά ελληνική περιφέρεια (2001)	44
2.8 Προσωπικό Ε&Α Ερευνητικών Φορέων ως ποσοστό του συνολικού εργατικού δυναμικού στην Πελοπόννησο (1991-97)	47

2.9	Προσωπικό Ε&Α Επιχειρήσεων ως ποσοστό του συνολικού εργατικού δυναμικού στην Πελοπόννησο (1991-97)	47
2.10	Προσωπικό Ε&Α Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης ως ποσοστό του συνολικού εργατικού δυναμικού στην Πελοπόννησο (1991-97)	48
2.11	Προσωπικό Ε&Α Κρατικών Φορέων Έρευνας ως ποσοστό του συνολικού εργατικού δυναμικού στην Πελοπόννησο (1991-97)	49
2.12	Προσωπικό Ε&Α Ιδιωτικών ΝΠΙΔ μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα ως ποσοστό του συνολικού εργατικού δυναμικού στην Πελοπόννησο (1991-97)	49
3.1	ΑΕΔΕΤΕ σε κράτη μέλη της ΕΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ (1993-97)	51
3.2	Περιφερειακή Ποσοστιαία Κατανομή ΑΕΔΕΤΕ στην Ελλάδα (1997)	52
3.3	ΑΕΔΕΤΕ ανά ελληνική περιφέρεια ως ποσοστό του ΑΕΠ (1999)	53
3.4	ΑΕΔΕΤΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ (1993-99)	54
3.5	ΔΕΠΕΤΕ σε κράτη μέλη της ΕΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ (1993-97)	57
3.6	Περιφερειακή Ποσοστιαία Κατανομή ΔΕΠΕΤΕ στην Ελλάδα (1997)	58
3.7	ΔΕΠΕΤΕ ανά ελληνική περιφέρεια ως ποσοστό του ΑΕΠ (1999)	59
3.8	ΔΕΠΕΤΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ (1993-99)	60
3.9	ΕΔΙΤΕ σε κράτη μέλη της ΕΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ (1993-97)	61
3.10	Περιφερειακή Ποσοστιαία Κατανομή ΕΔΙΤΕ στην Ελλάδα (1997)	62
3.11	ΕΔΙΤΕ ανά ελληνική περιφέρεια ως ποσοστό του ΑΕΠ (1999)	63
3.12	ΕΔΙΤΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ (1993-99)	64
3.13	Δαπάνες Ερευνητικών Κρατικών Φορέων για ΕΤΕ σε κράτη μέλη της ΕΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ (1993-97)	66
3.14	Περιφερειακή Ποσοστιαία Κατανομή Δαπανών Ερευνητικών Κρατικών Φορέων για ΕΤΕ στην Ελλάδα (1997)	67
3.15	Δαπάνες Ερευνητικών Κρατικών Φορέων για ΕΤΕ ανά ελληνική περιφέρεια ως ποσοστό του ΑΕΠ (1999)	68
3.16	Δαπάνες Ερευνητικών Κρατικών Φορέων για ΕΤΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ (1993-99)	69
3.17	Αιτήσεις στο ΕΡΟ για χορήγηση Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας ανά εκατομμύριο πληθυσμού (1994-98)	72
3.18	Αιτήσεις στο ΕΡΟ για χορήγηση Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας ανά εκατομμύριο εργατικού δυναμικού (1994-98)	72
4.1	Κατηγορίες Οικονομικής Δραστηριότητας Νέων Επιχειρήσεων	75
4.2	Νέες Επιχειρήσεις ανά Κατηγορία Οικονομικής Δραστηριότητας στην Ελλάδα (1995 & 2000)	76
4.3	Νέες Επιχειρήσεις ανά Κατηγορία Οικονομικής Δραστηριότητας στην Πελοπόννησο (1995 & 2000)	77
4.4	Καινοτόμες Μεταποιητικές Επιχειρήσεις σε κράτη μέλη της ΕΕ ως ποσοστό του συνόλου των μεταποιητικών επιχειρήσεων (1994-96)	81
4.5	Καινοτόμες Μεταποιητικές Επιχειρήσεις ανά ελληνική περιφέρεια ως ποσοστό του συνόλου των μεταποιητικών επιχειρήσεων (1997-98)	82
4.6	Πωλήσεις από Καινοτομίες Προϊόντων Μεταποιητικών Επιχειρήσεων ανά ελληνική περιφέρεια ως ποσοστό των συνολικών πωλήσεων μεταποιητικών επιχειρήσεων (1998)	83

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

	σελ.
1.1 Πληθυσμός ανά ελληνική περιφέρεια (2000)	11
1.2 Πυκνότητα Πληθυσμού (1999)	12
1.3 Πληθυσμός (1996-2000)	13
1.4 Πυκνότητα Πληθυσμού (1995-99)	14
1.5 Κατά Κεφαλή ΑΕΠ (2000)	16
1.6 Κατά Κεφαλή ΑΕΠ (1996-2000)	17
1.7 Απασχόληση ως ποσοστό του πληθυσμού (2000)	19
1.8 Απασχόληση ως ποσοστό του πληθυσμού στην Πελοπόννησο (1996-2000)	19
1.9 Ανεργία ως ποσοστό του συνολικού εργατικού δυναμικού (2001)	22
1.10 Ανεργία ως ποσοστό του συνολικού εργατικού δυναμικού (1997-2001)	23
1.11 Απασχόληση στον Πρωτογενή Τομέα ως ποσοστό του συνόλου των απασχολούμενων στην Πελοπόννησο (1997-2001)	25
1.12 Απασχόληση στο Δευτερογενή Τομέα ως ποσοστό του συνόλου των απασχολούμενων στην Πελοπόννησο (1997-2001)	25
1.13 Απασχόληση στον Τριτογενή Τομέα ως ποσοστό του συνόλου των απασχολούμενων στην Πελοπόννησο (1997-2001)	26
1.14 Απασχόληση ανά Τομέα Δραστηριότητας ως ποσοστό του συνόλου των απασχολούμενων στην Πελοπόννησο (1997-2001)	27
1.15 Απασχόληση ανά Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας ως ποσοστό του συνόλου των απασχολούμενων στην Ελλάδα (Γ' Τρίμηνο 2002)	30
1.16 Απασχόληση ανά Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας ως ποσοστό του συνόλου των απασχολούμενων στην Πελοπόννησο (Γ' Τρίμηνο 2002)	32
1.17 Εξαγωγές ανά Προϊόν ως ποσοστό της αξίας του συνόλου των εξαγωγών από την Πελοπόννησο (2000)	34
2.1 Ποσοστιαία Κατανομή Πληθυσμού (25-64 Ετών) ανά επίπεδο μόρφωσης στην Ελλάδα (Γ' Τρίμηνο 2002)	36
2.2 Ποσοστιαία Κατανομή Πληθυσμού (25-64 Ετών) ανά επίπεδο μόρφωσης στην Πελοπόννησο (Γ' Τρίμηνο 2002)	37
2.3 Απασχόληση σε Υπηρεσίες Ε&Τ ως ποσοστό του συνόλου των απασχολούμενων ανά ελληνική περιφέρεια (2001)	39
2.4 Απασχόληση σε Υπηρεσίες Ε&Τ ως ποσοστό του συνόλου των απασχολούμενων στην Πελοπόννησο (1997-2001)	40
2.5 Απασχόληση σε Υπηρεσίες Έντασης Γνώσης Ε&Τ ως ποσοστό του συνόλου των απασχολούμενων ανά ελληνική περιφέρεια (2001)	42
2.6 Απασχόληση σε Υπηρεσίες Έντασης Γνώσης Ε&Τ ως ποσοστό του συνόλου των απασχολούμενων στην Πελοπόννησο (1997-2001)	43
2.7 Απασχόληση στη Μεταποίηση Ε&Τ ως ποσοστό του συνόλου των απασχολούμενων ανά ελληνική περιφέρεια (2001)	45
2.8 Προσωπικό Ε&Α Ερευνητικών Φορέων ως ποσοστό του συνολικού εργατικού δυναμικού στην Πελοπόννησο (1991-97)	47
2.9 Προσωπικό Ε&Α Επιχειρήσεων ως ποσοστό του συνολικού εργατικού δυναμικού στην Πελοπόννησο (1991-97)	48
2.10 Προσωπικό Ε&Α Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης ως ποσοστό του συνολικού εργατικού δυναμικού στην Πελοπόννησο (1991-97)	48

2.11 Προσωπικό Ε&Α ως ποσοστό του συνολικού εργατικού δυναμικού στην Πελοπόννησο (1991-97)	49
3.1 ΑΕΔΕΤΕ σε κράτη μέλη της ΕΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ (1993-97)	52
3.2 Περιφερειακή Ποσοστιαία Κατανομή ΑΕΔΕΤΕ στην Ελλάδα (1997)	53
3.3 ΑΕΔΕΤΕ ανά ελληνική περιφέρεια ως ποσοστό του ΑΕΠ (1999)	54
3.4 ΑΕΔΕΤΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ (1993-99)	55
3.5 ΔΕΠΕΤΕ σε κράτη μέλη της ΕΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ (1993-97)	57
3.6 Περιφερειακή Ποσοστιαία Κατανομή ΔΕΠΕΤΕ στην Ελλάδα (1997)	58
3.7 ΔΕΠΕΤΕ ανά ελληνική περιφέρεια ως ποσοστό του ΑΕΠ (1999)	59
3.8 ΔΕΠΕΤΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ (1993-99)	60
3.9 ΕΔΙΤΕ σε κράτη μέλη της ΕΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ (1993-97)	62
3.10 Περιφερειακή Ποσοστιαία Κατανομή ΕΔΙΤΕ στην Ελλάδα (1997)	63
3.11 ΕΔΙΤΕ ανά ελληνική περιφέρεια ως ποσοστό του ΑΕΠ (1999)	64
3.12 ΕΔΙΤΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ (1993-99)	65
3.13 Δαπάνες Ερευνητικών Κρατικών Φορέων για ΕΤΕ σε κράτη μέλη της ΕΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ (1993-97)	67
3.14 Περιφερειακή Ποσοστιαία Κατανομή Δαπανών Ερευνητικών Κρατικών Φορέων για ΕΤΕ στην Ελλάδα (1997)	68
3.15 Δαπάνες Ερευνητικών Κρατικών Φορέων για ΕΤΕ ανά ελληνική περιφέρεια ως ποσοστό του ΑΕΠ (1999)	69
3.16 Δαπάνες Ερευνητικών Κρατικών Φορέων για ΕΤΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ (1993-99)	70
3.17 Αιτήσεις στο ΕΡΟ για χορήγηση Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας ανά εκατομμύριο πληθυσμού (1994-98)	72
3.18 Αιτήσεις στο ΕΡΟ για χορήγηση Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας ανά εκατομμύριο εργατικού δυναμικού (1994-98)	73
4.1 Νέες Επιχειρήσεις ανά Κατηγορία Οικονομικής Δραστηριότητας ως ποσοστό του συνόλου των νέων επιχειρήσεων στην Ελλάδα (1995)	76
4.2 Νέες Επιχειρήσεις ανά Κατηγορία Οικονομικής Δραστηριότητας ως ποσοστό του συνόλου των νέων επιχειρήσεων στην Ελλάδα (2000)	77
4.3 Νέες Επιχειρήσεις ανά Κατηγορία Οικονομικής Δραστηριότητας ως ποσοστό του συνόλου των νέων επιχειρήσεων στην Πελοπόννησο (1995)	78
4.4 Νέες Επιχειρήσεις ανά Κατηγορία Οικονομικής Δραστηριότητας ως ποσοστό του συνόλου των νέων επιχειρήσεων στην Πελοπόννησο (2000)	78
4.5 Καινοτόμες Μεταποιητικές Επιχειρήσεις σε κράτη μέλη της ΕΕ ως ποσοστό του συνόλου των μεταποιητικών επιχειρήσεων (1994-96)	81
4.6 Καινοτόμες Μεταποιητικές Επιχειρήσεις ανά ελληνική περιφέρεια ως ποσοστό του συνόλου των μεταποιητικών επιχειρήσεων (1997-98)	82
4.7 Πωλήσεις από Καινοτομίες Προϊόντων Μεταποιητικών Επιχειρήσεων ανά ελληνική περιφέρεια ως ποσοστό των συνολικών πωλήσεων μεταποιητικών επιχειρήσεων (1998)	83

ΠΗΓΕΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (EUROSTAT)

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ (ΓΓΕΤ)

ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΕΣΥΕ)

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

CORDIS	http://www.cordis.lu/innovation-smes
EUROSTAT	http://europa.eu.int/comm/eurostat
IRE NETWORK	http://www.innovating-regions.org
OECD	http://www.oecd.org
UNESCO	http://www.uis.unesco.org
URENIO	http://www.urenio.org
ΓΓΕΤ	http://www.gsrt.gr
ΕΣΥΕ	http://www.statistics.gr

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ELKE, (2002)** *'Invest in Greece: Research and Development'*, Ministry of Economy and Finance, Athens
- EU, (2003)** *'European Innovation Scoreboard 2003'*, EC - Directorate General Enterprises, Brussels
- EU, (2002)** *'European Innovation Scoreboard 2002'*, EC - Directorate General Enterprises, Brussels
- EU, (2002)** *'Innobarometer 2002'*, EC - Innovation Directorate, Brussels
- EU, (2001)** *'European Innovation Scoreboard 2001'*, EC - Directorate General Enterprises, Brussels
- EU, (2000)** *'European Trend Chart on Innovation Thematic Bulletin'*, EC - Directorate General Enterprises, Brussels
- EU, (2000)** *'European Innovation Scoreboard 2000'*, EC - Directorate General Enterprises, Brussels
- EUROSTAT, (2003)** *'EUROSTAT Yearbook 2003'*, EU, Brussels
- EUROSTAT, (2002)** *'New Cronos Reference Database: Theme1/Regio'*, EU, Brussels
- EUROSTAT, (2000)** *'Community Innovation Survey 1997-1998: Final Results, Statistics in Focus'*, EU, Brussels
- OECD, (2003)** *'Science, Technology and Industry Scoreboard 2003'*, Paris
- UNESCO, (1997)** *'International Standard Classification of Education (ISCED) 1997'*, Montreal
- URENIO, (2003)** *'Δείκτες Καινοτομίας Περιφέρειας Θεσσαλίας 2002'*, Πολυτεχνική Σχολή ΑΠΘ, Θεσσαλονίκη
- URENIO, (2001)** *'Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας στον Τομέα της Καινοτομίας και της Νέας Οικονομίας: Ετήσια Έκθεση 2001'*, Πολυτεχνική Σχολή ΑΠΘ, Θεσσαλονίκη
- ΓΓΕΤ, (2002)** *'Μέτρηση των Συνεργασιών μεταξύ Ερευνητικών και Παραγωγικών φορέων 1995-2001'*, Υπουργείο Ανάπτυξης, Αθήνα
- ΓΓΕΤ, (2002)** *'Μέτρηση της Επιστημονικής και Τεχνολογικής Έρευνας των Επιχειρήσεων 1999'*, Υπουργείο Ανάπτυξης, Αθήνα
- ΓΓΕΤ, (2001)** *'Η Έρευνα στην Ελλάδα 1994-1998'*, Υπουργείο Ανάπτυξης, Αθήνα
- ΓΓΕΤ, (2001)** *'Εθνική Απογραφή Καινοτομίας των Επιχειρήσεων 1994-1998'*, Υπουργείο Ανάπτυξης, Αθήνα
- ΓΓΕΤ, (1997)** *'Η Έρευνα στην Ελλάδα το 1993'*, Υπουργείο Ανάπτυξης, Αθήνα
- ΓΓΕΤ, (1996)** *'Μελέτη της Καινοτομίας των Επιχειρήσεων στην Ελλάδα 1989-1991'*, Υπουργείο Ανάπτυξης, Αθήνα
- ΓΓΕΤ, (1995)** *'Δείκτες Έρευνας και Τεχνολογίας 1986-1992'*, Υπουργείο Ανάπτυξης, Αθήνα
- ΕΣΥΕ, (2002)** *'Η Ελλάδα με Αριθμούς'*, Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, Αθήνα
- ΕΣΥΕ, (2002)** *'Στατιστική Επετηρίδα της Ελλάδος 2001'*, Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, Αθήνα
- ΕΣΥΕ, (2002)** *'ΣΤΑΚΟΔ 2003: Στατιστική Ταξινόμηση των Κλάδων Οικονομικής Δραστηριότητας'*, Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, Αθήνα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πίνακας Π1 Κλάδοι Οικονομικής Δραστηριότητας 15-37 & 50-73 (Διψήφιες Κατηγορίες ΣΤΑΚΟΔ-03)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	
15	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ
16	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΠΝΟΥ
17	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΛΩΣΤΟΨΦΑΝΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΥΛΩΝ
18	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΙΔΩΝ ΕΝΔΥΣΗΣ, ΚΑΤΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΒΑΦΗ ΓΟΥΝΑΡΙΚΩΝ
19	ΚΑΤΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΕΨΗ ΔΕΡΜΑΤΟΣ, ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΙΔΩΝ ΤΑΞΙΔΙΟΥ (ΑΠΟΣΚΕΥΩΝ), ΤΣΑΝΤΩΝ, ΕΙΔΩΝ ΣΕΛΟΠΟΙΙΑΣ, ΕΙΔΩΝ ΣΑΓΜΑΤΟΠΟΙΙΑΣ ΚΑΙ ΥΠΟΔΗΜΑΤΩΝ
20	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΞΥΛΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΑΠΟ ΞΥΛΟ ΚΑΙ ΦΕΛΛΟ, ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΕΠΙΠΛΑ, ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΙΔΩΝ ΚΑΛΑΘΟΠΟΙΙΑΣ ΚΑΙ ΣΠΑΡΤΟΠΛΕΚΤΙΚΗΣ
21	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΧΑΡΤΟΠΟΛΤΟΥ, ΧΑΡΤΙΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΑΠΟ ΧΑΡΤΙ
22	ΕΚΔΟΣΕΙΣ, ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΡΟΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΩΝ ΜΕΣΩΝ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΗΧΟΥ ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΑΣ ΚΑΙ ΜΕΣΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
23	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΟΠΤΑΝΘΡΑΚΑ (ΚΩΚ), ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΔΙΥΛΙΣΗΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ ΚΑΙ ΠΥΡΗΝΙΚΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ
24	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΧΗΜΙΚΩΝ ΟΥΣΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ
25	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΑΠΟ ΕΛΑΣΤΙΚΟ (ΚΑΟΥΤΣΟΥΚ) ΚΑΙ ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ
26	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΛΛΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΑΠΟ ΜΗ ΜΕΤΑΛΛΙΚΑ ΟΡΥΚΤΑ
27	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΜΕΤΑΛΛΩΝ
28	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΜΕΤΑΛΛΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ, ΜΕ ΕΞΑΙΡΕΣΗ ΤΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ
29	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ Μ.Α.Κ.
30	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΩΝ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ
31	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΩΝ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΩΝ Μ.Α.Κ.
32	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΩΝ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑΣ, ΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
33	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ, ΟΡΓΑΝΩΝ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ ΚΑΙ ΟΠΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ, ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΡΟΛΟΓΙΩΝ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ
34	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΡΥΜΟΥΛΚΟΥΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΗΜΙΡΥΜΟΥΛΚΟΥΜΕΝΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ
35	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΛΟΙΠΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

36	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΠΙΠΛΩΝ, ΛΟΙΠΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ Μ.Α.Κ.
37	ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ
50	ΕΜΠΟΡΙΟ, ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ, ΛΙΑΝΙΚΗ ΠΩΛΗΣΗ ΚΑΥΣΙΜΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ
51	ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟ ΜΕ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ, ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ
52	ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ, ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ, ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΕΙΔΩΝ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ
55	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ
60	ΧΕΡΣΑΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΜΕΣΩ ΑΓΩΓΩΝ
61	ΥΔΑΤΙΝΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ
62	ΕΝΑΕΡΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ
63	ΒΟΗΘΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ, ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΩΝ
64	ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ
65	ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ, ΜΕ ΕΞΑΙΡΕΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΤΑΜΕΙΑ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ
66	ΑΣΦΑΛΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ, ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ
67	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΜΕ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΝΔΙΑΜΕΣΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ
70	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ
71	ΕΚΜΙΣΘΩΣΗ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΧΩΡΙΣ ΧΕΙΡΙΣΤΗ, ΕΝΟΙΚΙΑΣΗ ΕΙΔΩΝ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ
72	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
73	ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Πίνακας Π2 Λοιποί Κλάδοι Οικονομικής Δραστηριότητας (Διψήφιες Κατηγορίες ΣΤΑΚΟΔ-03)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	
01	ΓΕΩΡΓΙΑ, ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ, ΘΗΡΑ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΒΟΗΘΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
02	ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ, ΥΛΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
05	ΑΛΙΕΙΑ, ΙΧΘΥΟΚΑΛΜΙΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΒΟΗΘΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
10	ΕΞΟΡΥΞΗ ΑΝΘΡΑΚΑ ΚΑΙ ΛΙΓΝΙΤΗ, ΕΞΟΡΥΞΗ ΤΥΡΦΗΣ
11	ΑΝΤΛΗΣΗ ΑΡΓΟΥ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΒΟΗΘΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΤΛΗΣΗ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΜΕ ΕΞΑΙΡΕΣΗ ΤΙΣ ΜΕΛΕΤΕΣ
12	ΕΞΟΡΥΞΗ ΜΕΤΑΛΛΕΥΜΑΤΩΝ ΟΥΡΑΝΙΟΥ ΚΑΙ ΘΟΡΙΟΥ
13	ΕΞΟΡΥΞΗ ΜΕΤΑΛΛΙΚΩΝ ΜΕΤΑΛΛΕΥΜΑΤΩΝ
14	ΆΛΛΕΣ ΕΞΟΡΥΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
40	ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΖΕΣΤΟΥ ΝΕΡΟΥ
41	ΣΥΛΛΟΓΗ, ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΗ ΝΕΡΟΥ
45	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ
74	ΆΛΛΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
75	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ, ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ
80	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
85	ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ
90	ΔΙΑΘΕΣΗ ΛΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ, ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
91	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΜΕ ΜΕΛΗ Μ.Α.Κ.
92	ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΕΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
93	ΆΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
95	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΩΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ ΟΙΚΙΑΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
96	ΜΗ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΓΑΘΩΝ ΓΙΑ ΙΔΙΑ ΧΡΗΣΗ

97	ΜΗ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΙΑ ΙΔΙΑ ΧΡΗΣΗ
99	ΕΤΕΡΟΔΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ

Πίνακας Π3 Δραστηριότητες Επιστήμης και Τεχνολογίας (E&T)

ISCED	ΕΠΙΣΤΗΜΗ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΛΑΔΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ - ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
42	ΖΩΗΣ	ΒΑΚΤΗΡΙΟΛΟΓΙΑ, ΒΙΟΛΟΓΙΑ, ΒΙΟΦΥΣΙΚΗ, ΒΙΟΧΗΜΕΙΑ, ΒΟΤΑΝΟΛΟΓΙΑ, ΓΕΝΕΤΙΚΗ, ΕΝΤΟΜΟΛΟΓΙΑ, ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ, ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΑ, ΤΟΞΙΚΟΛΟΓΙΑ, ΖΩΟΛΟΓΙΑ, ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΟΜΟΙΕΣ (ΕΚΤΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ)
44	ΦΥΣΙΚΗΣ	ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ, ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ, ΓΕΩΕΠΙΣΤΗΜΗ, ΓΕΩΛΟΓΙΑ, ΓΕΩΦΥΣΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΟΣ, ΗΦΑΙΣΤΕΙΟΛΟΓΙΑ, ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ, ΚΛΙΜΑΤΟΛΟΓΙΑ, ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΑ, ΟΡΥΚΤΟΛΟΓΙΑ-ΜΕΤΑΛΛΕΙΟΛΟΓΙΑ, ΦΥΣΙΚΗ, ΦΥΣΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ, ΧΗΜΕΙΑ, ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΟΜΟΙΕΣ
46	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ & ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ	ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΕΡΕΥΝΑ, ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ, ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ, ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΟΜΟΙΕΣ
48	ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ & ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ, ΔΙΚΤΥΑ, ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ Η/Υ, ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ (ΕΚΤΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ Η/Υ)
52	ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗΣ ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ & ΕΜΠΟΡΙΑΣ	ΕΝΕΡΓΕΙΑ, ΜΕΤΑΛΛΟΤΕΧΝΙΑ, ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΑ, ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΑ, ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ, ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ, ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ, ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ, ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑ, ΧΗΜΙΚΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ, ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΟΜΟΙΕΣ
54	ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ & ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ (ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ, ΠΟΤΩΝ, ΚΛΩΣΤΟΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑΣ, ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ, ΥΠΟΔΗΜΑΤΟΠΟΙΙΑΣ, ΔΕΡΜΑΤΟΣ, ΞΥΛΟΥ-ΧΑΡΤΙΟΥ, ΠΛΑΣΤΙΚΟΥ, ΚΛΠ), ΕΞΟΡΥΞΗ-ΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ
58	ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ & ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ	ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ, ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ, ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΟΛΕΩΝ, ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΟΜΟΙΕΣ
<i>UNESCO 1997</i>		

Πίνακας Π4 Δείκτες Απόδοσης Περιφέρειας Πελοποννήσου

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	ΠΕΣΔΚ (RNSII)	ΕΤΟΣ	ΠΕυρΣΔΚ (REUSII)	ΕΤΟΣ
<i>Δείκτες Παραγωγικού Συστήματος</i>				
Πληθυσμός				
Κατά Κεφαλή ΑΕΠ	86,2%	2000	44,4%	2000
Απασχόληση	80,7%	2000	71,9%	2000
Ανεργία				
Απασχόληση ανά Τομέα Δραστηριότητας				
Απασχόληση ανά Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας (15-37 & 50-73)	71,9%	2002		
Εξαγωγές ανά Προϊόν				
<i>Δείκτες Ανθρώπινου Δυναμικού</i>				
Πληθυσμός με Γνώσεις Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης	66,5%	2002		
Απασχόληση σε Υπηρεσίες Ε&Τ	64,8%	2001		
Απασχόληση σε Υπηρεσίες Έντασης Γνώσης Ε&Τ	71,7%	2001		
Προσωπικό Ε&Α				
<i>Δείκτες Δημιουργίας Γνώσης</i>				
Συνολικές Δαπάνες Ε&Α	67,7%	1999	9,9%	1997
Δαπάνες Επιχειρήσεων για Ε&Α	226,3%	1999	8,0%	1997
Δαπάνες Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων για Ε&Α	0,0%	1999	0,0%	1997
Δαπάνες Ερευνητικών Κρατικών Φορέων για Ε&Α	20,0%	1999	18,5%	1997
Αιτήσεις για χορήγηση Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας				
<i>Δείκτες Ανάπτυξης Καινοτομίας</i>				
Νέες Επιχειρήσεις ανά Κατηγορία Οικονομικής Δραστηριότητας				
Καινοτόμες Μεταποιητικές Επιχειρήσεις	106,1%	1997 - 98		
Πωλήσεις από Καινοτομίες Προϊόντων Μεταποιητικών Επιχειρήσεων	29,8%	1998		
ΤΙΜΕΣ ΔΕΙΚΤΩΝ	74,3%		25,5%	
ΦΠΣΔΚ (RRSII)	49,9%			